

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 12 januari 2009*§ 2 Interpellation om moderaternas vallöfte om att införa en jobbgaranti (nr 2008:19)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

T o m a s R u d i n (s): Herr ordförande! Jag vill tacka för det skriftliga svar som jag fått på interpellationen, däremot är jag inte särskilt imponerad över innehållet. Den här interpellationen kommer sig av att Moderaterna gick till val på vallöftet om att en så kallad jobbgaranti skulle införas. Den kommunicerades som en garanti om att man skulle få jobb med en kollektivavtalsenlig lön inom fem dagar efter det att man hade anmält sig som arbetslös eller sökt socialbidrag för att man var i en sådan situation.

Då svarar borgarrådet här att jobbgarantin innebär att man får en jobbplan inom fem dagar. Man blir därför lite osäker. Jag gick tillbaka till källan för att se om det verkligen är så att vi minns så fel. Jag har framför mig tre informationsprodukter. Den ena är från Nya moderaterna från september 2006 som publicerades i valrörelsen om 150 000 nya jobb. Den andra är från den så kallade alliansen av m, fp och kd Arbete i stället för bidrag. Den tredje är Tre förslag till 30 000 nya jobb i Stockholm från Nya moderaterna.

I samtliga dessa tre produkter upprepar Moderaterna vad den här jobbgarantin är. Man kommunicerar till väljarna att en jobbgaranti ska införas, vilken innebär att en person som blir arbetslös och söker socialbidrag i stället ska erbjudas arbete inom fem dagar. Om personen inte kan utföra det arbetet ska utbildning eller annan sysselsättning skräddarsys. Det är alltså något helt annat än det som man nu har omdefinierat det här till.

Då är min följdfråga till borgarrådet: Vilket gäller, det som ni lovade väljarna eller det svar som du har gett på min interpellation?

Anförande nr 3

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Herr ordförande! Det är väldigt roligt att vara tillbaka i arbetet igen. Ni som har varit på pappaledighet vet att det är en mycket underskattad verksamhet. Men när man väl är det inser man också att jobb också är en ganska underskattad verksamhet. Det är nästan lika kul att komma tillbaka som det var när jag en termin flydde fältet för att ägna mig åt helt andra saker. På kuppen fick jag lära mig nya saker. Jag har bedrivit hårda studier under fyra månader för att lära mig kinesiska. Häromdagen på vägen från Peking tillbaka till Stockholm fick jag lära mig det underbara verbet *hoego* som, i ett enda ord, betyder att åka tillbaka till sitt hemland. Det kallar jag för matnyttig information.

Borta i Peking fick man lära sig att det händer nya saker hela tiden. Desto tryggare känns det att komma tillbaka till Stadshuset och veta att det finns en del saker som är

stabila i tillvaron, som interpellationerna från Tomas Rudin. Det skapar en viss känsla av att det i alla fall finns en viss ordning i världsalltet, och det gläder mig naturligtvis.

Mitt svar är inte mer komplicerat än det jag har försökt utveckla i det här svaret. Från första stund har jag i den här talarstolen, jag tror att den första interpellationen i oktober 2006 handlade just om detta, samma sak. Vad vi har avsett med jobbgarantin är precis det vi nu genomför, som det också står i det dokument som finns här. Alla människor ska behandlas individuellt för de bekymmer som de har med syftet att de ska få ett arbete och att detta ska ske inom fem dagar.

Det har vi avsett hela tiden, och det har vi sagt hela tiden. Det spelar ingen roll vilka olika tolkningar ni vill göra av vad som stod i olika dokument i valrörelsen. Detta är det budskap som jag har haft hela tiden och som mina kolleger har haft hela tiden. Precis det håller vi på med att genomföra.

Det är dock ingenting att yvas om. Alla andra ambitioner vore helt absurda. Problemet är att vi inte har haft någon systematik för det arbetet tidigare. Vi har det nu, och vi har väldigt mycket kvar att göra. Hur envis Tomas än kommer att vara i sina frågor lika tjugig kommer jag att vara i mina svar. Jag säger samma sak som jag sade innan jag gick på föräldraledighet för några månader sedan. Vi genomför precis det som vi gick till val på och precis det som vi har avsett att genomföra.

Anförande nr 4

T o m a s R u d i n (s): Det kanske vore bra om socialborgarrådet Kristersson stannade hemma och läste svenska språket i stället för utländska språk, för då skulle han kunna läsa vad ni skrev i alla de här texterna inför förra valet och genomföra det ni har lovat väljarna. Ni skrev bland annat, mycket tydligt och klart, följande som ni skulle göra: En jobbgaranti ska införas i hela Stockholm som innebär att den person som blir arbetslös ska kunna börja jobba igen inom fem dagar. Jobbgarantin ska matchas ihop med ett ledigt jobb, och om ingenting annat sker ska han eller hon tilldelas arbetsuppgifter i staden, exempelvis inom parkskötsel. Det var ett dokument.

I ett annat dokument väljer man att gå mer pang på och säga att en person som blir arbetslös i stället erbjuds arbete inom fem dagar.

På frågan om arbetet gav en kollektivavtalsenlig lön svarade dåvarande oppositionsrådet: Ja. Det skulle ge en kollektivavtalsenlig lön.

Det står skrivet i sten i hela dokumentet, och då kan ni inte i efterhand säga: Vi genomför någonting helt annat. Man måste försöka dels av moraliska skäl, dels också av rent hederliga skäl, leva upp till det man har satt i utfästelse. Det var många som hörsammade jobbgarantin och trodde på er när ni sade att ni skulle genomföra en sådan garanti. Ni kan inte i efterhand komma och säga: Ja, det var några tusen färre som fick någon hjälp över huvud taget, och de som fick hjälp fick en jobbplan i stället för jobb. Men de trodde ju att de skulle få ett riktigt jobb med en kollektivavtalsenlig lön.

Jag säger åter: Det var tre skrifter som ni presenterade för väljarna, två som ni skrev själva från Moderaterna, en som var från alliansen, där ni upprepade detta om jobbgarantin. Ni skulle ordna jobb inom fem dagar. Hur kommer det sig att jag får svaret att det inte är ett jobb man ska få utan en jobbplan?

Anförande nr 5

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag förstår fortfarande inte vad som är problemet egentligen. Du tar fram några lösryckta citat ur valrörelsedokument. Det har jag all respekt för. Du vet lika väl som jag att varje ny sak man ska genomföra inte finns i varje dokument som publiceras i en valrörelse. Men du väljer att tolka det som någonting helt annat än det vi själva hela tiden har avsett.

Därefter har vi i tre budgetar lagt fram vad vi menar konkret vid genomförandet av det arbetet. Det är precis det vi nu genomför. Sedan är det ingenting som vi skryter med i den meningen att det finns en massa jobb kvar. Det vi gör är det självklara som vi måste göra, att möta varje individ och göra det snabbt. De första dagarna kan det mycket väl handla om att arbeta för att över huvud taget ens komma i närheten av ett arbete. För andra handlar det om en snabb matchningsprocess.

Resultatet hittills är ganska lyckosamt. Vi har gett flera tusen människor egen försörjning och 9 000 har fått jobb i Stockholm. För stunden har jag exakt de senaste siffrorna dessutom. Fattas bara – det var precis det vi ville åstadkomma.

Jag får en känsla av att du vill söka konflikt i några formuleringar och menar att vi där hade helt andra avsikter än vad vi hade. Det är felaktigt.

Anförande nr 6

T o m a s R u d i n (s): Jag skulle inte vara så stursk om jag var socialborgarråd i den här staden med tanke på att långtidsarbetslösheten ökar i Stockholm och att långtidsarbetslösheten inte sjönk under den kvarvarande delen av högkonjunkturen sedan ni tog över. Nu är vi på väg in i en mycket allvarlig lågkonjunktur, och troligtvis kommer tyvärr, skulle jag säga, arbetslösheten att öka i snabb takt i Stockholm vartefter finanskrisen rullar in och får effekter i realekonomin.

Då är det anmärkningsvärt att så många fortfarande inte har fått något jobb med tanke på att ni gick ut med löfte som jobbgaranti i valrörelsen. Det är inte fråga om att göra sig lustig över några enskilda små ords betydelse. Det är fråga om att ni har varit ohederliga på den här punkten och sagt en sak i den kommunikation ni haft med väljarna, godkänt det i budgetarna och nu genomför någonting helt annat.

Jag tror att ni lät det ske i valrörelsen. Det släpptes fram en och annan formulering som man kanske inte riktigt trodde på. När ni nu styr undrar ni: Hur ska det här kunna gå att genomföra? Så fumlar ni till i stället. Ni omvandlar jobbgarantin till en jobbplan som man ska få inom fem dagar. Hur ska man annars tolka de här texterna som ni har kommunicerat med väljarna?

Till skillnad från vad Ulf KristerSSon säger, som menar att man inte ska tolka varje ord som sägs i en valrörelse eller titta på varenda enda liten stavelse som kan vara åt det ena hållet eller det andra, konstaterar jag att ni i tre separata dokument skriver samma sak. I ett av dokumenten skriver ni dessutom fast för säkerhetens skull till och med metoden för hur det här skulle kunna genomföras. Om inte något annat har skett ska man kunna matcha ihop det med ett ledigt jobb. Går det inte ska han eller hon tilldelas arbetsuppgifter i staden, exempelvis inom parkskötseln.

Då är min fråga angående alla de som inte har fått något jobb. Ska vi tolka dig, Ulf, så att de nu ska erbjudas ett jobb inom staden? Det står så i dokumentet. Det är inte fråga om att tolka några enstaka ord, utan det gäller bara att genomföra det som ni har sagt, och det här är vad ni har sagt.

De här texterna är offentliga och finns att tillgå till alla som vill läsa dem. Det är inga konstigheter med detta. Det konstiga är att ni i efterhand när ni har vunnit valet försöker formulera om det utan att erkänna detta. Att stå här i budgetdebatt efter budgetdebatt och i interpellationsdebatten och säga att det här har ni egentligen menat hela tiden tycker jag är ohederligt. Inför väljarna ska detta naturligtvis mätas, eftersom det är de som ska avgöra om ni har gjort ett bra jobb eller inte.

Det jobb som ni gör just nu är inte bra när vi dessutom är på väg in i en växande lågkonjunktur. Att då lova en sak och sedan göra någonting helt annat är en skam inför för dem som fortfarande är arbetslösa och ett problem för dem som handlägger detta ute på jobbtorgen. Folk kommer dit med förväntningar som inte infrias beroende på att ni inte styr på ett sådant sätt.

Anförande nr 7

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): I ett avseende har du rätt, i ett annat har du fel. Jag tycker att du har helt fel när du antyder att det skulle vara något problem för jobbtorgen att fullfölja sin uppgift med de aspiranter som söker sig dit antingen alldeles självmant eller för att de i första hand behöver socialbidrag eller annat. Jobbtorgen gör precis de saker som vi med stor möda i den här församlingen har fattat beslut om att de ska göra, varken mer eller mindre. Att de har en ganska tuff uppgift är en annan sak.

Du tangerar någonting viktigt när du påpekar att vi har väldigt mycket kvar att göra. År 2009 kommer att vara ett ödesår, inte för själva ambitionen att hjälpa människor tillbaka till egen försörjning, inte heller för jobbtorgen som fenomen, de har lyckats över all rimlig förväntan. Däremot har vi en konjunktur och en omvärld som kommer att ställa mycket större krav på Stockholm över huvud taget.

Fram till nu har det sett ganska bra ut. Vi har haft sjunkande socialbidragssiffror hela vägen fram till den 31 december – unikt bara det. Jag tror inte ett ögonblick att vi kan räkna med en så bra utveckling det här året. Vi kommer att se en ökad arbetslöshet, vi kommer att se ökade socialbidragssiffror och vi kommer att se att jobbtorgen kommer att få ännu mycket mer att göra. När du säger att jag är stursk och säger att det här kommer att vara en enkel sak att göra är det raka motsatsen som gäller. Jag är enormt

full av ödmjukhet inför uppgiften och det faktum att vi kommer att ha mer att göra 2009 än 2008, vilket gör uppgiften ännu mer meningsfull.

Ingenting tyder på att vi kommer att få någon draghjälp 2009 och 2010. Det har vi trots allt haft. Varje gång vi har kommunicerat månatliga resultat för jobbtorgen har vi sagt att detta inte i första hand ska skrivas på kontot att vi har varit så exceptionellt framgångsrika. Vi har gjort det absolut minsta man kan begära av en stad som bekymrar sig över att människor lever på bidrag och inte har något arbete i stället för att bara prata om det.

Vi tror att fler människor kommer att uppleva precis de här problemen det kommande året än under det gångna året. Jag är allt utom stursk. Jag kommer att följa detta med samma noggrannhet och kommer att redovisa det med samma noggrannhet, och jag är övertygad om att ni kommer att få se mig månadsvis tvingas redovisa siffror som ingen av oss kommer att glädjas över därför att omvärlden ser väldigt mycket eländigare ut 2009 än under 2007 och delar av 2008.

Anförande nr 8

J a c k i e N y l a n d e r (v): Välkommen tillbaka, Ulf! Jag träffar dagligen, jag jobbar med det här, killar och tjejer som är hänvisade till jobbtorgen, som sitter där ensamma en timme om dagen men som inte får någon hjälp. De känner sig kränkta. Går de inte dit får de inte socialhjälp. De har haft bara ett samtal. De flesta som jag pratat med, det är fyra fem personer, har fått träffa någon som ni kallar för coach eller handledare. Ett samtal har de haft. Sedan har de suttit där varje dag en timme, stämplat in och stämplat ut, men ingenting har hänt.

En kille har suttit där i flera veckor och väntat på att få gå en datakurs. Han kan inte söka jobb på egen hand. Det verkar vara lite rörigt. En kille vill ha ett jobb i stan men får inte det. Den här killen jobbar i Farsta och får socialhjälp och vill jobba inne i stan i en ideell organisation men får inte det. Har man inte rätt om man har socialhjälp att söka ett jobb? Den här killen ska jobba som kock. Han jobbar som kock i Farsta på ett ställe men vill jobba som kock inne i staden för en ideell förening, men det får han inte. Det är märkligt. Det är mycket problem med det här.

§ 4 Interpellation om vårdnadsbidrag (nr 2008:38)

Anförande nr 9

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har skrivit en interpellation som handlar om vårdnadsbidraget och fått ett svar från föredragande borgarrådet. Jag vill tacka för svaret som har levererats in, men det finns en hel del ytterligare som man skulle vilja ha svar på och har lite funderingar om när det gäller hela den här fantastiska reformen vårdnadsbidraget som den borgerliga alliansen i Stockholms kommun med buller och bång införde vid halvårsskiftet.

Det som vi hade som alternativ till vårdnadsbidraget var att man till exempel skulle se till att det inte blev fler barn i barngrupperna utan färre och att man skulle ha ett maxantal för hur många barn som det skulle få finnas i förskolegrupperna. Man skulle ha en bättre personaltäthet. Man skulle också se till att barn skulle få en bra kreativitet, och man skulle få en trygghet. Man skulle också få en bra övergång mellan till exempel förskola och skola och hela den verksamheten och framför allt en hög utbildningstakt och nya platser.

Det som inträffat i Stockholm är att det är överinskrivningar. Det finns fler och fler barn som skrivs in, och det skapar naturligtvis stora problem. Om man tittar på den reform som har införts i Stockholm kan man se i det svar som har levererats att i dag är det 712 personer som har sökt och erhållit vårdnadsbidrag. När det gäller behovet kan man säga att det är ganska ringa i dag med tanke på hur många som egentligen skulle ha kunnat söka vårdnadsbidrag. Om jag inte minns fel är det minst 30 miljoner kronor som ni avsatte i budgeten för den här fantastiska reformen. I dag är det 3 miljoner som har utbetalats. Då kan man säga att de här pengarna kunde ha budgeterats och gått in i den allmänna kommunala verksamheten för en bättre barnomsorg i stället för att lägga ut det på den enskilda.

När det gäller vårt länsområde finns det ingen gemensam bild hos olika borgerligt styrda kommuner av vad man tycker om det här vårdnadsbidraget. Det finns många kommuner som är tveksamma i Stockholm och som säger att det blir för dyrt. Många tycker att det blir en kvinnofälla, som man har uttryckt sig från borgerligt styrda kommuner. Man måste väl ändå säga, när man tittar på den kritik som finns mot vårdnadsbidraget från allianskompisarna i länet, att vår kritik är berättigad.

Men det som är det absolut viktigaste är att det här är ett sätt att konservera gamla fördomar. Kvinnorna får oftast stanna hemma. Man lämnar jobbet under kanske ett år eller någonting så där, stannar hemma och får vårdnadsbidraget. Det händer väldigt mycket på arbetsmarknaden, och det kan för många bli svårt att komma tillbaka till det gamla jobb som man hade innan man stannade hemma med vårdnadsbidraget.

Det här är väl ändå en bidragsform där man egentligen borde fundera på om den inte borde avskaffas och använda pengarna på ett vettigare och bättre sätt. Det är min första kommentar till finansborgarrådet svar.

Anförande nr 11

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Malte Sigemalm har ställt två frågor till mig om dels vad vårdnadsbidraget kostar, dels hur många som har beviljats vårdnadsbidrag. Jag har svarat på båda frågorna i mitt interpellationssvar.

Nu filosoferar Malte Sigemalm lite så där på bredden över vårdnadsbidrag, barnomsorg och andra jätteviktiga frågor i och för sig. Jag är inte småsint, jag har inget emot att vi kan prata om det också.

Jag tycker att Socialdemokraterna får väl någonstans bestämma sig. När vi från alliansens sida förde fram idén om vårdnadsbidrag, vilket jag är glad för att vi gjorde, beskrev ni detta som i stort sett barnomsorgens undergång. Det skulle inte bli några pengar över till en kvalitativt högtstående barnomsorg. För egen del har jag jobbat med de här frågorna länge i Stockholm och för Stockholms stad. Vi har en hög förvärvsfrekvens bland både kvinnor och män. Det finns en inställning att man gärna vill tillbaka till jobbet. Många tycker så som vi hörde kollegan socialborgarrådet Ulf Kristersson säga att det är härligt att vara pappaledig, men det är härligt att jobba också. Det speglar många unga Stockholmsfamiljers själva inställning.

Jag har aldrig trott att det skulle bli den massiva efterfrågan som Socialdemokraterna målade upp att det skulle bli och ödelägga den övriga barnomsorgen. Hur många det slutgiltigt blir får vi väl se. Det är klart att det tar tid innan sådant här tränger in. Familjer som nu väntar barn kan planera utifrån att det finns en möjlighet till vårdnadsbidrag. Det kanske blir ett annat mönster, det får vi se.

De pengar som vi har satt av påverkar inte barnomsorgsbudgeten. Det har vi sagt många gånger, och dessa 3,7 miljoner inser nog Malte Sigemalm, klok karl som han är, inte påverkar barnomsorgsbudgeten även om vi skulle ta dem därifrån, vilket vi inte gör.

Herr ordförande! Malte Sigemalm tar upp frågan, även om det inte ingick i interpellationen och jag vill inte vara grinig, om barnomsorgen i stort och det som har speglats i medierna att det ibland finns problem. Det är viktigt att komma ihåg att Stockholms stad klarar barnomsorgsgarantin, vi är unika på det sättet. Ni var inte lika framgångsrika tidigare. Man kämpar nu för att få barnomsorgen närmare föräldrarna. Man klarar garantin, men man vill inte ha långa sträckor att skjutsa barnen. Det handlar om problemet att få fram lokaler och i vissa fall personal, men det är framför allt lokalproblem, inte pengaproblem.

Anförande nr 12

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är möjligt att jag svävade ut lite grann i förhållande till de två frågor som ställdes och de två svaren, men jag tycker att de hänger intimt ihop. Framför allt kan inte administrationen kring vårdnadsbidraget vara

helt kostnadsfri. Det måste kosta mycket i administration för de 712 personer som i dag har vårdnadsbidrag.

Det skickades ut en enkät till boende på Södermalm innan sommaren, det var 3 000 personer som fick en enkät om vad de tyckte om vårdnadsbidraget. Svarsfrekvensen var att det var 200 svar som kom in, knappt. Det visar lite grann det intresse som det var. Det var framför allt kd som hade det som den stora valfrågan att införa vårdnadsbidraget i Stockholm, påhejade av Moderaterna och andra.

Det som är viktigt är framför allt att man tittar på barngruppernas storlek i dag. Man pratar om valfrihet och sådant, men barngruppernas storlek har faktiskt inte minskat reellt sett sedan vi har en ny majoritet i Stockholm. Tvärtom har det blivit fler i barngrupperna. Det är också någonting som vi har tagit upp och diskuterat bland annat i budgetsammanhang. Vi skulle få till mer resurser därför att vi vill minska barngruppernas storlek. Ökar man barngruppernas storlek och kanske inte har samma täthet på personalen, då kan man inte heller säga att man inte klarar av garantin. Då vägs garantin upp mot den överinskrivning som i dag sker.

Man kan titta på andra kommuner runt omkring som inte klarar av garantin inom en viss tid. Man säger i stället att ni får vårdnadsbidrag. Då har man klarat garantin i den delen. Men det som är förvånansvärt är att de andra borgerligt styrda kommunerna runt om vårt eget område är väldigt negativt inställda till vårdnadsbidraget. Många har sagt att det är en väldigt dyr reform. Det handlar om Upplands Bro kommun, Vaxholms kommun och Norrtälje kommun och andra borgerligt styrda kommuner där man säger att detta är förvånansvärt dyrt, och de vet inte om de kommer att införa vårdnadsbidraget.

Finns det resonemanget i de kommunerna borde vi också här resonera på samma sätt. Det är en dyr reform, och den gör att en person stannar hemma, man utestängs från arbetslivet. Man är inte deltagande i arbetslivet. I stället vill vi att man är med i arbetslivet och får en bra pedagogisk utveckling för barnen i kommunalt drivna verksamheter. Det vill vi satsa resurser på, inte på vårdnadsbidraget.

Anförande nr 13

A b d o G o r i y a (s): Herr ordförande! Vi vet att den borgerliga alliansen inte var enig före valet när det gäller vårdnadsbidraget. Men det blev en kompromiss som egentligen ingen i den borgerliga majoriteten är nöjd med. Kd ville ge mer bidrag, men de fick inte som de ville.

Låt mig gå till det svar vi fick av Sten Nordin. Han säger bland annat i sitt svar att det är valfriheten det handlar om. Valfrihet för vem? I realiteten vände sig bidraget till kvinnor, men till vilka? Ja, till invandrarkvinnor som har svårt att få jobb och till kärnfamiljer. Ensamstående föräldrar utestängs helt av det enkla skälet att de inte har råd, det går inte att leva på 3 000 kronor per månad. Vi vet också att benägenheten hos pappor att stanna hemma är för liten. Då är det en hel del föräldragrupper som är utestängda.

Borgarrådet säger vidare i sitt svar att för barnens del innebär vårdnadsbidraget att de ges större möjligheter att tillbringa mer tid med sina föräldrar under de första levnadsåren, vilket är mycket betydelsefullt. Jag kan inte låta bli att förvånas. Menar du verkligen det du skriver?

Låt mig ta ett konkret exempel. I Rinkeby-Kista beviljades under förra året 100 personer vårdnadsbidrag, varav 99 är kvinnor och en enda man. Över 90 procent är kvinnor med invandrarbakgrund. Tror du verkligen, Sten Nordin, att de här barnen kommer att klara sig lika bra som sina jämnåriga i förskola och skola i framtiden?

Jag är helt övertygad om att de knappast kan få någon bra pedagogik i ytterstaden, utan snarare kommer de flesta att uttrycka sin oro över de här barnens framtid. Hur mycket framtid blir det egentligen för de här barnen som kommer att växa i Stockholms stad med stora brister i det svenska språket?

Avslutningsvis kommer vårdnadsbidraget, eller hemmafrubidraget som jag föredrar att kalla det, att konservera könsrollerna och är en tydlig kvinnofälla då det kommer att vara en övervikt av mammor som stannar hemma.

Anförande nr 14

S u s a n n a B r o l i n (v): Herr ordförande, borgarrådet Nordin och alla stockholmare! Det är ganska fascinerande att höra att man inte håller sig till frågan, men faktum är att svaret är bara på tre och en halv rad, resten är utbroderingar. Man får väl se det som en blocköverskridande sjukdom. Eftersom jag själv inte är immun för denna sjukdom kommer jag också att brodera ut lite grann men förhoppningsvis få svar på mina frågor.

Det framgår av svaret att det är 712 personer som har utnyttjat vårdnadsbidraget. Det är inte alls så mycket som man hade förväntat sig. För Vänsterpartiets del gäller inte det så som borgarrådet beskriver, att vi skulle ha varit oroliga för att folk skulle välja det här i horder i stället för förskolan. Vi har varit nervösa för att det skulle kunna leda till ett utanförskap hos dem som väljer det. Vi har också sagt att det är bekymmersamt, för man skulle hellre ha velat prioritera annat och satsat de här pengarna på annat håll.

Vad jag vill diskutera är: Är det inte så att det här inte alls är någon valfrihetsreform utan gynnar ett särintresse och är en sak som begränsar valfriheten? Vi kan till exempel se att många förskolor i dag måste spara. Jag har blivit uppvaktad av dagmammor som oroar sig för att en tvååring ska jämföras med och ha samma ekonomiska pengamått som en femårig. Det gör att det är färre som kommer att välja dagmamma till exempel på grund av nedskärningarna. Är inte det också en del i det som ni brukar tala om som en valfrihetsreform? Är det inte så att man snarare urholkar valfriheten?

Min andra fråga är: Varför ser man det här som en valfrihetsreform? Vårdnadsbidraget hänger inte ihop med era andra ideologiska tankar. Skulle det vara så att allting var givet och man kunde göra annat som är bra för valfriheten kan vi fråga: Är ni för

medborgarlön också? Det är väl samma tanke, man kan göra någonting annat, får pengar och det är stimulerande och bra.

Min fråga är: Ser du inte att det här gäller ett särintresse och inte alls har gjort att man nått det resultat som man hade önskat?

Anförande nr 15

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant hur den här frågan kan väcka så mycket känslor på vänsterkanten. En möjlighet för föräldrar att själva påverka barnomsorgen och bestämma hur de vill att det hela ska ske går inte införa. Det är för få som söker, säger ni. Hur man än vrider och vänder försöker ni hitta fel med vårdnadsbidraget. Kommunerna gör olika. Plötsligt ska vi inte ha kommunalt självstyre. Gör inte alla kommuner lika då är det fel när det gäller just vårdnadsbidrag.

Socialdemokraterna vill ju att alla ska in i samma fälla. Då ska man se till att dit skickas det resurser. Det är det som är socialdemokratisk politik. Man vill inte tilltro föräldrar att de faktiskt kan se till sina barns bästa och att utgångspunkten är varje enskild familj.

För mig har det aldrig varit tal om att det är en större framgång om det är 10 000 än en familj som väljer vårdnadsbidraget. För mig är det viktigt att just den enskilda familjen får möjlighet att forma barnomsorgen så som de själva tycker är bäst för den familjen.

Jag tror att föräldrar vet bäst och vill sina barns bästa. Därför är vårdnadsbidraget en del i den valfrihetsreform som vi också fortsätter med att ge till andra grupper i samhället, inte minst när det gäller de äldre. Det fattas fortfarande en del att göra när det gäller informationen. Jag möter nästan varje dag föräldrar som inte hört att Stockholm är unikt så till vida att man kan få helt eller halvt vårdnadsbidrag, vilket möjliggör för ensamstående att ta del av åtminstone det halva vårdnadsbidraget och gå lite grann ned i arbetstid, och då har barnen möjlighet att vara i förskolan 25 timmar i veckan.

Det här ger verkligen en möjlighet för varje enskild familj att utnyttja barnomsorgen som de själva vill under kortare eller längre tid. Det visade sig tidigare att det inte var bra när det var föräldrar som endast tog ut vårdnadsbidrag under tre månader. Då fick vi kritik för det.

Det är en unik möjlighet för varje familj att välja att utnyttja hela eller delar av vårdnadsbidraget såsom det passar den enskilda familjen bäst. Det tror vi att familjerna och föräldrarna kan göra, det ska inte vi politiker göra för dem.

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det som förenar kritikerna av vårdnadsbidraget och som varit uppe i debatten i dag – Malte Sigemalm, Abdo Goriya och Susanna Brolin – är något slags tro att de föräldrar som söker vårdnadsbidrag

sätter något slags ostkupa över sitt barn, bom, och tar inte ansvar för att barnet får kontakter, för att barnet får utveckling, tar inte ansvar för att barnet får ett bra socialt liv.

Jag vägrar att tro, åtminstone vad gäller Malte Sigemalm, att ni har den synen på familjerna och föräldrarna i Stockholm. Det kan inte vara så, utan det måste vara så att ni formulerar er klanligt, ursäktat, herr ordförande, språkbruket. Är det så att ni menar detta är det skrämmande. Då är, Abdo Goriya, er syn på de föräldrar som väljer en annan form än den som du tycker ska gälla för barns fostran, utveckling och utbildning, den pedagogiska utvecklingen skrämmande.

Jag är helt övertygad om att de föräldrar som väljer vårdnadsbidrag är lika goda föräldrar som de som inte gör det. Jag vill slå fast detta, och jag vill ha detta antecknat till fullmäktigeprotokollet. Det är min syn på detta. Ni får svara för om det är er syn att det är sämre föräldrar som väljer det.

När det gäller jämställdhet finns det problem. Om man skulle upphäva hela reformen på grund av det, då skulle föräldraförsäkringarna ha upphävts för länge sedan. Det är väl ingen här som vill. Den har inte heller fungerat perfekt och fungerar inte perfekt ur jämställdhetssynpunkt. Detta är ett långsiktigt och mödosamt arbete som går, såvitt jag vet, i rätt riktning men absolut inte tillräckligt fort. Men jag tror inte att man kan upphäva reformerna som ett svar på att jämställdhetsfrågorna inte fungerar. Där måste vi jobba med attityder på ett annat sätt, med stimulans som arbetsgivare eller vad det nu än gäller.

Susanna Brolin har helt fel när hon säger att man kan jämföra det här med någon annan kul grej som man borde få bidrag för. Så ser inte jag det. Det är väldigt artsäkilt ändå att du får möjlighet om du själv vill att under en längre period än vad föräldraförsäkringen ger utrymme till vara hemma med ditt barn hel- eller halvtid. Det går inte att jämföra med andra aktiviteter. Det är ändå någonting väldigt speciellt där vi från det offentliga har visat att vi är beredd att anslå pengar. Det är jätteviktigt för våra barn att människor ska kunna arbeta för barnens utveckling och ha möjlighet som familj att välja själva.

Vi har kommit väldigt långt därvidlag. Jag tror att det stora förtroendet för barnomsorgen bottnar i att föräldrarna känner en trygghet i att de själva väljer.

Anförande nr 17

A b d o G o r i y a (s): Ewa Samuelsson anklagar oss för att försöka hitta fel. Det är inte det detta handlar om utan om den verklighet som vi har. En hel del av barnen i ytterstaden som kommer att hamna hemma kommer inte att använda det svenska språket. Detta kommer att påverka deras skolgång i framtiden.

Sten Nordin väljer att se oss som så att vi inte tror att föräldrarna kommer att klara sin uppgift. Självklart klarar föräldrarna en hel del av sin uppgift, men både du och jag och föräldrarna behöver samhällets stöd ibland. Politikerna måste ta ett ansvar. Vilket ansvar tar du gentemot de här barnen i framtiden när de inte klarar av sina studier i skolan?

Erfarenheterna från vårt grannland Norge, som har genomfört detta, visar tydligt och klart att detta har försämrat integrationen och jämställdheten, och nu är de på väg att avveckla denna reform som de har genomfört. Har du någonting att lära dig av Norge?

Anförande nr 18

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag upplevde lite grann att borgarrådet i sitt senaste inlägg lade ord i munnen på oss som egentligen inte har sagts utan som han tolkar det hela. Men vi har faktiskt alternativ till dessa 3 000 kronor som föräldrarna kan få. Vi har föreslagit 77 miljoner kronor mer till förskola för att också göra den bättre än vad den är i dag. Till exempel har vi sagt att man sätter upp pedagogiska mål på ett annat sätt. Man har en ny typ av verksamhetsinriktning, att man väldigt aktivt jobbar med jämställdhet, att man utvecklar olika typer av kvalitetsmål, att man också höjer utbyggnadstakten, att man inför en reform som skulle kunna vara viktig, nämligen att minska antalet barn men ha samma personalitet.

Det är också saker som vi egentligen skulle kunna satsa resurser på och på att man har en bättre kompetensutveckling av den personal som jobbar med verksamheten. Till sist det som Abdo diskuterade, det här med språkutveckling och att man har flerspråkiga förskolor. Det är alltså väldigt viktiga saker.

Vi har ett komplett alternativ till den kvinnofälla som vårdnadsbidraget faktiskt är. Vi har avsatt 77 miljoner kronor mer i budgeten för att utveckla den här verksamheten.

Även om det bara är 712 personer som har utnyttjat vårdnadsbidraget finns det väl ändå stora kostnader kring administrationen av vårdnadsbidraget. Det kostar också pengar att införa denna reform, som har nyttjats av väldigt få personer. Jag tror, om jag ska vara helt allvarlig, att anledningen till att det är så få som har ansökt om och fått vårdnadsbidraget är att de flesta inte har råd att avvara sin lön för att vara hemma för 3 000 kronor. Det finns en ekonomisk baksida på det hela. Det är de personer som egentligen har råd och som kan avvara sin lön som också kan utnyttja vårdnadsbidraget. Det är en del av den stora kritik som vi har mot vårdnadsbidraget.

Anförande nr 19

S u s a n n a B r o l i n (v): Herr ordförande! Då vänder jag mig först till borgarrådet Samuelsson som säger att det är intressant att det kan väcka så mycket känslor på vänsterkanten när vi talar om vårdnadsbidraget. Ja, illa vore det väl annars om vi på vänsterkanten inte reagerade på någonting som vi tycker är en direkt kvinnofälla och som kostar en hel del skattepengar. Vi ska ju tillsammans ta hand om skattepengarna. Det har jag fått lära mig. Därför är det värt att diskutera frågan och inte bara avslå förslaget.

Samuelsson säger att det inte spelar någon roll för henne om det är en eller tusen som har sökt vårdnadsbidrag. Det tror jag faktiskt inte på, jag tror att du blir glad för varje person som har sökt. Man vill ju ändå lyckas med de reformer som man genomför. Man avsätter väl inte i budgeten över 30 miljoner och hoppas att det är en som ska

söka. Det säger sig självt att man vill att det ska bli lyckat, men det har det inte blivit. Det är därför som man går in i försvar.

Min andra kommentar är till borgarrådet Sten Nordin som säger: Tror ni inte att föräldrarna kan ta ansvar för sina barns utveckling? Det är just det jag vill diskutera. Jag misstror inte föräldrarna för fem öre. Vilka söker vårdnadsbidraget? Det är detta som Socialdemokraterna vill lyfta fram. Det är de som har råd. Men det är också de som inte kommer in på arbetsmarknaden och som väljer att ha det under ett par års tid i stället för att gå till socialtjänsten. Det är därför det är värt att diskutera det i samband med andra reformer där man kan föra samma resonemang.

Vi har alla sagt att vi tror på arbetslinjen. Vi tror att de här kvinnorna behöver komma ut i arbete, för det är bra för dem och för deras familjer. Vi vet av erfarenhet att det inte är bra att stanna hemma, och då förlorar barnen på det. Det är där skillnaden finns. Jag är fullkomligt övertygad om att alla vill sina barns bästa, i den mån de kan. Men jag misstror faktiskt det ansvar som den nuvarande majoriteten tar i denna fråga.

Anförande nr 20

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Om jag skulle ha någonting att lära av Norges regering – ja, det är en av Europas alltmer sällsynta vänsterregeringar. Jag känner inte att vi kanske har så mycket att lära av dem när det gäller valfrihet.

Det som är viktigt för mig när det gäller vårdnadsbidraget är inte hur många som söker det. Ni har onekligen pendlat i er argumentation, särskilt om vi tittar i backspegeln på den fullmäktigedebatt före sommaren där vi beslutade om vårdnadsbidraget. Då var ni oroliga för att det här skulle bli en så där väldigt populär reform att det skulle kosta otroligt mycket pengar. Nu pendlar ni från att försöka vara lite ironiska till att det ändå blev ganska få och hålla fast vid den gamla argumentationen att 3,7 miljoner är ett hot mot stadens ekonomi. Ni får nog fundera över hur ni betraktar den här reformen.

Debatten om vårdnadsbidraget är i grunden en ideologisk debatt, och därför är det roligt att frågan kommer upp här och diskuteras. Jag har inget emot det. Det är självklart kopplat till synen på barnomsorgen i stort.

Vi har från de borgerliga partierna i staden slagits meter för meter när det gäller valfriheten inom barnomsorgen. Ni har släpats med på andra sidan – så är det faktiskt, det ser vi i backspegeln. Alltifrån att vi skulle få välja fritt inom bara det planområde som man råkade bo i till dagens debatt om vårdnadsbidrag har ni släpats med meter för meter.

Ni har aldrig trott särskilt mycket på valfriheten. Jag vill säga att jag tror att valfriheten, förutom att den är en självklarhet för mig, ska människor ha så långt som vi kan organisera det, och det är det som har gjort att vi har så höga förtroendesiffror. Vi har bra barnomsorg, duktig personal, bra innehåll och föräldrarna känner ovanpå detta en stor trygghet med att det är de själva som styr och väljer. Det tror jag gör att man kan ha en dialog, att föräldrar kan känna precis att de själva har makten över

barnomsorgen, oavsett om de väljer dagis, dagmamma eller dagpappa, vårdnadsbidrag eller vad det nu är. Detta är viktigt för barnen och för föräldrarna.

Därför tror jag att vårdnadsbidraget har kommit för att stanna. Jag tror att det kommer att bli ett naturligt inslag i barnomsorgen i den katalog av möjligheter som finns. Det är jättekul att Susanna Brolin tar upp arbetslinjen, det är oerhört viktigt. Det här får inte bli en reform som är något slags utväg från arbetslinjen, men jag tror inte att vi bäst bemöter detta genom att avskaffa vårdnadsbidraget utan genom att arbeta på annat sätt för att se till att det finns arbete, att jobbtillväxt finns och att det lönar sig att arbeta.

Det är det, herr ordförande, som är det viktiga, inte att avskaffa vårdnadsbidraget.

Anförande nr 21

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Visst är det en ideologisk fråga, det går inte att komma ifrån det. Men familjer är olika och barn är olika, och inom varje familj som har flera barn hanterar man barnomsorgen olika.

Jag vet flera familjer där något barn har gått i förskola, något hos dagmamma, ett tredje har gått vissa dagar i förskola men inte hela veckan. Det är så det ser ut, och det är därför som makten måste ligga hos föräldrarna för att de ska kunna välja om de tar ut ett vårdnadsbidrag eller om de tycker att det är förskolan som är det bästa alternativet under den korta tiden tills barnet är tre år.

Susanna Brolin har fel när hon säger att jag inte tidigare har sagt att det viktiga just är att kunna välja. Du kan gå tillbaka och se på pressklipp och annat och se att jag alltid sagt det, det har varit min syn hela tiden: Att kunna välja. Det är också utgångspunkten nu när jag arbetar med äldreomsorgen. De äldre ska kunna välja, men det är möjligheten som är det viktiga, inte mängden i sig. Många tycker lika, och vi ser att folk väljer olika.

Det är intressant hur det kan ses som så negativt att föräldrar under några korta år är hemma med sina barn och har huvudansvaret för fostran och utvecklingen tills barnen är tre år. Här har vi under århundraden haft så att familjer har haft ansvar för barnens fostran. I Sverige i dag finns i ledande befattningar kvinnor och män vars mammor till största delen har varit hemma, en del har haft pappor hemma. Skulle de ha farit så illa av det? Vi ser att de kan göra väldigt goda insatser i samhället. Fråntar vi barnen möjligheter framöver om vi via vårdnadsbidrag gör det möjligt för föräldrar att vara hemma hos barnen och se till barnens utveckling i första hand hemifrån och med de kontakter som familjen har?

Vi propagerar också för öppen förskola. Det finns runt om i våra stadsdelar. Önskar familjerna ytterligare kontakter utöver det som familjen själv har kan man gå till en öppen förskola och få träffa sådana som är hemma med ett vårdnadsbidrag.

Det är inte så, precis som borgarrådet Sten Nordin sade tidigare, att man sätter en ostkupa över barnen, och de får inga kontakter om föräldrarna väljer vårdnadsbidrag. Samhället runt omkring fortsätter att leva, och naturligtvis finns de här familjerna i

samhället i övrigt. Om vi skulle se att någon familj verkar instängd och inte får kontakter kan vi uppmuntra till sådana. Men att föräldrarna själva inte skulle få avgöra om det ska utnyttja vårdnadsbidraget eller inte vore mig fjärran att tänka.

Anförande nr 22

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Det är ointressant, Sten Nordin, vilken regering vi har i Norge. Det som är intressant är vad forskning och undersökningar har kommit fram till utifrån det man har genomfört när det gäller vårdnadsbidraget i Norge. Det man har kommit fram till är att jämställdheten har blivit sämre, integrationen har blivit sämre, och valfriheten har absolut inte blivit bättre.

Det som jag är förvånad över är att varken Sten Nordin eller Ewa Samuelsson svarade på min fråga: Hur tror ni egentligen att de barn i ytterstaden som inte får någon bra träning i det svenska språket kommer att klara i framtiden sin skolgång? Jag skulle verkligen vara glad att få svar av någon av er. Det finns en hel del forskning som säger att ju mer man kommer in i det svenska språket i de låga åldrarna desto bättre förutsättningar har man att klara sin skolgång i framtiden och också i samhället.

Ni har avsatt, om jag minns rätt, 30 miljoner kronor till vårdnadsbidraget. Det som det hittills beslutats om är 3,7 miljoner. Jag är glad att det är så få som har ansökt. Men det tyder också på det inte finns något intresse hos stockholmarna för hemmafrubidraget.

Anförande nr 23

S u s a n n a B r o l i n (v): Det är väldigt positivt att borgarrådet Nordin och jag är överens om en sak, nämligen att vi har väldigt duktig personal på förskolorna. Vi har en väldigt kompetent personal, man har utvecklat pedagogiken, det pågår en väldigt intressant pedagogisk diskussion om förskolor. Jag är övertygad om att förskolorna kan ta hand om barn som är olika, Ewa Samuelsson.

Det här ställningstagandet är, såvitt jag kan se, att valfriheten till och med är viktigare än arbetslinjen för det nya arbetarpartiet. Det tar kraft, resurser, väcker frågor och undringar. Man skulle gärna ha haft de här pengarna avsatta till öppna förskolor och dagmammor i stället för att det ska behöva göras nedskärningar.

Det är ett faktum att de barn som är hemma, de är inte så många, behöver också umgås med andra barn, och jag är övertygad om att deras föräldrar vill det. Då hänvisar man till den öppna förskolan, öppna förskolor som stadsdelsnämnderna nu tvingas lägga ned på grund av besparingar. Det är inte föräldrarna som inte kan ta ansvaret, det är den här staden som inte tar ansvaret för barnen.

Därför vill jag avsluta med att säga att den här reformen inte har kommit för att stanna, i alla fall inte stanna för alltid, för snart har vi ett nytt val.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Barnomsorgsgarantin generellt och på Södermalm specifikt*

Anförande nr 24

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! Min fråga gäller barnomsorgsgarantin, som är mycket viktig för alla småbarnsföräldrar när de planerar för när de kan återinträda på arbetsmarknaden. Det gäller inte minst nu i Stockholm när situationen håller på att bli väldigt svår både på bostadsmarknad och arbetsmarknad. Då är det viktigt för föräldrar att kunna planera sin situation.

I det här läget har det rapporterats från olika håll att det börjar bli väldigt svårt att få fram förskoleplatser runt om i staden. Vi har varnat för det här i flera tidigare debatter och så vidare, men det har sagts till oss att det inte har varit några större bekymmer. Det här skulle kunna gå att ordna, har man sagt.

I dagens upplaga av Dagens Nyheter redovisas en stor skrämmande karta över hur det ser ut i Stockholm. Vi kan läsa att så gott som alla stadsdelar har problem och att några har stora problem. Min fråga gäller i synnerhet Södermalm, där 100 barn i dag står i kö för att få en förskoleplats. Min fråga till borgarrådet är: Vad är svaret till dem? Kommer de att få någon plats, eller kommer de att hamna utanför garantin?

Anförande nr 25

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Barnomsorgsgarantin är extremt viktig att hålla. Det är stadsdelarna väl medvetna om, och de jobbar också väldigt hårt för att åstadkomma det. Stockholms stad har en tradition av att vi har hållit barnomsorgsgarantin. Det har vi också gjort under hela den tid som jag har varit ansvarigt borgarråd för detta. Men man ska inte heller sticka under stol med att det är svårt. Södermalm, Liljeholmen och ett par andra stadsdelar kämpar oerhört hårt varje dag för att klara detta.

Men än så länge har Stockholms stad klarat garantin, och det har man faktiskt gjort också på Södermalm. Man är väl medveten om att detta är ett viktigt politiskt mål, men framför allt ett mål som lagstiftningen ställer krav på att vi ska klara. Vi klarade det under hela 2007 och under hela 2008. Min förhoppning och min tro är att vi också kommer att klara det under 2009.

Anförande nr 26

T o m a s R u d i n (s): Jag måste säga att svaret förbryllar mig. Det hjälper inte en enda av de föräldrar som just nu är förtvivlade. De har bland annat fått ett brev hem från stadsdelsförvaltningen på Södermalm, som beskriver den aktuella situationen som förtvivlad. Det står i brevet att staden nu har börjat upprätta en prioriteringsordning för hur man ska lösa situationen för de barn som finns kvar. Det framgår med all önskvärd tydlighet av brevet att det här troligtvis inte kommer att kunna gå att lösa. I dagens DN står det dessutom att man har så stor brist på lokaler att det troligtvis inte

heller kommer att kunna gå att lösa. I Hammarby sjöstad har föräldrarna redan uppmanats att söka sig till andra delar av Södermalm.

Jag tycker därför att det nästan är skrämmande att borgarrådet nu står här och säger att det här nog kommer att gå bra. Jag hade hoppats på att du skulle ha en beredskapsplan som du kunde sätta i verket och några fler åtgärder än förhoppningar att ställa i utfästelse nu. Förhoppningar hjälper inte de föräldrar som nu planerar för sin framtid och försöker hitta ett sätt att lösa sin barnomsorgssituation.

Anförande nr 27

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det är självklart att en stadsdel alltid måste följa lagstiftningen för prioriteringsordningen. Ju längre tid man har stått i kö, det vill säga ju äldre barnet är – oftast är det på det sättet – desto större möjligheter har man att få en barnomsorgsplats. Stockholms stad har löst detta under hela den här mandatperioden till skillnad från under den mandatperiod när Socialdemokraterna var ansvariga och när vi inte klarade barnomsorgsgarantin i samtliga stadsdelar. Södermalm har haft det bekymmersamt i flera år, men man har alltid löst det här därför att man har duktig personal som hela tiden jobbar med att få fram nya förskoleplatser.

Det är självklart – och det vet också Tomas Rudin – att man som förälder inte alltid kan få plats på den förskola som man väljer i första hand. Det kan vara väldigt svårt. Hälften av platserna på Södermalm finns dessutom i fristående alternativ. Men jag är helt övertygad om att man klarar barnomsorgsgarantin.

Anförande nr 28

T o m a s R u d i n (s): Det där är ju en from förhoppning från din sida. Det är föga verkstad. Det som måste till nu är någon form av handlingskraft och en idé om hur man löser situationen. På Dagens Nyheters frågeställning har stadsdelarna svarat att de inte vet om de klarar av garantin. Som jag sade har förvaltningen skickat ett brev till föräldrarna där man snarare beskriver hur förtvivlad situationen är än att det hela kommer att lösa sig på något enkelt sätt.

I det läge som staden befinner sig i just nu borde man snarast hitta på olika typer av lösningar där man vid sidan av den ordinarie planerade mängden förskoleplatser tar fram nya förskoleplatser, till exempel på Södermalm. Man borde leta nya lokaler och hitta nya möjligheter. Man borde göra nya satsningar som kan göra det möjligt för föräldrar att planera sin framtid. Just nu går vi mot en situation där vi med största sannolikhet kommer att hamna i läget att man inte kommer att kunna uppfylla barnomsorgsgarantin. Det har redan skett i Huddinge, och det kommer troligtvis visa sig ske även på Kungsholmen och i Södermalm, Enskede och Farsta. Någon beredskap för detta måste du väl ändå ha som borgarråd, och inte bara fromma förhoppningar?

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (fp): Man kan ju verkligen undra vad Tomas Rudin tror att man gör i stadsdelsförvaltningarna. De har arbetat med den här frågan dag och natt, höll jag på att säga. Det startas en förskoleavdelning varannan arbetsdag i den här staden. Det är länge sedan vi hade en sådan enorm babyboom som den här staden just nu genomlever. Stockholms stad har till skillnad från det socialdemokratiskt styrda Göteborg och till skillnad från det socialdemokratiskt styrda Malmö klarat förskolegarantin.

Jag tycker att det är nästintill oförsämrat mot stadsdelsförvaltningen i Södermalm att tro att de inte arbetar med den här frågan. Det är självklart att de gör det. Det är svårt, men det är en annan sak. Som Tomas Rudin kanske noterade i Dagens Nyheter är inte Stockholms stad en av de kommuner som svarar nej på frågan om ifall man klarar barnomsorgsgarantin eller inte. Vi har hittills klarat den under hela den här mandatperioden, och jag hoppas verkligen att vi kommer att göra det även framöver – till skillnad från hur det var när Socialdemokraterna styrde.

Fråga nr 2. Barngruppernas storlek inom barnomsorgen i Stockholms stad

Anförande nr 30

J a n V a l e s k o g (s): Det här är verkligen viktiga frågor, och som framgår här är vi djupt bekymrade. En annan sak som gör oss bekymrade är tertialrapport 2, som pekar på att 11 av 14 stadsdelsnämnder inte kommer att klara målsättningen för barngruppernas storlek på 14 respektive 18 barn i de olika grupperna.

Jag undrar hur borgarrådet ser på detta. Hur blev det 2008, och hur blir det 2009? Kommer de här illavarslande signalerna att bekräftas eller inte?

Anförande nr 31

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Precis som Jan Valeskog säger har vi ett viktigt mål. Barngrupperna för de små barnen ska inte överstiga 14 barn och för de lite äldre barnen ska det inte vara fler än 18 barn i grupperna. Om man tittar på tertialrapport 2, det vill säga den som gäller de första åtta månaderna på året för 2008 – det är ju de siffror som vi har att tillgå – ser man att siffrorna motsvarar dem vi hade i tertialrapport 2 för 2007. Det har alltså inte skett någon förändring.

Vi mäter och försöker se vilka barngrupper det är som är för stora i förhållande till målet. Det är ett antal grupper i staden som ser ut på det sättet. Det är ungefär 14 procent av alla småbarnsgrupper som har för många barn och omkring 15 procent av grupperna för de lite större barnen i hela staden som är för stora. Det är naturligtvis för mycket. Stadsdelarna jobbar hårt – och det vet också Jan Valeskog – för att försöka få ned detta.

Men i den andra vågskålen har vi naturligtvis den debatt som vi just har fört och som handlar om att det föds väldigt många barn i Stockholm. Det är inte alldeles lätt att uppbbringa förskoleplatser, inte minst i innerstadsstadsdelarna där det är svårt med

bygglov och så vidare. Stadsdelarna jobbar med båda de här målen – att se till att barngruppernas storlek ska hållas nere och att vi klarar barnomsorgsgarantin.

Anförande nr 32

J a n V a l e s k o g (s): Vi ser alla de olika tecken som finns. Vi hörde om det i den förra debatten, och vi hör här att 11 av 14 stadsdelar har för stora barngrupper och inte lyckas nå målen. Det finns också andra tecken. Jag har en artikel här från Vi i Vasastan som belyser det som borgarrådet var inne på, nämligen en innerstadsstadsdel som måste ta befintligt utrymme i förskolorna för att få in ytterligare barngrupper. Ytorna blir väldigt små, bland annat beroende på de höga lokalkostnader man har i innerstaden. Kvaliteten på den sidan blir sämre. Hela den här bilden gör förstås att man blir lite orolig.

Man kan möjligtvis diskutera på vilket sätt man ska redovisa barngruppernas storlek. Vi hade ett tidigare mått som var ett tydligt sätt att se hur det såg ut. Nu har man ett annat sätt att mäta det på. Likväl är det som jag ser det inte acceptabelt att så många stadsdelar inte klarar av att nå målet. Jag vet inte om de siffror som borgarrådet pratade om, 15 och 14 procent, gäller för hela året 2008. Har man någon ny information om det?

Anförande nr 33

Borgarrådet E d h o l m (fp): Siffrorna gällde tertialrapport 2, det vill säga tertialrapport 2 för 2008 och tertialrapport 2 för 2007. Det var den jämförelsen jag gjorde. De siffror som gäller helåret 2008 kommer så klart i årsredovisningen. Då vet vi hur det ser ut över hela staden för hela 2008. Men det gäller att man jämför samma månader på året eftersom det varierar. Det är alltid fler barn i maj än i augusti.

Jag tycker att en viktig åtgärd som vi har vidtagit under de senaste åren är att fördubbla det investeringsbidrag som alla nystartade förskoleavdelningar i staden får. Vi har helt enkelt fördubblat de pengarna för att hjälpa stadsdelarna men också för att hjälpa etablerade fristående förskolor som redan finns att öppna nya avdelningar. Det är precis som Jan Valeskog säger; det är dyrt och höga kostnader inte minst i innerstaden när man ska etablera nya förskolor.

Anförande nr 34

J a n V a l e s k o g (s): För att ställa frågan på sin spets måste jag konkret fråga: Anser borgarrådet att det är ett allvarligt problem att de här siffrorna håller i sig och kanske förvärras för 2008? 11 av 14 stadsdelar visar att man inte klarar målet för antalet barn i grupperna. Vi ser en utveckling där man trycker in fler och fler barn i förskolorna, naturligtvis med sämre kvalitet som följd vad gäller ytfrågorna i till exempel innerstaden. Är inte detta ett allvarligt tecken på läget?

Anförande nr 35

Borgarrådet E d h o l m (fp): Siffrorna är likadana i tertialrapport 2 för 2008 som de var i tertialrapport 2 för 2007. Jag tycker att det är allvarligt att det i 14 procent av

alla småbarnsgrupper är fler barn än 14. Det är allvarligt för de småbarnsgrupperna. Däremot är det generellt sett över staden ändå så att i 86 procent av småbarnsgrupperna håller man storleken på den nivå som fullmäktige har beslutat om. Det tycker jag är bra. Men när det gäller de grupper som är för stora är det naturligtvis inte bra.

Fråga nr 3. Vräkningar inom Stockholms stad

Anförande nr 36

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det har visat sig att över 700 barnfamiljer har blivit vräkta i Sverige under det år som har gått. Medan du har varit borta, Ulf, såg jag slutsiffran här i Stockholm – 54 barnfamiljer. Jag undrar lite grann hur det kan komma sig att man vräker barnfamiljer. Jag undrar också hur det ser ut för de här familjerna. Vad finns det för uppföljning? Vad händer med de här barnen? Vad har ni för åtgärder och liknande? Du är ju så pigg på att ge garantier. Kan du ge mig en garanti för att de här barnen har det bra i dag? Eller far de illa?

Anförande nr 37

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Eftersom också du är intresserad av de här frågorna vet du att ingen kan garantera att barn inte far illa. Det är nog faktiskt så att man kan misstänka att det finns rätt stora bekymmer rätt ofta för många av de barn som bor i familjer med vräkningsproblem. Socialtjänsten har sannolikt varit inkopplad långt innan dess att vräkning var aktuellt.

Det som nu händer – och inte bara nu utan det har hänt under en lång tid – är att vi väldigt noga bevakar de barnfamiljer som vräks. Det finns nära kontakter mellan socialtjänst och familj och görs alternativa lösningar innan dess att en vräkning får genomföras över huvud taget. Lik förbaskat sker det i några fall. I de fall jag har tittat på personligen har det varit situationer där det helt enkelt inte finns något annat alternativ. Det finns ju också andra människor att ta hänsyn till i sammanhanget. Vräkning görs inte som något lättvindigt, som du också vet.

Det kan säkert finnas enskilda fall där det har gått illa i alla fall, men vi vet att socialtjänsten tar vräkningar av familjer med barn på väldigt stort allvar. Jag har inte stött på någon situation där man inte har tagit det på stort allvar. Men det betyder inte att det inte finns olyckliga situationer.

Anförande nr 38

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag tror också att socialtjänsten gör det. Men det är konstigt att ni kan garantera ett jobb på fem dagar, men inte garantera barnen trygghet. Det kan du tydligen inte stå här och säga i talarstolen. Det är märkligt, tycker jag.

Anförande nr 39

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag uppfattar detta som en retorisk fint under din nivå. Du kan de här frågorna för bra för att säga så här. Faktum är att det inte

finns någon socialtjänst någonstans i staden som ser enkelt på en sådan sak som att en barnfamilj vräks. Det finns inte heller någon socialtjänst som kan garantera att detta inte kan komma att inträffa någon gång. Vi har ett fåtal fall varje år i Stockholm, och de fallen är väl genomlysta. Men återigen: Jag är smärtsamt medveten om det problem du pekar på, nämligen att det är synd om de här barnen, och ofta långt tidigare än då de hamnar i en vräkningssituation.

Fråga nr 4. Tillgång på lokaler för utbyggnad av förskolan i staden

Anförande nr 40

T e r e s L i n d b e r g (s): Inte minst i Dagens Nyheter i dag kunde man läsa att det framför allt är lokalbristen som gör att vi inte klarar barnomsorgsgarantin. Samtidigt har vi ett ansvarigt borgarråd som har suttit både i den här majoriteten och i fyra tidigare. Hon och hennes parti har varit med om att ombilda en stor del av allmännyttan. Inte minst under den här mandatperioden finns det intresseanmälningar i väldigt stor utsträckning i Stockholms innerstad. Det är också där som problemen är allra störst.

Även om man har möjlighet att avtalsreglera att man ska få ha kvar förskolans lokaler i fem år är det väldigt vanligt att bostadsrättsföreningar väljer att byta ut förskolan till en tystare och mer inkomstbringande verksamhet när de fem åren har gått.

Min fråga till ansvarigt borgarråd är: Hur tänker du se till att lösa problemen med tillgång till lokaler för förskolor?

Anförande nr 41

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Precis som jag sade i den tidigare debatten är det så att Stockholms stad under den här mandatperioden till skillnad från den mandatperiod när bland andra Teres Lindberg var ansvarig faktiskt klarar barnomsorgsgarantin. Trots att det föds väldigt många barn klarar Stockholms stad garantin. Det gäller även innerstadsstadsdelarna.

Men man ska samtidigt komma ihåg att det inte är så himla lätt. Teres Lindberg är vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden, och vet precis hur kämpigt det kan vara att ta fram förskolelokaler när den lokala opinionen stretar emot allt vad den kan. Jag är övertygad om att Teres Lindberg nu jobbar för att vi ska kunna bygga ut barnomsorgen.

I Stockholms stad öppnar vi en ny förskoleavdelning varannan arbetsdag. Det är en rekordutbyggnad som pågår just nu. De stadsdelar som har det kämpigast är också de stadsdelar som bygger ut mest. Det vi gjorde inför budgeten 2009 var bland annat att fördubbla stimulansbidraget för de nya förskoleavdelningarna. I stället för 400 000 kronor får man i dag 800 000 kronor per avdelning när man startar verksamheten. Bidraget går både till kommunala och till fristående förskolor som ett startbidrag, inte minst därför att vi har haft så höga byggkostnader.

Vi har också bevarat det bidrag som finns för en hög hyra. Inte minst i Stockholms innerstad kan det vara väldigt höga hyror, precis som Teres Lindberg säger. Därför finns det ett sådant bidrag som man kan söka, och det finns alltså kvar.

Anförande nr 42

T e r e s L i n d b e r g (s): Det som är helt uppenbart är att det inte görs tillräckligt för att lösa det här. Vi har hört i tidigare inlägg att stadsdelar till och med skickar ut brev till föräldrar och säger att man inte kommer att klara barnomsorgsgarantin. Det är klart att man behöver göra mer.

Under förra mandatperioden var det största problem som vi hade – och ni har det fortfarande som det största problemet – på Södermalm, där situationen är värst, Hammarby sjöstad. Det var din majoritet som såg till att det varken fanns förskolor eller skolor där. Det började vi jobba med. Det är klart att staden fortfarande lider av den bristande planering som en tidigare majoritet som du har suttit i har varit ansvarig för.

Det är det här som blir så märkligt. Du står här i talarstolen i ett tidigare inlägg och säger att det är stadsdelsförvaltningarna som gör allt som står i deras makt. Och det är klart att det är så. Men problemet är att du inte tar ansvar. Det är politiken som är ansvarig! Som ansvarigt borgarråd måste man med all tydlighet visa att man har en strategi. Du har inte uppvisat det. Du har inte talat om vad du har för strategi. Jag tycker att det är märkligt.

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag kan bara konstatera att som vanligt är tonläget kanske något högre än det sakliga innehållet i diskussionen. Jag har inte hört Teres Lindberg komma med några andra förslag till åtgärder som vi kan vidta annat än detta att vi har fördubblat investeringsstödet. Det är ett investeringsstöd som faktiskt den förra, socialdemokratiska majoriteten införde. Det tyckte vi var väldigt bra. Vi fördubblar det. Vi har också låtit bli att avskaffa det bidrag till hög hyra som finns, och som den förra, socialdemokratiska majoriteten var på god väg att avveckla under den förra mandatperioden.

Det är självklart att stadsdelarna hela tiden jobbar jättehårt med den här frågan och att lösa den. Alla barn ska kunna få plats i god tid i förskolan. Jag vill ändå upprepa att under den här mandatperioden har vi hittills faktiskt nått barnomsorgsgarantin. Det uppnådde man inte under den tid som Teres Lindberg var ansvarig.

Anförande nr 44

T e r e s L i n d b e r g (s): Min fråga rörde egentligen lokaler. Det är inte vi som har gjort oss av med i praktiken nästan hela allmännyttan i Stockholms innerstad. Det är inte vi som har sett till att tillgången i praktiken har försvunnit. Det är ni som har gjort er av med fastigheterna. Det handlar om att få fram fler lokaler.

Du uppvisar ingen strategi. Inte ett enda ord har du nämnt om hur ni ska göra för att få fram fler lokaler till förskolan. Jag tycker att det är skandalöst. Som ansvarigt borgarråd måste man ha en strategi för det här. Det är en av de viktigaste frågor du har att jobba med att se till att människor kan gå till jobbet, om de nu har ett jobb, och att deras barn har en bra omsorg. Det tycker jag är den viktigaste fråga du borde jobba med just nu.

Anförande nr 45

Borgarrådet E d h o l m (fp): Man kan ju undra vad Teres Lindberg tror att man gör ute i stadsdelsförvaltningarna. Tror hon att de sitter och rullar tummarna där och att det står tusentals barn i kö som inte kommer att få någon förskoleplats? Sanningen är att Stockholms stad klarar barnomsorgsgarantin och har gjort det under hela den tid som jag har varit ansvarigt borgarråd.

Men jag vill inte heller stå och måla upp en bild av att detta är enkelt. Det är svårt. Det är svårt att få tag på lokaler i Stockholm, men det är naturligtvis inte omöjligt. Jag tror att ett sätt att göra det är att behålla bidraget till de höga hyrorna. Men det handlar också om det vi gör när vi fördubblar bidraget till nya förskolor som byggs – både kommunala och fristående.

För att man ska kunna få omvandla till bostadsrätt måste man teckna de långsiktiga avtalen med Stockholms stad så att barnomsorgen kan finnas kvar i lokalerna. Nu tror jag att detta kommer att vara ett betydligt mindre problem, för många bostadsrättsföreningar vill naturligtvis ha bra och säkra inkomster.

Fråga nr 5. Ekonomiska förutsättningar för förskoleverksamheten 2009

Anförande nr 46

K a r i n H a n q v i s t (s): Fru ordförande! Det blir mycket förskola i kväll. Det kanske inte är så underligt, för vi är rätt bekymrade från oppositionens sida över vad som händer med förskolan. Min fråga till dig, Lotta Edholm, handlar om budgeten. Ni har avsatt 1,7 procent i år. Det kommer inte på långa vägar att täcka årets kostnader för förskolan. Det är inte ens en tillstymmelse till tackning för de lönekostnader som kommer under året.

Jag undrar hur du ser på de ekonomiska förutsättningarna för förskolan för år 2009. Vi är djupt bekymrade, och ser att det är barnen som är de stora förlorarna i årets budget från majoriteten.

Anförande nr 47

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag vet inte riktigt vad frågan var, men jag ska försöka besvara den i alla fall. Under nästa år ökar vi förskolepengen med 2,5 procent. Det är de 1,7 procent som Karin Hanqvist pratar om, men också det som vi kallar för barnomsorgsgarantipengen. Den utfaller till de förskolor, kommunala och fristående, som ansluter sig till den gemensamma förskolekön. Vi tror att det är viktigt

att så många förskolor som möjligt gör det, bland annat för att klara barnomsorgsgarantin helt enkelt.

Vi inför också ett pengsystem inom förskolan från årsskiftet. Vi vet att det under årens lopp har tagits pengar från förskolan i stadsdelsnämnderna till andra verksamheter. När förslaget var ute på remiss redovisade de flesta stadsdelsnämnder att det i praktiken kommer att innebära att förskolan får mer pengar än i dag. Man kan inte längre använda pengarna till annat.

Anförande nr 48

K a r i n H a n q v i s t (s): Under året kommer flera löneavtal att falla ut med viss procent. När det gäller till exempel Kommunal, som har ungefär 50 procent av förskolans personal, handlar det om drygt 5 procent. Läraravtalet ligger på ungefär samma nivå. Den budget ni har lagt fram kommer inte att räcka till löneökningar under året. Den enda utvägen för förskolorna är att ta in fler barn. Det krockar naturligtvis med målet för barngruppernas storlek.

Hur ser du på att man ska klara av det ekonomiska åtagandet när det gäller löner inom förskolan för året med den budget som ni har lagt fram?

Anförande nr 49

Borgarrådet E d h o l m (fp): En viktig del är naturligtvis förskolepengen. Vi öronmärker pengarna till förskolorna och låter dem gå direkt ut till dem i stället för att stadsdelsnämnderna ska kunna använda de pengarna till annan verksamhet på det sätt som ni tycker är ett rimligt system. Vi lägger också på pengar till förskolan liksom vi har gjort alla andra år. Vi tycker att pengarna till förskolan ska gå till förskolorna och inte stanna i byråkratin eller gå till andra ändamål.

Anförande nr 50

K a r i n H a n q v i s t (s): Jag tycker inte att du ger mig något tillfredsställande svar, egentligen. Det blir bekymmersamt för förskolorna att klara sina kostnader i år. Jag kan ta Bromma som exempel, och jag tror inte att Bromma är särskilt unikt. Där klarar förskolorna sina budgetar 2007 och 2008 tack vare de så kallade fonder som man har kvar i sin verksamhet. Men man har under båda dessa år varit tvungen att kraftigt minska sina fonder. Det är ett tecken på att er budget inte räcker. I år lär det bli ännu svårare för förskolan att få budgeten att räcka till. Frågan är om fonderna från de goda åren, alltså fram till 2006, kommer att räcka i år. Vi tycker att detta är djupt bekymmersamt, och vi ser att barnen blir de stora förlorarna.

Anförande nr 51

Borgarrådet E d h o l m (fp): Till skillnad från Socialdemokraterna tycker vi att pengarna till förskolan ska gå till förskolan. De ska inte gå till snöröjning, parker eller byråkrati. De ska gå till förskolan. Det är därför vi har gjort om systemet. Vi öronmärker nu pengarna. Precis som med pengarna till skolan öronmärker vi pengarna till förskolan. De flesta stadsdelsnämnder har i sina remissvar redovisat att

det i praktiken kommer att innebära mer pengar till förskolan. Man kan inte längre nalla på pengarna. Jag tycker att det är ett rimligt system. Jag har förstått att Socialdemokraterna tycker att det är bra att man kan fördela om förskolepengar till andra verksamheter. Det tycker inte jag.

Fråga nr 6. Sopstationerna och nedsmutsningen i och runt dem

Anförande nr 52

Eva - Louise Erlandsson Slorach (s): Ordförande! Överfulla återvinningskärl och nedskräpade sopstationer är ett tillstånd som vi i Stockholm tyvärr ser dagligen. Och det blir värre och värre. Nedskräpningen har nu nått så outhärdliga tillstånd på vissa platser att människor går man ur huse för att protestera. Det töms inte, och det städas inte runt om. Det känns som om man bor mitt i skräpet, säger en medborgare. Det är inte angenämt, för det kryllar av råttor runt omkring. När får vi slut på detta elände, Ulla Hamilton?

Anförande nr 53

Borgarrådet Hamilt on (m): Fru ordförande! Staden gör kontinuerligt undersökningar hos allmänheten när det gäller bland annat återvinningsstationer och hur man uppfattar att de sköts och hanteras. Det finns en klar tendens att stockholmarna blir mer och mer nöjda med hur återvinningsstationerna sköts. Jag känner inte alls igen den bild som Eva-Louise Erlandsson Slorach ger här.

Vi har ett avtal med förpackningsinsamlingen som tydligt anger att förpackningsinsamlingen är den som är ansvarig för att tömma behållarna när de är fulla och se till att det är snyggt och prydligt runt omkring dem. Jag har naturligtvis för avsikt att se till att detta avtal fullföljs. Jag kommer att träffa förpackningsinsamlingen för att diskutera frågorna. Även om stockholmarna blir nöjdare och nöjdare med de här frågorna finns det återstående problem, inte minst utifrån pedagogiska perspektiv. Det är fortfarande en ganska rörlig reglering som finns på det här området, där många människor har svårt att förstå vilka förpackningar som ska läggas i vilka återvinningsstationer. Vi måste bli duktigare både från stadens och från förpackningsinsamlingens sida på att hantera de frågorna.

Anförande nr 54

Eva - Louise Erlandsson Slorach (s): Det var ju konstigt, Ulla Hamilton, att du inte läser de sidor i både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet som jag har läst. Senast var det torsdagen den 8 januari. Nu ser alla de som sitter i denna sal, men inte de som lyssnar på det här, den bild som jag visar från Pontonjargatan. Där får man se hur det såg ut där i förra veckan. Det är ganska eländigt. Människor är väldigt upprörda. Man har inte tömt stationen på hela helgen, och nedskräpningen är total både inuti stationen och utanför. Det är som en hel sopstation.

Du talar om de nöjda människorna. Det finns visst några stycken. Jag kan berätta för dig vad de säger. Det är inte ovanligt att det ser ut så här, säger Juan de Soto. Det

känns som om man bor mitt i skräpet. Det är inte angenämt, och det kryllar av råttor. Andreas Magnusson säger: Jag är inte nöjd när det ser ut så här. Det har varit så här sedan julafton. Det ser ut som ett slagfält. En annan dam säger: Nej, jag är inte nöjd. Och så här fortsätter det. Människorna är inte nöjda, Ulla Hamilton.

Anförande nr 55

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag är naturligtvis inte heller nöjd om det är skräpig vid stationerna. Det jag redovisade var den tendens och den utveckling som har varit i Stockholm under de senaste åren under 2000-talet, till exempel. Nu lyfte Eva-Louise Erlandsson Slorach fram *en* artikel i *en* tidning. Det behöver man inte ta till intäkt för att det är fullständig katastrof överallt i hela Stockholm.

Som jag säger finns det ett avtal med förpackningsinsamlingen. De har en skyldighet. De har undertecknat detta avtal, och de ska naturligtvis också leva upp till det. Det är självklart.

Anförande nr 56

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Jag är förvånad, Ulla Hamilton, över att du inte har uppfattat den kritik som finns från medborgarna. Det gäller inte bara den här artikeln. Det här är den senaste, men det finns massor. Jag har många fler om du vill ta del av dem senare.

Men det här är också en förhandlingsfråga. Som politiker måste man snabbt ta itu med detta. Det här var ett vallöfte som ni gav – det skulle bli renare och snyggare i staden. Återigen har ni inte uppfyllt ett av alla era vallöften. Det krävs faktiskt att man som politiker tar tag i det här och ställer krav på förpackningsindustrin så att de tömmer enligt uppgjorda planer. Då måste man också veta om det är smuts och elände runt omkring stationerna. Om man som du inte vet det, Ulla Hamilton, är det ju hopplöst. Men vi vet det, och jag är ledsen att du inte har uppfattat att det är på det här viset i staden.

Anförande nr 57

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är ju tur att det finns någon som är så förträfflig och har så bra koll på saker och ting som Eva-Louise Erlandsson Slorach.

Men det finns faktiskt ett avtal för det här området. Det avtalet är väldigt tydligt, och mycket tuffare än det avtal som den förra majoriteten skrev när det gäller förpackningsinsamlingens åtaganden. Det är självklart att man ska se till att man lever upp till avtalen och de punkter som finns där. Som jag sade tidigare har det blivit mycket bättre på det här området. Det visar alla undersökningar som har gjorts under den senaste tiden. Men det finns en hel del kvar att göra. Det är också därför jag kommer att ta kontakt med förpackningsinsamlingen för att diskutera de här frågorna. Det är inte bra så som det ser ut i dag. Det kan bli bättre. Men man ska komma ihåg att det är bättre i dag än vad det har varit tidigare.

Fråga nr 7. Beredskap att ta emot svenskar från Gaza-området

Anförande nr 58

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Under de senaste 17 dagarna har världen återigen upplevt ytterligare ett krig i Mellersta Östern. Det har visat sig att det är barn och civila som har drabbats hårdast. Genom de rapporter som vi har fått bland annat från UD har vi fått veta att det finns en hel del svenskar i området som har fastnat där. En del av dem har fått lämna området, och en del är fortfarande kvar. De människor som har lämnat området lider av stora psykiska problem. Senast i dag intervjuades en av dem i P 1. Han berättade bland annat om skräcken för de bombningar som har ägt rum i Gaza.

De här människorna behöver en hel del hjälp när de kommer tillbaka till sitt hemland. Min fråga är: Vilken beredskap har vi i Stockholms stad över huvud taget för att ta emot de här människorna, framför allt barnen?

Anförande nr 59

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Tack, Abdo Goriya, för frågan! Vi har svenska medborgare och stockholmare som hamnar i krigszoner, inte minst nu i Gaza där många civila är drabbade. Jag har precis samma uppfattning. Det är oerhört viktigt att man som boende i Stockholms kommun när man kommer hem hit kan få hjälp med de traumatiska upplevelser man har haft. Det är viktigt att kommunen kan ställa upp med detta. Jag förutsätter att vi har en beredskap för att möta människor inom kommunen, i socialtjänsten och på annat sätt. Detta upprepas ju tyvärr då och då. Det är självklart att man ska ta kontakt med kommunen för att få hjälp om man har problem själv eller om barnen i familjen har det.

Anförande nr 60

A b d o G o r i y a (s): Tack för svaret, Sten! Vad jag förstår har inte frågan beträffande beredskap diskuterats tidigare. Jag skulle vara tacksam om du i egenskap av finansborgarråd väcker frågan och exempelvis skickar ett brev till förvaltningen så att de är medvetna om att de kommer att få ta hand om människor med stora upplevelser från det krig som nu har pågått i cirka 17 dagar. Nu är vi inne på den 18:e dagen.

Fråga nr 8. Stockholms medverkan i Earth Hour 2009

Anförande nr 61

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! För ungefär ett år sedan tog Socialdemokraterna ett initiativ och föreslog att Stockholm som en av de första städerna i världen skulle ansluta sig till det som heter Earth Hour. Det är ett växande initiativ som flera städer tar. Man släcker elljuset, naturligtvis symboliskt, för att visa att man är en del av den rörelse i världen som vill spara energi.

Nu anslöt sig inte Stockholm till detta, utan det avvisades av den borgerliga majoriteten. Under tiden har flera andra hörsammat den här uppmaningen – Los Angeles, Hongkong, Rom, Moskva, Las Vegas, Tel Aviv och Toronto. I Sverige är det Göteborg, Malmö, Örebro, Gävle, Södertälje med flera.

Nu är min fråga till borgarrådet Sten Nordin: Skulle vi kunna ansluta oss till detta viktiga symboliska engagemang världen över för att visa vår vilja att spara energi?

Anförande nr 62

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Tack, Tomas Rudin, för frågan! När det gäller att spara energi ansluter sig gärna Stockholms stad till ett sådant arbete. Det har vi presenterat i budgeten, bland annat i konkreta uppdrag till våra förvaltningar och bolag när det gäller energibesparing.

Det finns alltid en diskussion om den här typen av symbolåtgärder för att väcka en fråga. Hur effektiva är de, och ska man delta eller inte? När Stockholms stad sade nej för ett år sedan berodde det just på det här att vi kände en problematik med symboliken att släcka ljuset. Vi arbetar ju så mycket i den tyvärr under alltför lång tid mörka huvudstad vi lever i med att lysa upp den, inte minst ur trygghetssynpunkt men också ur trivselsynpunkt.

Jag tycker därför att det kan kännas knepigt att använda symboliken att släcka, även om den naturligtvis är väldigt tydlig. Jag förstår i och för sig varför man väljer den vägen; den är tydlig och synlig. Den är spektakulär när man vill väcka frågan. Det har jag respekt för. Men för vår del tror vi ändå mer på att vi byter lamporna till energisnåla lampor. Det gör vi hellre än att släcka dem. Det är mitt svar till dig.

Anförande nr 63

T o m a s R u d i n (s): Jag skulle verkligen än en gång vilja upprepa detta: Vi önskar att man byter uppfattning från Moderaternas sida, för det här är en viktig handling. Mina barn uppmanar mig hemma att komma ihåg att släcka lyset när jag lämnar ett rum, för de har lärt sig i skolan att det är viktigt att göra det för att spara energi. Det här är en handling för att man måste bli påmind om att vi lever på en planet där vi har ett överutnyttjande av vår jord, och där energi är just en av de saker som man måste hushålla med. Just därför att vi bor i denna del av världen, där vi använder så mycket energi för belysning och annat, är det viktigt att man går före, vilket vi hade kunnat göra.

Låt oss nu inte bli sist i kön av dem som har ställt sig bakom detta initiativ! Jag räknade upp städer förut. Jag kan räkna upp andra som har tagit detta initiativ, till exempel företag som Ikea och Arla. Till och med Slottet har beslutat sig för att ansluta sig. Kungen kommer att släcka lyset. Det måste väl ändå vara ett argument i Sten Nordins anda? Kungen gör det. Kan inte vi också göra det, Sten?

Anförande nr 64

Borgarrådet N o r d i n (m): Tomas Rudin har en spännande argumentation. När det gäller att släcka inomhus ska vi inte bara göra det på Earth Hour, utan det ska vi se till att jobba med hela tiden. Det är en del av det program som vi har ålagt förvaltningar och bolag. Vi måste lära oss att spara energi och spara på el. Jag har själv blivit ganska uppmärksam på, och grinig, här i Stadshuset när det lyser under alltför många tider på dygnet då jag inte tror att det är någon här.

Det är seriöst på det sättet att vi måste föregå med gott exempel alla dagar på året. Därvidlag är vi överens. Se till att släcka lampor när man inte är här, när man inte behöver dem och när man inte använder lokalerna! Se också till att annan energidragande teknisk utrustning inte står på stand by eller annat! Det är jätteviktigt. Men vi har problem med detta att som stad gå ut och släcka som symbolhandling – av de skäl som jag redovisade tidigare.

Anförande nr 65

T o m a s R u d i n (s): Jag kan se framför mig hur det kan komma att bli. Det kan bli så att mina barn släcker ljuset hemma hos mig. Kungen släcker Slottet. Ikea släcker. Flera andra företag ansluter sig. Jag nämnde Arla, och flera andra kommer också att släcka. Stockholms kommuns kranskommuner kommer att släcka. Snart blir det bara Sten Nordin som kommer att ha tänd i sitt arbetsrum.

Det är lite dumt att gå så sent efter alla andra. Det är bättre att gå före. Stockholms kommunala förvaltningar har aktiva verksamheter där man gör viktiga saker för energibesparing, bland annat genom att installera olika typer av dimrar och timers ute i skolorna. Det är sådant som vi kan vara stolta över att vi gör. Varför då gå baklänges in i framtiden? Ta initiativet! Släng partiprestigen åt sidan och gå före! Det skulle betyda väldigt mycket för alla som kan ansluta sig. Om nu inte kungen som argument biter på dig kan jag här annonsera att det socialdemokratiska partihögkvarteret också kommer att släcka på Earth Hour. Så kom med du också, Sten! Släck ljuset på den här viktiga Earth Hour-timmen!

Anförande nr 66

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Socialdemokraterna får vara så goda att släcka ljuset även de andra dagarna, när ni inte är i arbetsrummen. Det ska jag hålla koll på. Jag lovar att släcka i mitt arbetsrum varje dag när jag går hem därifrån och inte längre är där. Det ska vi göra tillsammans med kungen, Ikea och alla andra. Vi ska spara energi alla dagar per år.

Fråga nr 9. Vad händer om staden inte uppfyller barnomsorgsgarantin?

Anförande nr 67

T o m a s R u d i n (s): Under den förra frågestunden blev jag lite förvånad över Lottas svar. Jag kom att tänka på hur ni argumenterade förra gången det begav sig i den här talarstolen, fast det var ombytta roller. Då förde den nuvarande majoriteten en

argumentation som innebär att om barnomsorgsgarantin inte uppfylls skulle föräldrarna få ekonomisk ersättning från staden om de inte kunde komma till sitt arbete.

Min fråga till borgarrådet är: Är det nu så att om man inte kan uppfylla barnomsorgsgarantin i de stadsdelar som vi har diskuterat här i kväll – kommer då föräldrar att få full ekonomisk kompensation för den tid de inte kan vara på arbetet?

Anförande nr 68

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag tycker att det är roligt att Tomas Rudin upprepar Folkpartiets politik på det här området. Vi tycker att det är rimligt att om en kommun inte uppfyller barnomsorgsgarantin ska föräldrarna kunna få skadestånd. Denna situation har inte uppstått under den här mandatperioden.

Problemet med detta är att det inte är lagligt. Vi har försökt utreda det i Stockholm för att se om det skulle vara möjligt. Men det är det inte än så länge. Jag vet att det pågår ett arbete i Regeringskansliet för att se om man skulle kunna göra det lagligt. Men det är det tyvärr inte i dag.

Anförande nr 69

T o m a s R u d i n (s): Då är alltså beskedet till stockholmarna att de kommer att få ekonomisk ersättning om de inte får sin barnomsorgsplats i tid. Svaret kan inte tolkas på något annat sätt.

Anförande nr 70

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Om det vore lagligt att införa en sådan möjlighet och ett sådant skadestånd som motsvarar den peng som vi hade betalat ut för en förskoleplats, som ju då inte finns, tycker jag absolut att de skulle få det. Men det är tyvärr inte lagligt.

Anförande nr 71

T o m a s R u d i n (s): Nu lade du till ett antal förbehåll för vad det var för någonting ni hade ansett vara olagligt. Det är klart att en ersättning där man betalar ut förskolepengen till föräldrarna inte skulle kunna gå att ha. Vad jag talar om är inkomstersättning för den timlön som går förlorad på grund av att man inte kommer ut i arbete. Det är alltså helt och hållet en inkomstbortfallsersättning.

Anförande nr 72

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det är möjligt att jag uttrycker mig otydligt på något sätt. Om det vore möjligt att utbetala skadestånd tycker jag att Stockholms stad skulle göra det. Men såvitt vi kan bedöma och enligt de besked vi har fått är det inte lagligt att göra det i svenska kommuner. Om det hade varit lagligt tycker jag absolut att vi skulle göra det.

§ 12 Namn för gator i stadsdelarna Kista, Tensta, Rinkeby, Akalla, Husby och Bromsten vid nya E 18 (utl. 2008:215)

Anförande nr 73

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige och medborgare! Vänsterpartiet har inget principiellt mot namnen på dessa mot av olika slag, men vi vill ändå i sammanhanget säga att de två överdäckningar som är planerade och beslutade på E 18 är väldigt bra, men det räcker definitivt inte. Vi anser att just i de här områdena – Hjulsta, Tensta, Rinkeby – måste man däcka över mycket mer. Vi vill lägga E 18 i en tunnel, och vi hoppas att det så ska bli i en framtid.

När det gäller namnen har vi inga synpunkter, men när det gäller E 18 har vi det, och då hänvisar jag till det särskilda uttalandet i borgarrådsberedningen.

§ 15 Motion om "Dricka vanligt vatten" (utl. 2008:59)

Anförande nr 74

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här kan verka som en ganska liten fråga. Det är en tid sedan jag reste den här motionen, och efter det har det hänt lite saker genom att vi har fått automaterna bland annat här i fullmäktigesalen.

Borgarrådet räknar upp en massa saker som man skulle kunna göra, och som man gör, som påverkar utsläppen i högre grad än det här förslaget genomfört skulle göra. Givetvis är det alla gånger så att det alltid finns något mer man kan göra som kan påverka mer och som någon annan kan göra någon annanstans. Vänsterpartiet har lagt fram ett antal förslag i sin budget som skulle göra att vi skulle kunna påverka klimatutsläppen i väldigt stor utsträckning. Några förslag som vi kommer att diskutera senare i dag är till exempel biltrafiken i Stockholms innerstad som skulle ha en enormt stor påverkan.

Små saker som var och en kan göra är också saker som påverkar miljön. Det kan synas vara en symbolfråga huruvida man ska dricka buteljerat vatten eller om man dricker vanligt kranvatten. Men det är något som vi ganska lätt kan göra någonting åt. Därför spelar det roll.

Delar av den här motionen har så att säga redan bifallits därför att man redan gjort ändringar i Stadshuset. Jag skulle föreslå att vi även bifaller det här förslaget så att man kan utfärda den rekommendation som jag föreslår i motionen om att även andra förvaltningar utanför Stadshuset faktiskt övergår till att använda vanligt vatten i stället för buteljerat vatten.

Bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 75

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Ordförande, ledamöter och eventuella åhörare! Vårt kranvatten är rankat som det bästa i världen. Det distribueras direkt från kranar till hushåll och arbetsplatser. Det är suveränt, billigt, enkelt och miljövänligt. Flaskvattnet däremot kräver glasflaskor, rengöring, distribution via milslånga resor med stora långtradare på våra vägar med stora miljöföroreningar som resultat.

I den här vänsterpartimotionen föreslås att man i Stadshuset och i stadens förvaltningar upphör med att använda flaskvattnet till förmån för kranvatten och rekommenderar kommunens verksamheter i övrigt att göra detsamma.

Det avstyrks med motiveringen att det finns värre saker ur miljösynpunkt än att dricka flaskvattnet, och säkert är det så. Jag tycker precis som Torhild, men jag tycker ändå att det är fel att avfärda ambitiösa förslag på ett så lättfärdigt sätt. Alla insatser för en bättre miljö är viktiga, stora som små, och ska tas på allvar.

Det är självklart att vi stödjer den här motionen. Om man gör enligt rekommendationen, såsom Vänsterpartiet har skrivit i sin motion, kommer man i stadens verksamheter inte bara att spara miljön utan även pengar, för flaskvattnet är mer än tusen gånger dyrare än vårt fina kranvatten.

Bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 76

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! God fortsättning till alla! Det är en viktig motion i syfte att minska konsumtionen, transporter och utgifterna. Man rekommenderar bolag och förvaltningar att upphöra med flaskvatten. Vi har världens bästa vattenbolag med billigt vatten med hög kvalitet. För ett par år sedan var det ett studiebesök från Japan här, och de tyckte synd om oss för att vi inte hade vanligt dricksvatten. Det var slutsatsen de drog från att de alltid serverades Ramlösa.

Ordförande, ledamöterna! Flaskvatten är dyrt. Kranvatten kostar 1 krona 18 öre litern, men buteljerat vatten ligger över 10 kronor litern. Det är miljöskadligt och av mycket varierande kvalitet. Undersökningar visar att kvaliteten på flaskvatten är mycket varierande. Enligt en undersökning höll bara 13 av 23 så kallat mineralvatten de rekommenderade halterna av kalium, kalcium, magnesium, bikarbonat. Tester visar också att flaskvatten kan ha höga halter av bakterier.

Konsumentföreningen i Stockholm har låtit jämföra kommunalt kranvatten med olika slags flaskvatten från miljösynpunkt. Slutsatsen är tydlig. När man undersöker energianvändning och utsläpp av växthusgaser och försurande ämnen och bidrag till övergödning är kranvatten helt överlägset. Det handlar om långa transporter, och jag ska ge några exempel på avstånd: till Stockholm från Imsdal i Norge 430 kilometer, från Italien 1 655 kilometer, från Evian i Frankrike 1 664 kilometer, Ramlösa i Skåne 564 kilometer.

Föredragande borgarråd för fram en rad åtgärder som minskar energianvändningen men säger att spara på buteljerat vatten inte är relevant för ärendet. I motionen föreslås en enkel åtgärd för att minska klimatpåverkan, en åtgärd som dessutom är enkel att genomföra då de flesta i Stadshuset redan erbjuder kranvatten eller rinnande vatten. De flesta tillfrågade stadsdelsnämnder använder redan sparsamt buteljerat vatten. Sverige bör ligga i täten när det gäller utvecklingen av nya och hållbara lösningar av energi- och transportbehov.

Vi håller med föredragande borgarråd om att verksamheterna i staden själva i många fall har tillräcklig kunskap om miljökonsekvenserna av buteljerat vatten. Men det hindrar inte att staden tydligt visar var man står i frågan och uppmanar och rekommenderar Stadshuset och stadens förvaltningar i kommunen att upphöra användningen av buteljerat vatten.

Anförande nr 77

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det här är ett ärende som är ett försök att gå

ifrån de principer som vi har använt från majoritetens sida när det gäller upphandling, det vill säga att de upphandlande instanserna själva ska bestämma kriterierna för upphandlingen. Det är bland annat därför som vi tycker att det är fel att bifalla motionen. Om det är så som flera av talarna har sagt i talarstolen, att man redan i dag använder sig av kranvatten i stället för flaskvatten, tycker jag att motionären borde tycka att det inte är något problem med den här frågan.

Det är en viktig fråga, som handlar om att det är de upphandlande enheterna som ska uppställa kriterierna, och därför har vi landat i den här slutsatsen. Och därtill skulle jag vilja säga att jag tycker att det är mycket viktigare att vi fokuserar på de stora frågorna för att hantera påverkan på miljön på ett mycket mer effektivt sätt än på kranvatten eller dricksvattenflaskor. Det är de facto så att de stora energislukarna i den kommunala verksamheten är el och hur vi hanterar våra fastigheter. Där har man från den nuvarande majoritetens sida vidtagit och vidtar väldigt stora åtgärder. Där, mina vänner, kommer de stora skillnaderna att åstadkommas för att minska stadens olika verksamheters miljöpåverkan.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 16 Motion om "Mot nollning" (utl. 2008:60)

Anförande nr 78

S u s a n n a B r o l i n (v): Herr ordförande, fullmäktige och skolborgarrådet Edholm! Det är kanske dags att utbryta: Äntligen! Vi har verkligen sett fram emot att få diskutera den här motionen om nollning. Den skrevs i samband med mandatperiodens början, kan man säga. Den handlar om en viktig fråga, eftersom nollning kan sägas vara en typ av mobbning fast mer problematisk, eftersom den bygger på tyst acceptans och en normalisering.

Det är helt klart att oavsett på vilken sida man sitter i salen vill man jobba med det här. Frågan är bara hur och på vilket sätt man tar ansvaret.

I motionssvaret återoppar stadsledningskontoret och utbildningsnämnden till att detta arbete ska intensifieras för att den negativa utvecklingen ska kunna hejdas inför kommande läsår. Detta ska ske i samråd med skolorna.

Tyvärr kan vi konstatera att det läsår som var inte alls har inneburit någon förbättring, utan vi kan fortfarande se att det är problem med droger, våld, kränkningar och ofta med sexuella anspelningar trots att man på skolorna försökte jobba med olika alternativ.

Våra yrkanden står därför fast, att det här måste antas på bredare plan och inte bara inom skolorna. Vi vill att man ska ta en klar ställning mot nollningen. Vi vill att man ska motverka okunnigheten genom en hearing med alla olika berörda parter. Vi vill att utbildningsnämnden, socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna får i uppdrag att anordna en informationskampanj om detta.

Anledningen till att vi tycker att det är så viktigt med att bredda arbetet är att det inte bara är en utbildningsfråga. Det är en fråga också för stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnderna, som många gånger måste ta hand om elever med dessa trasiga öden efter nollningarna. Vill vi verkligen ha en förändring som innebär en förbättring måste vi helt klart göra något, och vi står fast vid våra yrkanden.

Anförande nr 79

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Invigningar av nya skolelever, så kallade nollningar, tenderar att bli alltmer alkoholdränkta. Det kan förekomma både fylla, spya och förnedring. Men de flesta nollningar spårar inte ur, men dem hör vi inte så mycket talas om.

Medier beskrev i september 2007 hur en nollningsfest kan spåra ur. En sådan var i Vita Bergsparken. När arrangörerna upptäckte att polisen var i närheten sprang de från platsen. Totalt hällde polisen ut 8 liter vodka, 70 burkar starköl och 12 liter vin. Men var fick dessa ungdomar spriten ifrån?

Det är i första hand socialtjänsten och polisen som bör agera. Dessutom bestäms de här platserna ofta i sista stund, och då är det svårt för föräldrarna att agera. Därför

bör olika aktörer samarbeta. Skolornas likabehandlingsplan bör aktiveras. Det finns också en hemsida Våga vägra nollning, skriven av elever, för att hjälpa andra elever att ordna motstånd. Det bör rektorer och skolledning rekommendera.

Lotta Edholm sade i DN i nätupplagan den 10 september 2007, det är den långa tidsrymd som det rör sig om i motionen, att nollning är fullständigt oacceptabel. Edholm krävde att utbildningsförvaltningen undersöker möjligheterna att tvångsflytta elever som är drivande i nollningsaktiviteter.

Folkpartiets recept i komplicerade skolfrågor och i fråga om olika tendenser i samhället är ofta enkelt. Det är mot bakgrund av det uttalandet som vi ska se reservationen i denna motion från v och mp. En viktig synpunkt på motionen, som skrevs den 1 oktober 2007, alltså efter Edholms uttalande i medier, är följande och står i texten under mina synpunkter på s. 71. Där står det bland annat att rektorn har ett stort ansvar att stävja nollning och ska vidta kraftfulla åtgärder om det förekommer.

Men har rektorn rättighet och skyldighet att agera mot eleverna på kvällstid? Är det inte socialtjänstens och polisens uppgift? Är det inte ännu bättre att skolans likabehandlingsplan aktiveras i god tid? Är det inte bättre för elever, föräldrar och andra aktörer att man arbetar förebyggande tillsammans än ”rektorns kraftfulla agerande”?

Jag instämmer i vad borgarråden Ruwaida och Livh skriver i bland annat sina reservationer: Att flytta på elever som deltar i nollning och mobbning löser dock inga problem utan flyttar bara problemet till en annan skola eller en annan plats i samhället, skriver de. Det viktiga är att skolan har så gott klimat att kränkande nollning inte kommer på tal och att insatser sätts in för att förebygga att de som själva har nollats inte upprepar kränkningar mot yngre elever.

Bifall till Miljöpartiets och Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

Borgarrådet Edholm (fp): Herr ordförande! Jag tycker i grund och botten att det här är en alldeles utmärkt motion. Den tar på stort allvar de problem som har funnits och säkert delvis finns kvar i Stockholms stads gymnasieskolor. Det är ett oskick med nollningar där man i praktiken ägnar sig åt en verksamhet som i alla andra delar i samhället skulle ha lett till fängelsestraff. Jag tycker att det är viktigt att hela den här fullmäktigesalen är medveten om att det här inte alls behöver vara några lätta pojkestreck det handlar om. Bakgrunden till motionen var ju att en flicka faktiskt höll på att dö genom det hon utsattes för i en nollning.

Däremot är jag inte så säker på att alla de förslag som framförs i motionen skulle kunna göra att man kommer till rätta med nollningarna, till exempel en hearing. De skolor som var aktuella under hösten 2007 och som föranledde den här motionen har under den här tidsperioden jobbat oerhört hårt. Det som jag har hört från skolledningarnas sida på de skolor som det var aktuellt var att de inte längre haft dessa problem på de skolorna, utan det är en sak för varje enskild skola att ta tag i.

Det som vi har gjort i utbildningsnämnden är att vi har antagit en policy mot bland annat mobbning i utbildningsnämnden där det finns åtgärdstrappor – vilka åtgärder man får och vilka åtgärder man bör vidta när elever riskerar att utsättas eller utsätts för mobbning. Min bild är att den används ganska ordentligt ute på skolorna och att man faktiskt jobbat väldigt hårt med de här frågorna.

Jag tror att man inte ska vara rädd för att vidta sanktioner också. Vid Norra Real, som det handlade om då, går en del av de absolut duktigaste och mest väletablerade elever vi har i hela Stockholm. De vet mycket väl var gränserna går för vad man får göra och inte göra. Ingen ska inbilla mig att det här bara var några små enkla pojkestreck eller flickstreck som det var i det här fallet. De eleverna var mycket väl medvetna om vad de gjorde.

Jag är helt övertygad om att om det finns möjligheter att flytta sådana elever och man vet att den möjligheten finns kommer det också att ge resultat. Nu kan problematiken naturligtvis vara olika på olika skolor, men min bild är att efter det som inträffade hösten 2007 är problemen i dag, åtminstone hösten 2008, betydligt mindre.

Anförande nr 81

S u s a n n a B r o l i n (v): Det är härligt att det är så många som vill diskutera den här viktiga frågan. Det är jättebetryggande att höra att skolborgarrådet tar det här på allvar. Jag vill återkomma till att det här också är en fråga för stadsdelsnämnderna som till exempel har jobbat med drogprevention. Det här är en fråga för socialtjänsten. Även om det har blivit bättre vet vi att allt inte är bra och att alltmer går under jorden. Man anordnar egna alternativ som vuxenvärlden inte får känna till och därför inte kan hjälpa till med heller.

Jag tror inte att det är särskilt lätt att flytta elever i det här fallet. Precis som skolborgarrådet tar upp är det oftast väldigt socialt anpassade ungdomar som arrangerar dessa nollningar, och det ses som en del av normalisering. Ska man försöka hitta vem man ska flytta kan det bli hela klasser som man får flytta, och det är ju svårt, och dessutom flyttar man bara problemen.

Det är en bredare information man måste gå ut med och hitta på andra och mer konstruktiva alternativ. Jag kan säga att det är okej om man inte kan ha en hearing, men jag ser det som ett alternativ som jag tycker är viktigt. Men jag skulle vilja ha svar på varför man inte kan gå med på att ha en informationskampanj med alla inblandade parter i stället för att bara lägga det på de enskilda skolorna, eftersom det sker utanför skoltid.

Anförande nr 82

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag tror verkligen att det är en fråga för även socialtjänsten i en del fall. Vi har nu inlett på utbildningsnämnden ett arbete mellan socialtjänsten och utbildningsförvaltningen för att se över samarbetsformerna över huvud taget när det gäller ungdomar som riskerar att råka illa ut. Det rör inte bara det här utan alla möjliga olika områden.

Det som hände efter händelserna hösten 2007 var att skolorna hade den typ av bredare information som Vänsterpartiet efterlyser, och jag tycker att det är bra. Jag tycker att det är bra att man informerar både föräldrar och elever i årskurs 1 men också i årskurs 2. Det är ofta tvåorna som utsätter ettorna för det som de själva var utsatta för året innan. Det är viktigt att man informeras om att detta inte är acceptabelt och att en hel del av det man håller på med faktiskt är olagligt.

Anförande nr 83

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag får väl säga som Susanna, att det är jätteskönt att vi nu äntligen får den här diskussionen i denna mycket viktiga och allvarliga fråga.

Jag skulle inledningsvis vilja säga att vi står fast vid de förslag som vi har lagt fram. Jag skulle vilja trycka på det som Susanna sade i sitt inlägg, att det här handlar om en viss form av normalisering. Det är alltså en mycket allvarlig form av mobbning, men samtidigt är det någonting som på något sätt betraktas som en initiationsrit, eller vad vi ska kalla det för. Därför blir problemet på många sätt ett annat och ännu allvarligare därför att det är ännu svårare att komma till rätta med.

Jag tycker att det är bra att de åtgärder som vi föreslår diskuteras på allvar, alltså vilka åtgärder som skulle vara bäst och leda till resultat. Det här är ett så pass stort och svårt problem att en samordning över staden i det här fallet tycker jag är självklar. Dels behöver man innefatta alla gymnasieskolor, dels behöver man rikta en bred information till ettor och tvåor och kanske även till niondeklasserna, inte "kanske" för resten, utan det är viktigt att rikta det även till niondeklasserna.

Vi har fältassistenter, vi har socialtjänsten, stadsdelsnämnderna och olika parter som är viktiga i det här arbetet. Då är en samordning över staden väldigt viktig. Det skulle vi verkligen vilja se samt att man i god tid har en ordentlig informationskampanj.

Jag tycker att det skulle vara bra om vi kunde ha en hearing i vår.

Vi är fullständigt överens om att det naturligtvis inte är fråga om några pojk- eller flickstreck, utan det är oerhört allvarliga kränkningar. Därför är det inte uteslutet med sanktioner, men det är inte detta som det är fråga om. Jag kan inte tänka mig att det är någon lösning att flytta elever i det här fallet. Det kan bli så att det i så fall handlar om hela klasser. Det rör sig inte om enskilda elever som skulle flyttas, och därför är det säkerligen ingen lösning.

Som sagt: Jag skulle vilja höra, Lotta, varför vi inte ska ha en samordning så att man faktiskt här uppifrån bestämmer att man ska ha hearing och en informationskampanj.

Anförande nr 84

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart var det en samordning efter händelserna 2007. Rektorerna i Stockholms stads skolor fick naturligtvis i uppgift att se över situationen, hur det hade varit och vad man kunde göra för att detta inte skulle upprepas det kommande året, det vill säga hösten 2008. Efter hösten 2008 var min

bild att det arbete som då påbörjades hade lett till resultat i våra gymnasieskolor. Sedan tror jag, precis som Inger Stark, att en förklaring till att det här fortfarande över huvud taget finns kvar är normaliseringen, det vill säga att massor av föräldrar och lärare så att säga har varit vana vid att det här har förekommit, och så är det också. Skulle vi se tillbaka riktigt långt i tiden var det betydligt mycket värre då än vad det har varit de senaste åren. Skolorna har jobbat hårt med detta.

Anförande nr 85

I n g e r S t a r k (v): Jag instämmer med dig, Lotta. Vi har kunnat se att det blivit en förbättring 2008, och det stärker mig i min åsikt att det här med att ha en samordnad informationskampanj skulle kunna vara. Det vore bra om vi kunde besluta om det. Det visade sig att när rektorerna tog tag i problemet och verkligen hade en ordentlig diskussion med elever ledde det till sist till resultat. Jag tycker att det vore bra om vi kunde ha det kontinuerligt varje år och ha det samordnat.

Anförande nr 86

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja understryka något som sades här för en stund sedan, nämligen att de allra flesta nollningar inte slutar med en katastrof utan är tämligen stillsamma och fredliga tillställningar. Men de hamnar å andra sidan inte i Expressen. Det är så det fungerar i den här världen.

Den typ av samarbete som motionärerna efterlyser mellan socialtjänst, skola och stadsdelsnämnderna förekommer redan i rätt stor utsträckning, har jag blivit informerad om, mellan till exempel stadsförvaltningarna Norrmalm och Kungsholmen. Det ligger i alla de inblandades intressen att se till att prata om detta.

Jag tror inte att en informationskampanj av det slag som motionärerna efterfrågar är det som skulle kunna göra skillnad mellan katastrof och ett bättre läge. Det är inte brist på information det handlar om. De här ungdomarna har information. Precis som skolborgarrådet sade vet de att det de håller på med inte är särskilt smart, och de vet att det är förbjudet.

Vad det handlar om är att förändra attityder, att få det som har blivit alltmer normalt att bli mindre normalt. Det tror jag inte vi gör genom en kommunalt initierad informationskampanj om någonting som alla redan vet är fel. Ungdomarna är dessutom väldigt bra på att hitta på sätt att komma undan de beslut som vuxenvärlden fattar.

Sanktionerna är en viktig fråga, och inte bara när vi talar om nollning. Inger Stark sade här alldeles nyss att sanktioner i form av att stänga av och flytta elever inte är någon lösning. Nej, det är det naturligtvis inte på längre sikt. Det är egentligen inte riktigt det som det här handlar om heller. Vi vet alla att de möjligheter som i dag finns för att stänga av gymnasieelever för vissa disciplinförseelser som de har begått är en lösning som tas till i yttersta nödfall. Möjligheten att flytta en mobbande elev är också någonting som ska tas till i yttersta nödfall.

Vad det handlar om är att sända väldigt tydliga signaler om att det här är ett beteende som inte är tillåtet. Ägnar ni åt detta kan väldigt otrevliga saker hända. Det handlar snarare om avskräckning än om att på sikt försöka lösa problemen. Det är självklart att man inte gör det på det sättet. Det är också självklart, det vill jag säga, att det inte någonsin kan bli fråga om att flytta på hela klasser. Vi tror inte på kollektiva bestraffningar.

Anförande nr 87

S u s a n n a B r o l i n (v): Det var ett väldigt intressant inlägg. Det började med att det inte är ett så stort problem. På de flesta ställen slutar det ändå väl, och sedan utmynnar det i att vi måste signalera starkt att vi tar detta på allvar. Det handlar om en normalisering som är felaktig.

Då måste vi vara tydliga med att det här inte är okej. Då ska vi heller inte komma med tomma hot. Är det någonting som ungdomarna kan se igenom på två sekunder är det tomma hot. Det här är en sådan situation, för de vet att vi inte kan flytta hela klasser eller hela skolor, utan vi måste prata på saklig grund om vad det här innebär för ens kompisar och för fortsättningen.

Anförande nr 88

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag måste ha varit väldigt otydlig, men jag sade inte och tänkte inte att jag inte tycker att det här inte är ett stort problem. Det är ett enormt stort problem för dem som drabbas av det. Vad jag sade och vad som inte sades tidigare är att de allra flesta initiationsriter av det här slaget, om det nu kallas för nollning eller för någonting annat, inte slutar på det sätt som gör att det hamnar i Expressen, och det ska vi alla vara glada för. Vi kan väl alla bevisa att de allra flesta gymnasieelever har ett ganska gott omdöme och inte gör dumma saker.

Tomma hot, säger Susanna. Det är lite intressant. I så fall kan man säga att hela vårt rättssystem bygger på tomma hot. Det gör det ju. Vi hotar med att sätta människor i fängelse om de begår brott i den föreställningen att detta kommer att avskräcka dem från att begå brott. Med tanke på hur det ser ut funkar det uppenbarligen rätt bra.

Anförande nr 89

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Nollning är ett slags mobbning som kanske inte i första hand egentligen är ett skolproblem. Det handlar om en människosyn som utgår från att kränkning är okej och ibland ses som en lustifikation. Vi ser det ute i samhället i stort. Vi ser det i satirer där man hoppar på olika personer, och så flyttas ribban.

Normer och värderingar ska grundläggas tidigt, och arbetet måste pågå hela tiden. Det går inte att tro att enstaka åtgärder för all framtid skulle få bort nedvärderande omdömen och kränkningar eller att man tar upp frågan varenda hösttermin.

Samtalet måste pågå allt utifrån familjerna, genom förskola och skola upp till gymnasiet, på fritidshem och ungdomsgårdar. Det handlar om en attitydförändring,

men också om att akut säga ifrån sig, säga stopp och belägg, när det visar sig att det urartar.

De värsta nollningarna sker tyvärr då vuxenvärlden har abdikerat och inte finns på plats. Därför krävs det, precis som vi i dag gör, att vi säger ifrån, att vi alla tar avstånd från det som sker vid nollning och också säger ifrån om den samhällsutveckling som visar på en acceptans för kränkande behandling. Det ska vara tydligt från vår sida, från vuxenvärlden, som förhoppningsvis ska hjälpa ungdomar till attitydförändringar i denna fråga.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 90

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Visst ska vi försöka komma åt nollning. Jag beskrev därför just händelsen från 2007 som ett skräckexempel. Men jag tror att rektorn måste arbeta förebyggande tillsammans med sina elever. Det är väldigt viktigt. Men så kommer hotbilden in, och då är det lite svårt att koppla ihop rektorn med detta. Jag tror också att stadsdelsnämnderna ska arbeta förebyggande, med fältassistenter och andra aktörer. Det finns många som man kan engagera i detta och som kan ge bättre resultat än hot från någon rektor.

Vad som jag tyckte var lite konstigt och som jag inte riktigt förstod, det kanske var andra som inte förstod det heller, är frågan om hur långt rektorns skyldighet och rättighet sträcker sig på kvällen. Skollagen säger att elever har rättighet och skyldighet att gå i skolan, man ska ha en garanterad skolväg till och från skolan, man ska delta i lektionerna och man ska ha en rast som man ska våga vara på. Men hur långt sträcker sig skolans ansvar, för detta utövas på kvällen, och det är oftast i hemlighet man bestämmer de här platserna så att inte ens föräldrarna vet det.

Jag hade kontakt med Skolverket i denna fråga i våras, för jag trodde att motionen snart skulle komma upp. Skollagen säger inte mer än det jag har beskrivit. Det är de reglerna som gäller, så jag vet inte hur långt rektorns rättighet och skyldighet sträcker sig. Det kanske du vet, Lotta Edholm. Det är lite intressant eftersom nollningen sker på kvällen. Det kanske är så att det inte är rektorns ansvarsområde på kvällen, utan det är polis och socialförvaltning som har ansvaret.

Anförande nr 91

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart har Eivor Karlsson en poäng i det hon säger: Var går gränsen för vad en rektor kan göra? En rektor kan naturligtvis inte göra särskilt mycket åt en situation när den väl har uppkommit om det sker utanför skolgården och utanför skoltid. Men icke desto mindre har rektorn naturligtvis ett ansvar för att stävja detta, när man får vetskap om att det är på gång, till exempel genom förebyggande arbete och genom att försöka reda ut vilka som har varit drivande. Det tycker jag ingår i en rektors roll. Men rektorn kan naturligtvis inte ta ansvar för vad eleverna gör på fritiden, utan det är framför allt en fråga för föräldrarna men också i de riktigt svåra fallen för vår socialtjänst.

Anförande nr 92

Birgit Marklund Beijer (s): Ordförande! Som så många har påpekat är detta en mycket viktig fråga, och det är vi alla eniga om. Det här problemet handlar väldigt mycket om den stora alkoholkonsumtionen i grundskolan och gymnasieskolan som vi ser enligt de konsumtionsmätningar som gjorts. Konsumtionen är väldigt hög i vissa stadsdelar, bland annat i innerstaden. Det finns tendenser till att konsumtionen minskar, men det är ändå ett jättestort problem.

En förnedring som en elev upplever i samband med de här nollningarna där det hände hemska saker kan bli en traumatisk upplevelse.

Jag cyklade genom Lill-Jansskogen en sen höstkväll för två år sedan. Vid Ugglevikskällan pågick ett scenario som man helst skulle vilja glömma. Det var väldigt många ungdomar, det var väldigt mycket fylla, det var en kille som låg alldeles utslagen, det var flickor som klädde av sig som det kastades ägg på och det var fruktansvärt. När jag ringde 112 var det inte lätt att komma fram, och polisen kunde inte komma därför att det var så mycket annat som hände i staden. Ambulansen kunde inte heller komma, för det var inte ett sådant läge. Ungdomarna tyckte att jag inte hade där att göra, och jag såg ingen annan vuxen där. Det var en väldigt sorglig upplevelse.

Det är det som är så tråkigt att sådant här händer i samband med nollningen. Många har sagt att det händer även många bra saker, men det måste finnas vuxna ute i dessa sammanhang där ungdomar ses, träffas och nollas.

Socialdemokraterna har inte tagit ställning till de här förslagen, men vi anser icke desto mindre att det är en mycket viktig fråga där vi gärna skulle vilja se att mer resurser tilldelas skolorna och att man samarbetar med fältassistenter, med preventioncenter och så vidare. Det finns en hel del informationsinsatser som skulle kunna göras i alla fall.

Anförande nr 93

Berthold Gustavsson (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Jag kan berätta att det redan i dag genomförs ganska stora insatser för att förebygga och motverka felaktiga aktiviteter i samband med introduktion till gymnasiet, så kallad nollning. Redan på våren arbetar en samarbetsgrupp i Stockholm med representanter för skolan, fältassistenter och poliser. Fältassistenter och poliser går runt i de olika gymnasieskolorna för att informera, diskutera och upplysa både skolpersonal och elever om konsekvenserna både för de drabbade och för genomförare.

I samband med skolstarten genomförs särskilda insatser. Dels försöker polisen och fältassistenter få fram vilka det är som langar alkohol till ungdomarna. Dels försöker polisen vara på de ställen där man befärar, misstänker eller tror att det kan genomföras sådana här aktiviteter. Men det måste till ett tydligt samarbete, upplysning, hjälp och information från allmänheten så att man är på rätt ställe vid rätt tid.

I den här diskussionen har det tagits upp att det inte kan hjälpa någonting att flytta skolelever som deltar i nollning och mobbning eller att det inte skulle lösa några problem – jo, det kan det göra i vissa fall. När det på vissa skolor eller i vissa klasser är vad vi kan kalla gängbildningar – grupper av individer som är väldigt hårt knutna till varandra och som har kommit överens om att de ska genomföra aktiviteter som inte är lämpliga eller rent av är lagstridiga – finns först och främst hotet att det finns en möjlighet att flytta en eller flera elever. Det har en verkan i sig att man upplyser om att här gäller en skärpning, annars kommer det att kunna hända. När man gör det och placerar någon eller ett par av eleverna i en annan skola eller i en annan klass har det visat sig att man kan få en lugnare tillvaro på det sättet.

Allt det här är det, som borgarrådet skriver, väldigt viktigt att besluta om och genomföra i samråd med skolorna för att få bästa möjliga effekt.

Anförande nr 94

S u s a n n a B r o l i n (v): Om vi pratar om ungdomsproblematisering finns det ju väldigt många olika former. Grupper: Jag undviker medvetet att prata om gäng, för vi har inte det i Stockholm såsom i andra länder, och vi ska inte sprida gängmentaliteten. Grupper av ungdomar som ställer till med sådana problem som vi pratar om är inte de som arrangerar nollningar. De flesta av dem går inte ens på gymnasiet. Det här menar jag är en annan problematik. Det är ofta välanpassade ungdomar, och det rör sig om hela klasser. Då blir det ett tomt hot att säga att vi kommer att flytta er allihop. Då abdikerar vi från vårt vuxenansvar, och det är vi alla överens om att vi måste ta.

Anförande nr 95

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Exakt vad man kallar de här grupperingarna är en sak, jag tänkte lite citationstecken när jag sade gäng. Det är mindre viktigt kanske. Det viktiga är att man genom upplysning och olika aktiviteter ser till att försöka minimera den här typen av problem. Att det enbart skulle vara välartade ungdomar som skulle genomföra sådant ställer jag mig mer tvivlande till. Det kan nog ske på olika håll vid olika tillfällen och på olika sätt.

Jag tycker fortfarande att det är väldigt viktigt att det görs i samverkan med skolorna, fältassistenter och poliser. Då kan man göra det bästa möjliga av situationen.

Anförande nr 96

I n g e r S t a r k (v): Det vi nu diskuterar är nollningen, och den skiljer sig på många sätt från det vi annars pratar om när det gäller mobbning. Det är bland annat det här att det är normaliserande, det är ett slags rit som har pågått väldigt många år och som det är svårt att komma till rätta med eftersom det är väldigt många som deltar. Man måste också fundera över om vi har en grupp, eller vad vi nu ska kalla det för, som man ska flytta – vilka ska man flytta på? Det blir oerhört svåra överväganden i så fall.

För att komma till rätta med det stora problemet tror jag att det är många åtgärder som måste till. Jag hävdar att de åtgärder som Susanna och jag har föreslagit är några

av de åtgärder som skulle kunna vara bra att använda sig av. Sedan behövs det ytterligare åtgärder. Vad som verkligen behövs är naturligtvis att vuxna tar tillbaka sitt vuxenansvar och inte abdikerar. Det är jätteviktigt att det finns vuxna ute. Då är föräldrar, fältassistenter, socialtjänsten som måste samverka för att vi ska komma till rätta med problemet.

Vad vi föreslår är att det ordnas en hearing med elever, föräldrar, skolpersonal och andra lämpliga, till exempel fältassistenter, och diskuterar frågan brett. Jag tror att det skulle vara alldeles utmärkt om vi gjorde det och sedan utformade det till en permanent och årlig informationskampanj som man har varje år inför detta. Det visade ju sig att när rektorerna samordnade sig och började vidta åtgärder blev det en förbättring. Varför då inte försöka igen och permanenta det? Det är min fråga till Lotta. Jag förstår inte riktigt varför man inte kan prova några av de åtgärder som vi föreslår.

Med det yrkar jag bifall till Vänsterpartiets och Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 97

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Jag förstår inte vad det här ytterligare skulle leda till när det redan i dag genomförs sådana informationskampanjer. Det har visat sig att den verksamhet som nu bedrivs har väldigt bra effekt. Problemen har minskat under senare år. Det verkar vi vara överens om. Poliser och fältassistenter är ute i skolorna och samverkar med skolorna, och skolorna är väldigt intresserade av att få den här hjälpen och stödet.

Vad den här hearingen skulle göra ytterligare när man är överens om vad man ska göra och gör det förstår jag inte. Informationen håller man på med. Lite grann är det som att slå in öppna dörrar, som jag ser det.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 98

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker att det blir lite konstigt. När vi skrev motionen hade den här oerhört allvarliga händelsen inträffat. Det vet vi, vi är överens om det. Sedan börjar man vidta vissa åtgärder, bland annat har man mer information. Vad vi föreslår är att man permanentar det, att vi återkommer, att man funderar över vad det ska innehålla, vilka som ska vara med och se till att det verkligen sker på ett sådant sätt att det innefattar alla dem som behöver innefattas. Det är det vi vill säga. Då har jag jättesvårt att förstå varför man inte kan gå med på ett sådant förslag då man sett att det ger resultat. Det blir väldigt konstigt.

Anförande nr 99

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Svaret på frågan är att detta redan pågår, och framgångsrikt, som jag tror att Inger Stark också tycker. Detta görs i

Stockholms skolor, och framför allt jobbar man stenhårt med de skolor som har haft problem tidigare.

Vi ska ha klart för oss att det inte alls rör alla skolor i Stockholms stad, vare sig fristående eller kommunala, utan det har varit vissa skolor som har haft problem. De jobbar hårt, och de jobbar med föräldrar och med socialtjänsten och inte minst, det kanske viktigaste av allt, med eleverna på de här skolorna. Jag har själv haft samtal om detta med den organisation för elevråden som finns i Stockholm. Man jobbar jättehårt på de skolorna med att komma till rätta med problemen. I det ligger det som Vänsterpartiet kräver.

Anförande nr 100

I n g e r S t a r k (v): Det tycker jag är jättebra. Vi är överens i den här frågan, så det är inte det som det handlar om. Men jag vill ändå vidhålla att det vore bra om man permanentade det, och att anordna en hearing som inbegriper alla tycker jag är en bra idé. Jag hävdar det bestämt. Det är jättebra att det händer så mycket och att det har gett effekt.

Anförande nr 101

S u s a n n a B r o l i n (v): Någonting som är positivt i den här debatten är att vi alla från vänster till höger har slagit fast att det här är en typ av mobbning men att den skiljer sig därför att den är normaliserad och socialt accepterad. Det kommer ursprungligen från att man skulle nollas in på vissa högskolor, och sedermera har det spridit sig ned på gymnasier i innerstaden, och det är på innerstadsgymnasierna som man har jobbat med det.

Någonting som vi också vet när vi tittar på ungdomstrender, till exempel alkohol, är att det ofta börjar i innerstaden och sedan går längre ut till stadsdelarna. Man tar över efter varandra. På alla ställen har man inte den förberedelse som vi önskar att man skulle ha. Överallt finns inte den diskussion som borgarrådet Samuelsson tog upp med föräldrar, socialtjänst och så vidare därför att alla föräldrar inte vet om den här problematiken och kan ta den här diskussionen med sina ungdomar.

Det är därför som det är så viktigt att man får en informationskampanj från olika håll och får de kontakter som behövs så att vi ser att detta inte bara är en tillfällig trend där vi inte riktigt vet vad som händer utan vet och kan säga att det här är någonting som vi har jobbat bort, att det här någonting som inte är socialt acceptabelt.

Jag vill därför sluta med att hänvisa till den hemsida som ungdomarna själva har skapat och som Eivor Karlsson också åberopade, Våga vägra nollning, där de själva skriver: Då varken polis, lärare eller föräldrar gör något stort mot nollning finns här möjligheten för elever att själva organisera sig.

Jag tycker att vi ska uppmuntra dem att fortsätta med den här organiseringen och också fortsätta att hjälpa och stödja dem i det arbetet.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets motion.

Anförande nr 102

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det är alldeles utmärkt att elever tar avstånd från detta och verkar och jobbar aktivt mot nollning. Man ska ha klart för sig att det är elever som utsätter andra elever för detta. Det är inte så att skolorna, eller för den delen föräldrarna, sitter med armarna i kors. 16-, 17- och 18-åringar har ganska bra fantasi när det gäller att hålla vuxenvärlden utanför det som de vill att vuxenvärlden ska hållas utanför. Just därför tror jag att det är viktigt att man på skolorna jobbar med elevråden och med föräldrar, lärare och skolledning. Man måste också våga tala om för samhället utanför att man har problem på skolan, till exempel genom att kontakta polis och socialtjänst om man vet att någonting är på gång. Det arbetet pågår starkt.

Jag skulle också vilja lägga till att det inte bara är i innerstaden som det har varit problem. Spridningseffekten har tyvärr uppstått också på några av våra skolor utanför staden.

Anförande nr 103

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag är väl medveten om att vi ser spridningseffekter. Jag menar att det framför allt har gått i den här riktningen. Eftersom vi ser det måste vi medvetet börja jobba emot det.

Egentligen är vi ganska ense, skulle jag vilja säga, fast vi inte vill fatta det slutgiltiga beslutet. Man vill inte godkänna en annans motion. Ändå tycker jag att vi måste kunna säga att vi ska jobba vidare med det här. Vi måste se till att alla föräldrar får information. Det här är kanske någonting som man ska jobba med i skolor. Man kan använda ÖPP – Örebros preventionsprogram – och så vidare. Där gör föräldrar överenskommelser i god tid i förväg. Men för detta måste det till kunskap. Därmed tackar jag för debatten och hoppas att vi verkligen kan få se en förändring.

§ 21 Motion om rätten för alla stockholmare över 75 år att få tillgång till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning

*Försöksverksamhet under två år med fyra timmars hemtjänst med förenklad biståndsprövning för pensionärer över 80 år
Hemställan från Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd (utl. 2008:81)*

Anförande nr 104

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja börja med att yrka bifall till den reservation som vi har, som innebär ett bifall till motionen. Det skulle i sin tur innebära att stadens äldre över 75 år äntligen skulle få tillgång till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning.

Tankegångarna och intentionen i motionen är att öka stadens äldre medborgares självbestämmande och säkerställa en högre grad av oberoende för den enskilde även då stöd eller hjälp behövs i den äldres vardag. En annan positiv effekt, som många inte har tänkt på, är att det faktiskt blir både minskat krångel och minskad onödig byråkrati. Det tredje är att personalens kompetens ännu mer kan komma till sin rätt när det skapas ett utrymme i tid för att möta den äldre i vardagen och inte utifrån ett myndighetsbeslut som är så detaljerat att det inte bara anger vad som ska göras utan också hur lång tid det får ta att göra det.

Under flera år följde vi socialdemokrater debatten här i Stadshuset, men också alla de rapporter som passerar genom nämnder, styrelser, stadsdelar och kommunstyrelse. Vi insåg då att det finns ett behov av att förändra inriktningen på äldrepolitiken. Vi gjorde det också genom att vara ute på stadens gator och torg på äldreboendena och föra en dialog. Vi ställde frågan i enkäter: Vad tycker ni om framtidens äldreomsorg? Det här var en ständigt återkommande reflektion från medborgarna. Det var inte bara en utan flera synpunkter som kom fram från de äldre som vi mötte på stadens torg inte bara under ett år utan under flera år.

Att alla över 75 år ska få rätt till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning är en utveckling av den befintliga äldreomsorgen i staden både till innehållet och till formen. Den här reformen skulle ge äldre ett direktinflytande och en reell valfrihet i vardagen. Det är en reform som är förankrad i verkligheten och som går mycket längre än de så kallade valfrihetsreformer som borgerliga politiker alltid vurmar för. Den här valfriheten handlar om innehåll och kvalitet och inte om de formfrågor som gäller privat eller kommunal verksamhet och där man ständigt landar i en diskussion. Det här gäller innehållet i verksamheterna.

Jag tycker att det är oerhört glädjande att kommunstyrelsens pensionärsråd ställer sig bakom intentionerna i motionen. Det är dags att avreglera det regelverk som finns i dag och som dels omöjliggör valfrihet i vardagen för de äldre, dels i princip hindrar personalen från att använda sitt sunda förnuft i de vardagssituationer som uppstår inom äldreomsorgen och inom hemtjänsten. Personalen skulle mycket bättre kunna använda sin kompetens – det den är utbildad för att göra – i mötet med de äldre om

det fanns ett utrymme för eget engagemang och egna beslut i verksamheten. Den borde få göra det tillsammans med de äldre, som faktiskt möter personalen.

Vi socialdemokrater står för en politik där äldre inte bara ska kunna välja mellan de olika driftsformer vi har. Vi vill se en verklig valfrihet. Stadens äldre ska själva kunna få bestämma vad som ska göras, när det ska göras, hur det ska göras och vem som ska göra det. Det handlar om valfrihet – en verklig valfrihet som är på riktigt. Bifall till den socialdemokratiska reservation som ligger i kommunstyrelsen!

Jag vill lägga till att det här inte bara är en del utan en del i en helhet i den politik som vi skulle vilja se gälla för Stockholms stad och för stadens äldre. Det handlar om valfrihet, men det handlar också om att ge personalen förutsättningar att göra ett bra jobb och möta de behov som de äldre har. Vi ser alltför ofta i rapporter och uppföljningar att det inte fungerar så som vi skulle vilja att det fungerade. Det fungerar inte ens så som fullmäktige i den här salen har bestämt att det ska fungera i delar när vi möter biståndsbedömningarna och ser vad som fortfarande saknas.

I vår budget, som jag skulle vilja hänvisa till, har vi finansiering inte bara av den här reformen utan av samtliga reformer som vi har ställt upp som ett alternativ till den politik som bedrivs i dag i Stockholms stadshus. Där är det framför allt två saker som händer. Det ena är ständigt återkommande skattesänkningar och det andra är privatisering av all den verksamhet som ryms inom den kommunala verksamheten.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen och till motionen!

Anförande nr 105

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är naturligtvis en självklarhet att äldreomsorgen ska utformas i samråd med den enskilde och tillgodose den enskildes önskemål så långt det är möjligt. Att tryggheten även ska innebära flexibilitet för den enskilde äldre är också en självklarhet.

Det är intressant att lyssna till Leif Rönngren. Jag beklagar att vi inte kunde se något av allt det fina som du står här i talarstolen och säger nu genomföras under förra mandatperioden när ansvaret för äldreomsorgen låg hos er majoritet. Vi kunde då se att man under de sista åren av den förra mandatperioden tog bort 76 miljoner från äldreomsorgen. Det vi nu har gjort under våra tre år inklusive 2009 är att tillföra 570 miljoner till äldreomsorgen.

I den motion som vi nu diskuterar föreslås att de äldre över 75 år ska få två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning. Det har gjorts försök i några stadsdelsnämnder. Men det vi har sett är att man har haft två system. De som har fått den förenklade biståndsbedömningen har kunnat påverka innehållet, medan de som har varit i störst behov och har fått den biståndsbedömda hemtjänsten har haft mindre möjligheter. Därför har vi fått två kvalitetsnivåer, och det tycker inte jag är bra. Så vill jag inte ha det.

För ett år sedan infördes i stället nya riktlinjer med ökad flexibilitet inom ramen för biståndsbeslutet. De äldre kan omdisponera innehållet, och man kan begära avsteg

ifrån de insatser som är beviljade utifrån att man vill ha annat utfört. Det handlar alltså om innehållet i det hemtjänstbeslut som den äldre har fått. Vi har också infört fixartjänster för dem som är 75 plus. Där krävs ingen biståndsbedömning, utan med kort varsel ska man kunna få hjälp med enklare sysslor – allt för att förhindra ett ökat antal fallskador. Det erbjuds också förebyggande hembesök för dem som har fyllt 75 år. Vi ska visa de äldre vilka möjligheter till stöd och hjälp de kan få men också se behov som kanske inte är tillgodosedda.

Det vi såg i de försöksområden som hade förenklad biståndsbedömning var att de allra flesta av dem som fick förenklad bedömning skulle ha fått hemtjänst i vilket fall som helst. Deras behov var så stora att de faktiskt behövde hemtjänsten.

Återigen: Det som genomfördes i försöken var ett dilemma. Det var olika inflytande. De äldre behandlades inte likvärdigt. Jag vidhåller att det är ohållbart att ha det på det sättet. Min slutsats är i stället att vi ska ta till vara de positiva erfarenheterna från försöket, gå vidare och utifrån det påbörjade arbetet se hur vi ska kunna öka de äldres inflytande på längre sikt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 106

Leif Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Det som motionen står för handlar just om valfriheten i vardagen, att ta steget att lämna någonting som vi ser brister i dagens verksamheter runt om i staden och göra någonting mycket bättre. Det här är ett sätt att försöka lösa det. Det finns en röd tråd i den politik som vi har bedrivit på vår kant när det gäller äldrepolitiken och äldrefrågorna.

Jag var inne på finansieringen. Jag kan konstatera att bara under de här två första åren hade vi haft mellan 300 och 500 miljoner kronor mer till äldreverksamheterna, till personal, till utbildning, till riktiga reformer i äldreverksamheterna än vi hade med ert styre, där ni prioriterar skattesänkningarna.

Jag tycker att det är synd att vi inte fick en diskussion om den interpellation jag skrev tidigare. Äldreborgarrådet svarar så här på min fråga om ifall hon tycker att det finns tillräckligt med resurser: Ja, otvetydigt – det finns resurser så att det räcker! Vi har en annan uppfattning, och vi har en annan politik för hur vi skulle vilja se äldreverksamheterna i staden framöver. Det möjliggör också faktiskt inflytande för stadens äldre.

Anförande nr 107

Borgarrådet Samuelsson (kd): Man måste ändå titta på det som händer när man har makten, Leif. I opposition kan man brodera ut och lägga till pengar lite här och där. Det råkar vi alla tyvärr ut för att göra. Men man måste se till vad som händer när man har makten. Det är då man visar kraft och handlingskraft när det gäller hur man vill förändra.

Vi har börjat med riktlinjerna. Det var steg ett. Inom ramen för biståndsbedömningen kan de äldre påverka innehållet och göra avsteg från det beslut som är fattat. Om du har läst budgeten för 2009 kan du också se att där står att vi ska gå vidare för att se hur vi ska kunna förenkla biståndsbesluten framöver för att underlätta och öka de äldres inflytande.

Anförande nr 108

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! I den här motionen av Leif Rönngren (s) föreslås att alla äldre över 75 år ges rätt till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning. I svaret på ärendet hänvisar stadsledningskontoret till att intentionen i förslaget uppfylls dels genom vaktmästeritjänsten för alla över 75 år utan biståndsbedömning, dels genom att förebyggande hembesök ska erbjudas alla stadens 75-åringar som inte har hemtjänst. Det senare är beslutat, men majoriteten har ännu inte genomfört det i den utsträckning som det var tänkt.

I äldrenämnden resonerade sig Miljöpartiet och skrev: Att hänvisa till servicetjänsten, oftast benämnd Fixar-Malte, i dag endast sex timmar per år, är inte en adekvat jämförelse som alternativ till förenklad biståndsbedömning, anser vi. Miljöpartiet anser att Fixar-Malte ska omfatta alla som har fyllt 67 år och att det ska vara utan tak. Vi anser att det inte är belagt att äldre har överutnyttjat denna tjänst.

När det gäller förenklad biståndsbedömning har vi avsatt medel för fyra timmar i månaden för alla över 75 år. Under förra mandatperioden bedrevs ett försök i Hägerstens och Norrmalms stadsdelsnämnder med förenklad biståndshandläggning för personer över 80 år. Enligt Äldrecentrums utvärdering var försöket lyckat. Men på s. 103 i ärendet under ”mina synpunkter” står: ”Ett dilemma var dock att deltagarna i försöket hade ett stort inflytande över de insatser som gavs medan personer med ordinarie hemtjänst inte har haft samma möjlighet till inflytande”. Det är intressant. Ett stort inflytande, står det. Kan dagens äldre få för stort inflytande?

Kommunstyrelsens pensionärsråd KPR anser att det är hög tid att utforma ett system där myndighetsbeslutet kommer att uttryckas i hemtjänsttimmar per vecka. KPR anser också att de äldres eget inflytande över hemtjänstens uppgifter i det egna hemmet bör öka. I den valfrihet som nu föreslås råda borde KPR:s synpunkter tas till vara.

Bifall till Miljöpartiets reservation i äldrenämnden och kommunstyrelsen!

Anförande nr 109

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Du glömde de förändrade riktlinjerna, Eivor. De är faktiskt genomförda sedan ett helt år tillbaka, och de äldres möjligheter att påverka innehållet är redan i full gång.

När man läser ”mina synpunkter” kan man ju lämna hälften, som du nu gör. Det handlar inte om att de äldre får för stort inflytande. Det vi såg var att de som hade störst behov hade mindre inflytande än de som hade mindre behov, och det är ett dilemma. Jag vill att de äldre ska bli likvärdigt bedömda och få samma möjlighet till inflytande. Det kommer jag att arbeta för.

Anförande nr 110

E i v o r K a r l s s o n (mp): Med förenklad biståndsbedömning utgår man ändå ifrån att det blir lite lättare än för dem som är biståndsbedömd till punkt och pricka. Det blir två timmar där man kan få välja vad man vill ha utfört under den tiden.

Anförande nr 111

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag tänker börja med att klargöra att en försöksverksamhet är just en försöksverksamhet. Tanken är att den sedan ska implementeras i resten av verksamheten. Det är ganska naturligt att det blir lite ojämnt när man genomför en försöksverksamhet. Resultatet av försöksverksamheten var bra. Om det visar sig att de äldre skulle ha fått detta ändå är det väl jättebra att man inför det med fyra timmar, enligt vårt sätt att se.

Jag vill också påminna om att allting inte var elände under vår tid. Fixartjänsten infördes faktiskt under vår period. Sedan har den fortsatt under er period. Det är jättebra att vi lär av varandra och att man fortsätter med saker och ting som är bra. Även riktlinjerna var någonting som togs fram under vår tid. Det gäller också utredningen av hur det ser ut på våra äldreboenden när det gäller statusen på byggnader liksom genomförandet av Micasa AB, vilket är alldeles utmärkt.

Nu tänkte jag lämna ert svar och i stället gå över på verksamhetsplanen för äldre-
nämnden, där man kan läsa att äldreförvaltningen planerar att under 2009 utreda
möjligheten till att införa någon form av förenklad biståndshandläggning vid ansökan
om hemtjänst upp till en viss nivå. Det är någonting som ni har antagit. Man skriver
mycket riktigt även att försöket som vi genomförde under vår mandatperiod
uppskattades av dem som deltog. Självfallet ska ett försök som implementeras i den
ordinarie verksamheten gälla för alla personer, som jag sade tidigare.

Det är därför glädjande om resultatet av försöket genom den utredning som
äldreförvaltningen kommer att göra kan leda till att vi får en hemtjänst som gör att
man kan få fyra timmar förenklad biståndsbedömning enligt Vänsterpartiets förslag,
trots det svar vi fick nu. Vi får vänta och se vad utredningen ger. Delvis bifaller vi
Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 112

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande, ledamöter! När man hör vänstersi-
dens argument för att införa två timmars gratis hemtjänst för alla som har fyllt 75
undrar jag hur ni ser på individen. Är alla över 75 år i behov av att få hemtjänst? Det
kan man undra.

Man kan också undra om ni tycker att man i en stad som styrs av kommunallagen ska
ha två olika parallella system, där vissa pensionärer får bestämma mer över sina
insatser än andra. Jag tycker att man ska titta på Äldrecentrums utvärdering, som ändå
görs av forskare, och att man ska ta till sig det som skrivs där.

Jag blir lite konfunderad när jag hör här att personalens kompetens bara kan tas till
vara genom att personalen ska få fatta beslut tillsammans med de äldre om vilka

insatser en äldre ska ha. Måste det ändå inte finnas en professionell bedömning av vilka insatser man ska ha? Jag tror att personalens kompetens tas till vara också på annat sätt än bara genom beslut med de äldre.

Vi får höra här att riktiga reformer är viktiga och att det går en röd tråd genom det hela. Ni kallar de beslut som vi har fattat för de så kallade frihetsreformerna. Självfallet är det så – det tror jag att vi kan vara överens om – att också en äldre person ska kunna ha ett inflytande över sin vardag. Man kan precis som Ewa Samuelsson har sagt här få ett avsteg från de insatser som man har fått beviljade. Då ska det förstås skrivas in en avvikelse så att man kan se och följa detta.

Jag tror också att vi kan vara överens om att man kan förenkla administrationen kring biståndsbedömningen. Det system vi har i Stockholm i dag tar mycket tid från biståndsbedömarna. Jag tror att vi kan lära oss något av andra kommuner där.

Jag vill återkomma till möjligheten till det egna inflytandet. Jag vill då bara påminna oppositionen om att i de nya riktlinjer som ni lade fram under förra mandatperioden fanns det en enda möjlighet att välja. Det var att de äldre fick välja servicehusboende.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 113

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja fråga Margareta Björk om hon tycker att man tar till vara personalens kompetens om man kommer hem med ett skriftligt biståndsbeslut där det står att man ska duscha tant Agda i 20 minuter från den ena tidpunkten till den andra. När personalen kommer dit har Agda inte fått någon mat, och hon har blivit duschad av sin son eller dotter. Är det att ta till vara på personalens kompetens när personalen inte får göra en annan bedömning än den som står i biståndsbeslutet?

Det är precis detta som den här reformen handlar om – att flytta fokus till verklig valfrihet i vardagen. Det ska inte bara handla om att kunna välja mellan vem som ska utföra tjänsterna, utan att kunna påverka i vardagen vad det är som ska göras, hur det ska göras, när det ska göras och vem som ska göra det. Då är man inne på de riktiga innehållsfrågorna.

Tyvärr får vi allihop exempelvis i äldrenämnden och i stadsdelarna rapporter om att biståndsbesluten reglerar så mycket av verksamheten att det inte finns något utrymme för medmänsklighet i bemötandet i många delar när personalen kommer hem till de äldre. Det vill vi komma åt.

Anförande nr 114

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Man kan säga som du och jag, Leif, att bemötandet av de äldre är det absolut viktigaste. Men även du känner till de listor som ni nekade till fanns för de olika stadsdelarna med hur många minuter olika saker fick ta exempelvis i Farsta och i Kista. Det kunde vara 15 minuter på det ena stället och 30

på det andra. Det fanns olika listor för olika stadsdelar, men det förnekade ni hela tiden.

Detta får inte förekomma i dag. Nu beviljas man olika insatser, och det är dessa som ska utföras. Agda har möjlighet att göra avsteg om hon i stället för att duscha hellre vill ta en promenad. Den möjligheten finns i dag.

Anförande nr 115

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det går väl att tjafsa hur länge som helst om det här, skulle jag vilja påstå. Jag vill ändå säga en sak till avslutningsvis. Det handlar om pengarna. Majoriteten väljer i samtliga frågor jämt och ständigt att skjuta tillbaka. Under ert styre såg det minsann ut så här, säger ni. Vi kan alltid hålla på och ha olika bilder av hur det såg ut vid en viss speciell tidpunkt.

Jag kommer ihåg hur det var när vi tog över efter den förrförra borgerliga majoriteten. Det gör ni också. Det var stora underskott. Trots det lyckades vi prioritera och genomföra samtliga de reformer som vi hade gått till val på. Det är sådana reformer som ni har gått till val på och som ni ägnar hela kvällarna här åt att säga att ni inte har lovat. Ni säger att ni gör det som ni har lovat, fast det egentligen är någonting annat. Vi har sådana exempel hela tiden. Men vi fullföljde våra vallöften under den här tiden, och det trots att vi fick en negativ skatteavräkning på grund av en mycket svår lågkonjunktur.

Ni har haft ett helt annat guldläge i den här salen och kunnat använda pengar till att göra riktiga reformer. Ni har gjort en del bra saker, och det har vi berömt er för. Ni har fortsatt på den väg som vi påbörjade med satsningar. Det gäller många av de kompetensfondsprojekt som ni var helt och hållet emot. Dem har ni nu tagit till vara erfarenheterna ifrån och sedan gått vidare och gjort reformer av. Vi stöttar jättegärna det arbetet.

Men jag konstaterar också att vi har en alternativ budget där vi avsätter pengar för att göra ordentliga satsningar. Vi vill inte bara utreda frågorna, som det hela tiden hänvisas till från den borgerliga majoriteten. Vi behöver inte utreda mer. Vi behöver inte fortsätta att utreda sakfrågorna. Det finns många utredningar att ta till om man vill ha kunskap, inte minst från Äldrecentrum och från alla de rapporter som kommer från äldreinspektörer, Socialstyrelsen och länsstyrelsen. Det är bara att använda dem.

Ett sätt att korta ned den tid som ni tänker använda till att utreda de här sakerna ytterligare vore att i stället säga: Vi bifaller motionen. Vi tar steget och försöker ännu mer möta upp de önskemål och de behov som finns hos stadens äldre! Att minska administration och byråkrati som inte behövs är vi väl alla för i den här salen, tror jag. Det skulle också spara några kronor och dessutom ge ett bättre bemötande och ett bättre innehåll i de äldreverksamheter som den här församlingen faktiskt kan påverka. Bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen!

Alla ska självfallet ha lika möjligheter att påverka. Det är självklart att man inte ska ha två olika system. Det är därför vi ville göra försöksverksamheterna. Med de erfarenheter som nu finns går det att införa *ett* system. Sedan kan man alltid gå vidare

och förbättra även det systemet. Det handlar om att jobba med ständig förbättring. Därför är det viktigt att vi jobbar vidare med ILS och tillsammans försöker hitta gemensamma indikatorer och annat för att mäta verksamheten. Annars kommer det inte att bli någonting av det som vi pratar om i den här salen.

Anförande nr 116

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag måste fråga Leif Rönngren: Tycker du att det är reellt inflytande för våra äldre att få välja hemtjänst och vård- och omsorgsboende inklusive servicehusboende? Tycker du att det är reellt inflytande i vardagen att få välja hemtjänst och vård- och omsorgsboende? Jag vill gärna ha ett svar på frågan om vad du tycker om det, Leif. Är det ett reellt inflytande över vardagen att få välja hemtjänst och vård- och omsorgsboende för våra äldre i Stockholm?

Jag kan bara konstatera att jag inte får något svar av Leif Rönngren. Det säger allt.

Anförande nr 117

L e i f R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Vi tycker att man ska kunna välja. Det är en grundförutsättning att det finns en möjlighet att välja mellan olika saker. Men möjligheten att välja de olika boendena eller vad det nu handlar om handlar också om resurser. Det är bara att konstatera att ni har prioriterat andra saker än att ge äldre verklig valfrihet i vardagen.

Jag noterar att ni pratar om att ni har ändrat till generösare riktlinjer. Det nämner ni jättegärna. Men ni nämner inte att ni inte har avsatt några pengar till reformerna. Det blir inte mer pengar för att de äldre ska kunna få bättre verksamhet ute i stadsdelarna. Det säger någonting om hur ni fungerar när ni gör er budget. En sak är att lova och att säga att det ska bli mycket bättre. Men hur blir det när stadsdelarna tvingas till stora och starka nedskärningar i sina verksamheter för att pengarna inte räcker? Då finns det ingen valfrihet.

Anförande nr 118

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Leif! Den bild som du ger av äldreomsorgen och att vi bara utreder och utreder stämmer inte med den bild jag får när jag är ute och träffar pensionärerna. Tvärtom tycker de att det har hänt väldigt mycket under de senaste åren, vilket de är glada för. Det gäller inte minst möjligheten att påverka och själva ha ett större inflytande.

Visst måste det ändå vara handling som räknas? Man har det naturligtvis som enklast att handla när man är i majoritet. Jag kan berätta för dig, Leif, att det inte bara var *en* socialdemokrat som var besviken under förra mandatperioden för att det inte hände mer när det gäller äldreomsorgen. Det som nu sker med ökat inflytande för de äldre är bara början. Det är det vi fortsätter att arbeta för i samverkan när vi möter de äldre ute på olika möten och seminarier. Då får vi veta hur de har tänkt sig att inflytandet ska kunna öka. Det är så vi ska kunna gå vidare.

Anförande nr 119

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi möter också många äldre. Självfallet har vi också utifrån den valförlust som vi stod inför diskuterat med stockholmarna, även de äldre, vad de tycker om vår politik, innehållet i den och hur vi ska gå vidare. Det var precis det jag sade i mitt inledningsanförande. Det här är en av slutsatserna – det som finns i motionen efter alla de samtalen.

Vi har delvis samma ambition och har delvis jobbat med samma förslag över tiden. Men det som mest skiljer oss från er är synen på pengarna till verksamheterna. Äldreborgarrådet säger att hon är nöjd med de pengar som finns. Det bådär inte gott för framtiden med tanke på att det är Moderaterna som bestämmer i den här staden. De vill ju väldigt gärna sänka skatterna ännu mer. Det bådär inte gott för stadens äldre som bor här och som kanske vill ha större valfrihet. Det förutsätter nämligen att det också finns pengar till verksamheter, och en mångfald av verksamheter.

Anförande nr 120

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Mycket har sagts i debatten, och vi börjar nu dänga saker i huvudet på varandra om vem som har gjort si och vem som har gjort så.

Motionen är skriven för ett tag sedan, och mycket har hänt precis som äldreborgarrådet sade tidigare. Jag tycker att det är orättvist när Leif Rönngren säger en del av de här sakerna. I motionen står det också en hel del orättvisa saker. Det är även flera andra som har varit uppe i debatten och sagt saker. Leif Rönngren påstår saker i sin text som inte har ett jota att göra med den förenklade biståndsbedömningen för 75-åringar. Det kan man kanske strunta i. Men jag vill ändå bemöta en del av de här sakerna.

Du säger att det inte finns någon frihet att välja. Men vi har genomfört och genomför den största valfrihetsreformen. Under den förra majoriteten fick man inte ens välja särskilda boenden. Man hade stadsdelsarresten. Du skriver också att omsorgspersonal inte längre hinner ta av sig ytterkläderna för att de måste vidare. Det är inte sant. Du vet att det till och med under er tid var så att personalen inte alltid tog av sig ytterkläderna. Men personalen kan och ska ta av sig ytterkläderna och sätta på sig skoskydd eller ta av sig skorna. Det här har inte blivit sämre.

Du sade tidigare till Margareta Björk att det finns papper om tiden och att man ska läsa ett dokument som vi har infört. Du menar att de äldre inte kan få fika i stället för att duscha och sådana saker. Om du påstår det vill jag säga att det var så under er majoritet också. Det var precis likadant. Det är vi många som känner till eftersom vi är många som har arbetat i den här branschen och vet hur det var. Så skyll inte på sådana här saker, för det är orättvist och det är inte värdigt!

Min fråga är: Varför införde ni inte detta under er majoritet om det nu är så viktigt att 75-åringar ska få biståndsbedömning till två timmars hemtjänst i veckan? Man kan inte ha två system, som flera här har sagt. Man måste ha ett likvärdigt system. Frågan är varför friska människor som är 75 år och kan klara sig ska ha hemtjänst när människor som är äldre och som har behov inte ska kunna få del av det.

Ni säger att allting kommer att bli bättre om man höjer skatten. Vi har vittnat om i flera år, både på riksplan och här i staden, att det inte har med den saken att göra. Ni skyller på personalens kompetens och att den har förändrats och blivit sämre. Den är inte sämre än när ni styrde. Jag tycker att det är ovärdigt att hålla på att prata om de här sakerna. Vi tycker olika om det här, och vi tycker inte att det är så himla smart alla gånger med den förenklade biståndsbedömningen för de friska pensionärerna över 75 år.

Kom inte och säg att vi inte infriar våra vallöften! Vi ger människor möjlighet att välja boende, och vi har tagit bort stadsdelsarresten.

Anförande nr 121

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att Birgitta Holm är emot att man ska gå vidare och jobba med förenklad biståndsbedömning. Precis som det lästes högt här tidigare ur verksamhetsplanen för äldre nämnden står det att förvaltningen har fått det här uppdraget. Man ska jobba med det.

Jag tillhör dem som inte tycker om när vi bankar varandra i huvudet utifrån hur det ser ut i verksamheterna. Om det blir så att debatten i kväll tar sitt avstamp i att vi blir överens om det har vi kommit en lång bit på väg. Jag förstår inte hur Birgitta Holm kan stå och säga att det som Leif beskriver inte är sant och att det däremot var sant när vi styrde. Man blir på något sätt blind när man sitter i majoritetsställning. Man hittar en massa förklaringar till saker och ting.

Det viktiga är att ta fasta på att det går att göra förändringar och ständiga förbättringar. Man ska ha det som utgångspunkt och fokus. Sedan kan vi ha olika uppfattningar om skattesatser och annat, och det är alldeles uppenbart att vi kommer att ha det framöver. Men det går att göra mycket mer. Vi tycker att det har gått för långsamt även om det har skett en del bra saker. Personalen hinner inte ta av sig ytterkläderna i verksamheten; det har vi fått en rapport ganska nyligen om.

Anförande nr 122

B i r g i t t a H o l m (m): Personalen kunde inte ta av sig ytterkläderna när ni styrde heller, om vi nu ska fortsätta att banka en massa saker i huvudet på varandra. Det är löjligt att hålla på och prata om de här sakerna. Det var inte bättre när ni styrde. Ni kan argumentera om det hela tiden om ni vill. Du är nere på sandlådenivå. När vi håller på och pratar om något helt annat måste du tydligen ändå säga de här sakerna.

Man kan naturligtvis utreda frågorna; jag är inte emot det på något sätt. Men jag försöker ge en förklaring. Du vill inte godta den, och det får man väl acceptera.

Anförande nr 123

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande! Jag vet inte om jag kan lyfta nivån från sandlådan, men jag tänker ändå försöka försvara det här lite grann. Jag har precis som Margareta Björk suttit i den här salen under hela förra mandatperioden. När hon säger

vissa saker, till exempel att vi skulle ha förnekat att det fanns listor med de här tiderna, vill jag säga att det faktiskt inte var så. Det var ingen som förnekade det. Jag har suttit här och lyssnat på dem som företrädde äldreomsorgen på den tiden, under förra perioden, och jag tycker absolut inte att det stämmer. Meningen med de här tiderna var ändå att underlätta för biståndsbedömarna. Det kom från personalen själv – de som jobbar med det här. Nu har vi hittat andra system, som kanske är bättre.

Man tog också upp det här med olika system. Jag vill bara säga att det inte behöver innebära dubbla system att man gör på lite olika sätt. I Linköping, till exempel, har man en förenklad biståndsbedömning. Där har man gjort ett avtal så att de som vill kan få förenklad hjälp utan biståndsbedömning. Det har man klarat med lagstiftningen. De som får hjälp där är väldigt nöjda. De hör av sig när de behöver vissa saker – handling, städning och så vidare. Även personalen har varit nöjd. Det här har nämligen frigjort mycket tid och minskat byråkratin. Det har gett tid till biståndsbedömning och omprövning för dem som har stora behov. För dem behövs det mer biståndsbedömning, och man behöver verkligen gå ut och se hur mycket hjälp de behöver.

Jag tycker att problemet i Stockholm snarast är att vi går mot en mer restriktiv biståndsbedömning, inte minst i min egen stadsdel Skarpnäck. Där minskar vi hela tiden för dem som får hjälp. Vi minskar också när det gäller dem som får äldreboende. Vi har haft fler överklaganden än tidigare och fler domar där de överklagande har fått rätt.

Jag tänkte kort avsluta med att säga något om detta med att slå varandra i huvudet. Jag tycker att det är dåligt att ni hela tiden tar upp det här med stadsdelsarrest. Det går bra att titta i Skarpnäcks dokument från den tiden; vi hade inte någon stadsdelsarrest. Det går bra att titta i våra verksamhetsplaner och se hur det var på den tiden, under förra mandatperioden.

Anförande nr 124

Birgitta Holm (m): Jag tycker att ditt inlägg var trevligt, för du lyfter debatten lite grann. Du pratar om hur det är i Skarpnäck – det går att läsa i protokollet. Men vi står ju inte här för Farsta, Skarpnäck eller någon annan stadsdel. Vi står i den här salen för hela Stockholms stad. Det som du säger om Skarpnäck kanske är lite hedrande i och för sig, men vad vi pratar om här är hela Stockholms stad och hur det var med listorna här. Det handlar också om stadsdelsarresten. Vi verkar i en kommun, i Stockholms stad. Det är så här det har varit. Om det sedan har fungerat hos er i Skarpnäck och ni inte hade stadsdelsarrest där är väl det glädjande, men vi pratar alltså generellt – över hela staden. Jag vill bara tydliggöra det.

Anförande nr 125

Maria Hannäs (v): Jag står inte bara och pratar för Skarpnäck. Jag pratar för hela vår majoritet – den tidigare, alltså – och hur vi jobbade med äldreomsorgsfrågorna. När det gäller det här med listorna har jag aldrig hört det tidigare borgarrådet stå här och förneka det – *never!*

Anförande nr 126

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande! Jag känner mig verkligen apostroferad av Maria Hannäs här. Hon säger att listorna gjordes för att underlätta för personalen och att ni aldrig nekade till att de fanns. Tycker du då att det är rätt att behandla och ge biståndsbedömning till våra medborgare på olika sätt i olika stadsdelar? Man hade de facto egna listor i varje stadsdel. Min fråga är: Tycker du att vi ska följa kommunallagen även gentemot våra äldre?

Jag vill också bara påminna dig, Maria, om att de medel man får ut i stadsdelarna för bland annat äldreomsorgen baseras på ett resursfördelningssystem beroende på ålder, inkomst och en del andra faktorer. Det är detta som anger hur mycket pengar som kommer ut. Det är något som jag tror att vi kan vara överens om. Man ser ständigt över resursfördelningssystemet.

Du säger att det stämmer att det är fler som har fått boende i Skarpnäck efter det att de har överklagat till länsrätten. Jag vill nog påstå att det är ett helt felaktigt påstående.

Min sista fråga till dig gäller stadsdelsarresten. Varför fick inte de äldre i så fall ett äldreboende i en annan stadsdel under er mandatperiod?

Anförande nr 127

M a r i a H a n n ä s (v): När det gäller de så kallade listorna och din fråga om dem ska man självfallet försöka göra så lika som möjligt för alla medborgare och alla äldre – absolut! Problemet är att det är väldigt svårt. Vi gör försök i staden. Vi har ett biståndsbedömningskansli just nu. Men det är jättesvårt. Jag jobbar själv inom äldreomsorgen, och jag ser att det är väldigt stora skillnader fortfarande. Självfallet ska vi följa lagen, Margareta.

Den sista frågan hörde jag inte riktigt, men det var någonting om stadsdelsarresten. Jag anser att man ska gå tillbaka och titta på hur det ser ut. Det gjordes många placeringar i andra stadsdelar under förra mandatperioden – inte tu tal om något annat. Ni kan titta på statistik över det.

Anförande nr 128

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Maria Hannäs säger att det är färre som får sina beslut beviljade när det gäller boende. Det är märkligt eftersom riktlinjerna förändrades under förra året. Det står tydligt att oro, otrygghet och ålder ska beaktas. Om man inte gör det följer man inte riktlinjerna ute i stadsdelsnämnden. Så är det bara. Då får man ta tag i den frågan där ute.

Du lyfter också fram förenklad biståndsbedömning i Linköping, och jag tror att även Örebro har provat det. Det har inte varit riktigt hållbar juridiskt. Det är de enkla serviceinsatserna man har provat där. Vi tittar naturligtvis på hur man gör i Linköping och ser om det går att använda det sättet. De har fått påbackning juridiskt när det gäller hur man ska se just på likavärderingen för de äldre. Men det är ett intressant exempel.

Anförande nr 129

M a r i a H a n n ä s (v): Ingen vore gladare än jag om det var så i Stockholm att man verkligen beaktade oro och otrygghet i biståndsbesluten och tittade på gränsen. Man pratar mycket om det här med 90 år också. Det vore bra om man gjorde det i staden mycket mer än man gör. Reglerna antogs för ett år och en månad sedan. Tyvärr har de inte fått genomslag när det gäller just den saken.

När det gäller Linköping tycker jag återigen att detta vore mycket intressant att pröva. Jag tror att vi alla vill att våra äldre ska slippa byråkrati och få det så lätt som möjligt. De som har stora behov ska självfallet ha rätt till hjälp. Men även de som behöver små insatser, som kanske är 91 år i dag och inte tycker att de vill krångla och begära hjälp men ändå har stora behov skulle kunna få det. Det finns många sådana 91-åringar i Stockholm.

§ 22 Motion om parkeringsreform för bättre stadsmiljö och större rättvisa (utl. 2008:96)

Anförande nr 130

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Åhörare, fullmäktige, ordförande! Miljöpartiet har väckt denna goda och omfattande motion där vi har hemställt om att en ny övergripande parkeringspolicy ska tas fram. Vi yrkar givetvis bifall till motionen. Många goda förslag till åtgärder har också lagts fram här.

Motionen överensstämmer mycket väl med Miljöpartiets senaste förslag till budget där vi vill genomföra en grön kommunal skatteväxling. Högre och differentierade parkeringsavgifter växlas där mot lägre inkomstskatt. Genom att vi inför p-avgifter i hela staden och höja avgifterna får biltrafiken betala en större del av de omkostnader som den medför och betala för den värdefulla mark som den tar i anspråk. Genialt och enkelt – grön kommunal skatteväxling!

I dag används en stor del av det allmänna gatuutrymmet i Stockholm till uppställning av bilar. Det ger en tristare stadsbild. Plåtburkarna tar plats från ett mer blomstrande stadsliv. Stadens puls begränsas. Gående och cyklister får hålla till godo med smala remsor av stadsrummet. Uteserveringar får inte riktigt plats på trånga trottoarer. Barnens utrymmen begränsas. Kollektivtrafiken behöver så väl utrymmen att komma fram på. Varuleveranserna måste kunna slippa dubbelparkera.

En del av våra esplanader – Narvavägen och Valhallavägen – är fulla av bilar i stället för att vara de flanörstråk som de borde vara. Guldlägena på våra kajer är ofta stora ytparkeringsplatser. Gaturummet har viktigare användningsområden. I dagens Stockholm får stadslivet stå tillbaka för bilförvaring och långtidsparkering som lika väl kan ske i garage eller på kvartersmark. Därutöver gör det starkt subventionerade priset på gatuparkering jämfört med marknadspriser i garage och på kvartersmark att många väljer att stå på gatan framför att stå på tomtmarken.

Dessutom har vi ett annat problem. Marknadskrafterna är satta ur spel. Staden är en dominerande aktör på parkeringsmarknaden i en sådan utsträckning att man påverkar hela marknadens funktion. Genom ett helägt parkeringsbolag som är marknadsledande i Stockholm pressar vi priserna för övriga aktörer samtidigt som vi erbjuder tiotusentals parkeringsplatser på gatan till en bråkdel av marknadspriset. Det här gör att de privata garagen används till något mer lukrativt i stället. Så bör det naturligtvis inte vara.

Dessutom har vi problem när det gäller byggandet och de höga parkeringsnormerna. I dag tvingar staden byggherrar att bygga parkeringsgarage eller ytparkeringsplatser enligt högt satta miniminormer för parkering samtidigt som andra förvaltningar än stadsbyggnadskontoret erbjuder kostnadsfri parkering på gatan utanför. De boende i huset väljer naturligtvis gratisparkeringen, vilket gör att det blir svårt för hyresvärden att ta ut priset för parkeringen och få kostnadstäckning. I stället slås förlusten ut över hyrorna, som höjs. Höga p-normer är kostnadsdrivande för bostadsbyggandet. Hyresgästerna blir så att säga kollektivanslutna till garage oavsett om de har valt att ha bil eller inte.

Enligt borgarrådets svar arbetar den borgerliga majoriteten med att ta fram en parkeringsstrategi med fokus på framkomlighet, fler ytparkeringsplatser och utökad service samtidigt. Det är en mycket motsägelsefull strategi. Fler ytparkeringsplatser är så uppenbart kontraproduktivt för en ökad framkomlighet. Utrymmet är begränsat och vi måste välja vad vi prioriterar. Vi brukar i Stockholm ofta jämföra och mäta oss med Köpenhamn. Där har man systematiskt minskat antalet ytparkeringsplatser och därigenom också minskat biltrafiken i innerstaden. Vi säger bara: Se och lär, fru borgarråd!

Bifall vår motion!

Anförande nr 131

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker att det verkar råda en del begreppsförvirring både i motionen och i utlåtandet från majoriteten. I motionen kallas till exempel bilar som inte används på vardagarna för långtidsparkerade. Vi tycker att det är utmärkt att inte alla dessa bilar används varje dag. Det skulle öka både trängseln och miljöbelastningen. För några år sedan gjordes en mätning av hur stor andel av boendeparkerarnas bilar som används varje vardag respektive helgdag på Norrmalm. Då var det ungefär 35 procent av bilarna som användes i princip varje dag medan ungefär 65 procent användes enbart på helgerna. Det innebär att de flesta boendeparkerare faktiskt går, cyklar eller åker kollektivt till arbetet. Det är ju alldeles utmärkt. Jag tror inte att de anser att deras bilar är långtidsparkerade.

I majoritetens utlåtande hävdas att man i motsats till tidigare styre i staden arbetar för ökad framkomlighet. Men det var ju vi som genomdrev den största framkomlighetsreformen någonsin i Stockholm, nämligen trängselavgifterna. Det var mot er vilja. Inte bara framkomligheten blev bättre utan antalet parkeringsplatser för bland annat boendeparkerare ökade också. Här måste majoriteten verkligen ha blandat ihop begreppen.

Vi anser att en parkeringspolitik ska bedrivas genom att man fortsätter flytta parkering från gatumark till tomtmark. Oavsett var man bor ska man ha möjlighet att boendeparkera sin bil. Det är inte realistiskt att försöka höja priserna på gatuparkeringen dramatiskt för att försöka hinna ifatt marknadspriset på attraktiva lokaler i staden. Det är dessutom olagligt eftersom man bara får ta betalt för parkeringens ordnande, som det står i lagen. Att kostnaden för att parkera på gatan skulle vara densamma som för ett inomhusgarage är varken troligt eller rimligt.

Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut.

Anförande nr 132

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Parkeringsfrågan är en väldigt viktig sak som har diskuterats här ända sedan 70-talet, då det var stora miljödemonstrationer mot att det skulle bli så mycket parkeringsplatser i city.

Det intressanta är att det inte har hänt så mycket sedan dess. Parkeringsplatserna minskar i city, men i övrigt är det ungefär konstant, även på samma ställen, det vill säga väldigt mycket gatuparkering.

Parkeringspolitiken var, innan vi fick trängselavgifterna, det bästa styrinstrumentet för hur mycket bilar som kommer fram till en viss målpunkt. Finns det lite parkeringar kan inte bilarna komma dit helt enkelt. Det jag nu tycker är viktigt är att man ska styra bilanvändningen, både i makroskalan, det vill säga för hela staden, och i mikroskalan, alltså för kvarteret. Makroskalan handlar om att man inte prompt måste ha sin bil intill bostaden. *God bostad*, en statlig utredning på 70-talet, föreslog att man skulle ha när- och fjärrparkeringar. Fjärrparkeringen kunde läggas betydligt längre från bostaden. Alla behöver inte ha bilen parkerad precis där de bor.

Dessutom bör man minska antalet parkeringsplatser totalt i staden. Man bör sedan minska antalet bilar som parkeras på gatorna ännu mer. Jag skulle vilja införa ett begrepp som vi kan kalla ”parkeringsväxling” i analogi med skatteväxling. Det är något som har krävts väldigt länge av olika miljöopinioner i Stockholm. Det innebär alltså att man inte gör som i dag och bygger en parkering under ett nytt hus så fort det byggs i innerstaden. Det gör ju att allt eftersom innerstaden förnyas blir det fler och fler sådana utfarter till gatorna. Det är en väldig oordning och biltrafik överallt.

Det jag vill se är att parkeringsbolaget får en kraftfullare roll i det framtida samhället och alltså dels själva kan bygga garage, dels köpa upp eller hyra in andra garage, till exempel med hjälp av tredimensionell fastighetsbildning och med prismekanismen som arbetsverktyg styra över bilarna från gatan till de här parkeringsanläggningarna och bort från småparkeringarna så att vi slipper dessa så kallade råtthål i framtiden. Vi ska alltså ha stora rationella parkeringar med utfarter mot de stora gatorna och en minskad gatuparkering.

Anförande nr 133

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Den borgerliga majoriteten satsar på en parkeringsstrategi, som vi nyligen hörde här, med fokus på framkomlighet, fler parkeringsplatser på gatorna och utökad service. Man frågar sig hur framkomligheten och fler parkeringsplatser på gatorna ska kunna kombineras. Man frågar sig också varför framkomlighet bara ska gälla bilister. Vi har ju cyklister, fotgängare och många andra som behöver gatorna att röra sig på.

Motionen innehåller flera intressanta förslag som gagnar både folk på stan och miljön i Stockholm. I motionen hänvisas också till ett par intressanta exempel: hur man till exempel har minskat parkeringsplatserna i Köpenhamn med några procent varje år på ett framgångsrikt sätt och även hur man har byggt stora parkeringshus i Zürich i Schweiz för just sådana som inte använder bilen varje dag under veckorna. Om man vill bo centralt, har bil och absolut måste parkera på gatan måste det få kosta, eftersom den parkerade bilen faktiskt utgör ett hinder för många andra.

Jag vill i det här sammanhanget göra en jämförelse med en helt annan verksamhet, nämligen koloniträdgårdsodlarna. Den borgerliga majoriteten planerar ju som ni vet att höja arrendeavgifterna mellan 400 och 600 procent, det på en verksamhet som

uppskattas av väldigt många stockholmare. Den uppskattas av dem som har förmånen och möjligheten att kunna odla på sin lott. Dessutom spar staden pengar genom att man slipper sköta de markområden där koloniodlarna har sina lotter.

Där ska man alltså höja avgifterna kraftigt, men man vill inte höja avgiften för bilisternas parkeringsplatser på gatan med en krona. Kostnaden i dag ligger runt 600 kronor i månaden, och det är väldigt billigt med tanke på vad fastighetsparkeringarna kostar.

Bifall till Miljöpartiets motion!

Anförande nr 134

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill bara informera Martin Michel om att vi nyligen har höjt parkeringsavgifterna i Stockholm.

Anförande nr 135

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Vänsterpartiet anser att bilisterna måste stå tillbaka till förmån för nyttotrafik, spårväg, bussar, utryckningsfordon, cyklar och gångtrafikanter.

Ordförande, fullmäktige! Om man läser borgarnas text i ärendet framgår inget annat än teknikaliteter. Det är ganska symptomatiskt att borgarnas lösning på hur man avlastar gatunätet för parkering enbart handlar om att öka framkomligheten, inte att råda bot på sådana problem som gatuparkering medför för gångtrafikanter, nyttotrafiken med mera. Dessutom blir stadsbilden inte alls bättre av att man via tekniska lösningar ser till att fler bilar står på gatan.

Jag och övriga kamrater återkommer i ett liknande ärende som kommer upp alldeles strax, det vill säga En bilfri innerstad. Där kommer vi som sagt att debattera varför vi tycker att det är viktigt att bilisterna står tillbaka för nyttotrafik, cyklister, invånarna i Stockholm och så vidare.

Anförande nr 136

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Det här är en motion om parkeringsmöjligheter från Miljöpartiet. Dessa möjligheter har jag letat efter. Miljöpartiet och för all del också Vänsterpartiet har så länge jag kan minnas hårt jobbat för att krångla till det för bilisterna i Stockholm. Ju färre p-platser desto bättre verkar ha varit ert rättesnöre. Det tror jag.

Men så enkelt är ju inte livet. Bättre stadsmiljö blir det inte när bilister snurrar runt runt och letar parkeringsplatser, men det kanske är det ni tror att det blir. Jag vet inte. Någon sorts hatkärlek till bilar och bilister måste det vara i alla fall. Att använda parkeringsgaragen är bra, och vi behöver nog fler parkeringsgarage så att vi på sikt kan minska gatuparkeringen. Den pågående översynen kommer nog att visa detta. Det är jag helt säker på.

Men frågan är hur Miljöpartiet då ska ställa sig. Ni vill ju inte ha garagen heller, och era förslag om minskade p-normer kommer inte heller att öka möjligheterna att parkera. Det ni egentligen vill ha, inser jag, är väl ett enda stort svart hål där bilarna körs ned och inte kommer upp igen, eller ett förbud mot att köra bil i Stockholm, eller kanske ett förbud mot att äga bil om man ska få bo i vår excellenta stad.

Det vore väldigt skojigt om någon av er från Miljöpartiet som har lagt fram den här motionen talade om för oss vilka dessa möjligheter är, för dem har jag letat med förstoringsglas efter och ändå inte lyckats hitta.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 137

M e h d i O g u z s o y (v): Det är häpnadsväckande att höra Inge-Britt Lundin attackera oss för att vara bakåtsträvare när det gäller trafikmiljön i Stockholm. Du nämnde att problemet är att det inte finns parkeringsplatser och att folk måste åka tio gånger runt kvarteret för att hitta parkering. Det är helt felaktigt det du säger, Inge-Britt Lundin, för att det är en enorm differens mellan att stå på tomtmark i garage eller på gatuplan. Det är det som är problemet. Om man skulle minska de skillnader som råder i dag skulle kanske inte människor behöva åka runt kvarteret tio gånger för att hitta en lämplig parkeringsplats.

Det andra som du attackerar oss för är att vi inte vill bygga parkeringsgarage. Det är också helt felaktigt. Du vet i likhet med mig – vi har suttit i samma parkeringsbolag – att vi har varit med och beslutat om att bygga infartsparkeringar. Det du säger är helt felaktigt.

Anförande nr 138

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Mehdi! Jag tycker också att det är häpnadsväckande. Ni jobbar så envetet med att jäklas med, fast det får man ju inte säga i den här talarstolen, men med att skapa problem för bilister. Det kan man gissa är någonting som bilisterna märker, för det är väl inte så många väljare som är bilister som röstar på Vänsterpartiet. Ni sätter käppar i hjulen för de flesta som försöker ta sig fram i den här staden. Ni är motsträviga och hindrar framkomligheten. Det är ett faktum, och det är trist att se till exempel att parkeringsnormerna ska sänkas. Vad är det ni vill egentligen? Var finns möjligheterna?

Anförande nr 139

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Inge-Britt! Vad vi vill är att bilismen ska bära sina egna kostnader. Vi vill att marknadskrafterna ska styra, inte att de ska vara satta ur spel som de är i Stockholm i dag med det monopolbolag vi har i staden.

Dessutom anser vi att det är oerhört orättvist att närförorterna ska ha gratis parkering. Jag bor själv i närförort och kan parkera gratis på gatorna. Vi tycker att det är synnerligen orättfärdigt att man betalar olika på olika ställen i staden. Bilismen ska bära sina kostnader.

Självfallet är det så att får vi bort ytparkeringsplatser får vi mer utrymme för kollektiv och gående. Det är det vi vill ha i Stockholm: parkeringsplatser i garage under husen, men bilismen måste bära sina egna kostnader. Så är det.

Anförande nr 140

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Att det är olika kostnader, Cecilia, kan möjligen ha att göra med att marknadskrafterna styr. Det är dyrare att parkera i innerstaden än vad det är i ytterstaden. Där kan det till och med vara gratis. Det är väl jättebra; då slipper du ha bilarna i innerstaden. Det kallas som sagt var för marknadskrafter när man använder det på det sättet. Men faktum är, Cecilia, att du fortfarande inte har talat om några som helst möjligheter. Du har bara talat om hinder. Jag saknar möjligheterna.

Anförande nr 141

J o n a s N i l s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är tråkigt med bilar, säger Miljöpartiet i sin motion. Det är möjligt att Miljöpartiet tycker det, men det är absolut inte vad stockholmarna tycker. På 70-talet hade vi kanske 150 000-160 000 bilar i Stockholm. Sedan dess har intresset för bilar inte sjunkit utan snarare fördubblats, om inte mer. Vi har väldigt många fler bilar i dag än vi hade på 70-talet. Man kan alltså konstatera att Miljöpartiet har i grunden fel. Stockholmarna tycker inte att det är tråkigt med bilar. Stockholmarna tycker att det är bra, nyttigt och roligt att ha bil. Det är väl därför vi är här: för att se till vad stockholmarna vill ha. Det är supertydligt att stockholmarna gillar bilar.

Miljöpartiet talar också om att man vill se marknadsprinciper i trafik- och parkeringspolitiken. Det finns väl egentligen bara ett annat område där Miljöpartiet tror att marknadsprincipen skulle kunna slå sönder en annan nytta, och det gäller kärnkraften. Just på dessa två områden vill man se en marknadsprincip, men annars har vi aldrig hört Miljöpartiet värna speciellt om marknadsprincipen.

Som kommunalpolitiker tycker jag att man ska värna dem som bor i Stockholm. Är man parkeringspolitiker och värnar om Stockholms Stads Parkerings AB skulle man tycka att det vore toppen att tiodubbla boendeparkeringen för att trycka ned och tvinga ned bilarna i garagen. Det vore väl toppen för Stockholms Stads Parkerings AB. Men det är inte riktigt därför vi sitter här. Det är inte riktigt därför vi är politiker. Vi är inte här för att bli framgångsrika parkeringspolitiker, utan vi är faktiskt här för att försöka ta en bra balans, väga av fördelar och nackdelar, med stockholmarnas möjligheter att parkera bekvämt och praktiskt snarare än att tvinga av dem pengar och trycka ned deras bilar i garage. Det tror i alla fall jag att man som kommunpolitiker ska tänka på: Vad är det våra invånare vill ha?

Det här med bristen på enhetlighet är också lite lustigt. Sedan när var Miljöpartiet för den stora konformismen? Det är inget man känner igen.

Man skriver också att man ska gå från idén att äga till transporter för folket. Att gå ifrån en idé att äga till transporter för folket – låter inte det väldigt sovjetiskt? För mig

låter det som något man hämtat från Sovjet. Vad folk bryr sig om och vad folk tycker är roligt, det bryr vi oss inte om. Vi ska ha transporter för folket.

Nej – avslag!

Anförande nr 142

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Vi förväntar oss inte att några särskilda framtida trafiklösningar som gör det bättre för miljön och för människorna som lever i Stockholm och som förbättrar framkomlighet för till exempel nyttotrafik ska komma från Moderaterna. Vi är över huvud taget inte förvånade över hur ni yttrar er i det här ärendet. Det finns exempel på det som jag vill lämna här, eftersom det hör till sammanhanget.

När vi tillsammans med övriga koalitionspartners införde trängselavgift var tongångarna helt vansinniga. Det skulle vara domedag för varenda stockholmare. Allting skulle gå under.

Jonas Nilsson, ni har sedermera själva permanentat vårt försök. Framtida trafiklösningar måste tydligen komma från vänstersidan. Vi förväntar oss inte att det kommer från högersidan.

Anförande nr 143

J o n a s N i l s s o n (m): Jag tycker ändå att det är väldigt konstigt med sådana tongångar från Vänsterpartiet. En gång i tiden var bilen en frigörelse för dem som tidigare var låsta vid hemmet: kvinnor som var låsta vid spisen, fattiga människor som inte kunde resa utan var tvungna att gå i flera dagar för att komma dit de skulle.

I dag har nästan alla råd med en bil, om man väljer att prioritera. Det är verkligen en frigörelsemaskin för den vanliga människan, inte minst för kvinnor som man tidigare har försökt låsa in i hemmet. Här har vi en maskin som gör att människor kan ta sig dit de vill utan att behöva fråga överheten. Jag är jätteförvånad över att Vänsterpartiet tycker att man ska behöva fråga överheten när man ska ut och resa.

Anförande nr 144

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det är kul att ha bil. Jag har bil. Den är hos mekanikern just nu – det är jättekul.

Det är kul att ha bil, men det är ännu roligare om man kan köra den här bilen någonstans, att det inte bara står en massa parkerade bilar på gatan så att man inte kommer fram. Marken i innerstaden är alldeles för värdefull för att ha en massa långtidsparkerade bilar uppställda där. Det är dessutom vansinne att platser som Norr Mälarstrand och Strandvägen är belamrade med parkeringsplatser, tycker jag. Den här vägen behöver vi använda på ett bättre sätt.

Därför måste man se över parkeringspolicyn. Det är det vi har bett om. Hela det prissubventionerings- och regelsystem som styr den kommunala parkeringen måste ses över så att man minskar subventioneringsgraden och tar ut avgift under hela dygnet i

hela kommunen. Jag tycker att det är orättvist att jag står gratis i min närförort. Man ska betala för att man har bil. Det är ett val man gör. Man får välja: Vill man lägga pengar på bil eller vill man inte göra det?

Så ska man sluta dalta med p-plankarna och p-fuskarna. Inför en stadslivsprincip!

Anförande nr 145

Jonas Nilsson (m): Jag tycker att det är jättekonstigt att man står och säger att man vill ha bort bilarna från trottoarerna och ha dem i parkeringsgarage. Vi har ju i fem års tid försökt bygga ett garage i Högalid. Detta har överklagats i fyra fem år. Parkeringsgaraget har kostat 3 miljoner kronor i bortkastade pengar för att man har hållit på i domstol. Det är väldigt tråkigt att exempelvis en miljöpartist överklagar det här gång på gång på gång, och det kostar stockholmarna miljontals kronor. Men det värsta är att söktrafiken efter parkeringsplatser genererar ungefär 70 procent av de utsläpp som en bil totalt släpper ut. Jag tycker alltså att det är väldigt konstigt att man gång på gång ska överklaga och försöka stoppa de parkeringshus som man säger sig vilja ha när man står här i fullmäktige.

Anförande nr 146

Borgarrådet Hamilton (m): Fru ordförande! Jag tycker att det här är en mycket intressant debatt med tanke på de något diskrepanta uppfattningar som framförs från de tre oppositionspartierna.

Miljöpartiet tycker att man ska göra det svårare för bilisterna. Minst 250 miljoner kronor ska man klämma bilisterna på – en kvarts miljard mer ska de betala. Det ska vara lika dyrt att parkera i ytterstaden som i innerstaden mitt i city. De vill inte ha parkeringsplatser i gatuplanet utan tycker att det ska finnas garage i stället, men dessa garage vill de inte vara med och bygga, precis som Jonas Nilsson alldeles nyss illustrerade.

Det som är intressant är att det nu verkar som om även Vänsterpartiet ansluter sig till den här politiken som innebär att man kraftigt ska höja avgifterna för bilisterna. Riktigt så tydliga kommer jag inte ihåg att ni var i budgeten. På retoriken här låter det dock som att ni tycker att Miljöpartiets inslagna väg när det gäller detta inte är helt tokig.

Då kan man undra vad Socialdemokraterna tycker i denna fråga. Det är ju faktiskt ni som ska kampera ihop i det här sammanhanget, och jag tycker att det är rätt intressant eftersom denna diskussion visar vilken otrolig skillnad det är mellan partierna i den här salen när det gäller frågan om hur man ska hantera parkerings- och bilistfrågorna. Vi vet att stockholmarna tycker att det är viktigt med bil. Vi måste i den här salen se till att vi kan samordna cyklister, bilister, kollektivtrafik och gående på ett smart och bra sätt.

Från majoritetens sida har vi sett till att driva Citybanan, och vi har nu fått ett beslut så att man kan dra igång byggandet av Citybanan – en av de absolut största kollektivtrafiksatsningarna som har gjorts på år och dag. Vi har ökat kollektivtrafiksats-

ningarna i Landstinget, och fler stockholmare åker kollektivt än på mången god dag. Vi jobbar nu med att se till att vi faktiskt får en bra parkeringsstrategi i den här staden, och vi kommer att få ett sådant ärende ganska snart på trafiknämndens bord.

Vi har en samlad syn på dessa frågor. Däremot är det spretigt som bara den på den andra sidan. Jag skulle bara vilja påpeka att Socialdemokraterna sitter i en rävsax i de här frågorna på det sätt som ni har bäddat för er i det samarbete som finns mellan Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Jag är djupt bekymrad över vad som skulle kunna hända om det, Gud förbjude, blev ett majoritetsskifte efter nästa val.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 147

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det är vänligt av borgarrådet att bekymra sig för hur vi skulle kunna klara av att styra staden, men det ska vi nog lösa, ska ni se.

Som svar till Jonas Nilsson och Ulla Hamilton vill jag säga att när det gäller Högalidsgaraget skulle inte en enda ytparkeringsplats tas bort i samband med byggandet av garaget, utan man bara tillför en mängd nya p-platser i ett område som redan lider av väldigt höga miljökvalitetsnormer och där man överskrider dessa normer. Skulle man ta bort ytparkeringsplatser i samma utsträckning vore det alldeles utmärkt. Då får man ju den lösning vi vill ha.

Det viktiga, anser vi, är att man helt enkelt betalar marknadspris för den plats man upptar med sin bil. Det innebär naturligtvis högre pris i innerstaden, ett något lägre i närförort och ett ytterligare lägre pris i ytterstaden, men man ska betala ett marknadsmässigt pris för den yta som man ianspråktar med sin bil. Väldigt enkelt!

Anförande nr 148

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är väldigt enkelt – med bara den lilla brasklappen att det inte är förenligt med lagstiftningen, vilket Jan Valeskog mycket riktigt konstaterade när han var uppe i talarstolen.

Vi har inte de principerna för att kostnadsbelägga gatuparkering som Miljöpartiet hävdar i den här motionen. Den är helt enkelt olaglig.

Anförande nr 149

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! I likhet med motionärernas intention vill Vänsterpartiet att man ska avlasta gatunätet från gatuparkering till förmån för nyttotrafiken, cyklister och gångtrafikanter.

Vad gäller vår utmaning, hur vi ska komma överens i oenigheten som råder i det här ärendet bland oppositionspartierna, är det inga problem, Ulla Hamilton. Vi har haft större utmaningar där vi har rott hem enighet. Trängselavgiftssystemet är ett klassiskt exempel på det. Det anammade ni sedermera, fast ni var kallsinniga till försöket.

Anförande nr 150

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Efter detta uttalande kan jag bara konstatera att mitt befarande var helt korrekt och att det finns en risk för att också Vänsterpartiet tycker att man ska klämma åt Stockholmsbilisterna med 250 miljoner kronor ytterligare.

Anförande nr 151

J a n V a l e s k o g (s): Ulla Hamilton! Jag tycker att historien talar sitt tydliga språk. Både när det gäller investeringar i infrastruktur, vägar och spår, parkeringsplatser och vad du vill har vi konsekvent bytt ut den del som behövs i den här staden. Där har ni inte alls samma *record*. Vi får väl se vad ni kan prestera här.

Historiskt har vi även en mycket bra *record* när det gäller samarbete. Det har fungerat utmärkt, så jag är inte ett dugg orolig. Man får väl ha respekt för att det är tre olika partier som går till val, och så får vi se hur det slutar.

Anförande nr 152

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan bara konstatera att det är en väldigt tydlig skillnad mellan Miljöpartiets och Vänsterpartiets politik och Socialdemokraternas politik i den här delen, och jag tycker att alla stockholmare ska vara väldigt medvetna om detta. Jag tror nämligen att det finns en uppenbar risk för att Socialdemokraterna kommer att göra allt för att komma till makten om det nu ges möjlighet. Därmed kommer stockholmarna och Stockholmsbilisterna också att få betala för detta.

Anförande nr 153

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen heter tydligen *Motion om parkeringsreform för bättre stadsmiljö och större rättvisa*. Jag har roat mig en liten stund med att se om jag hittar någonting om större rättvisa. Jag vet inte om syftet med större rättvisa innebär att man från Miljöpartiet anser att barnen ska kunna leka på Sveavägen. Annars har jag inte riktigt förstått vad som menas med det.

Jag har lyssnat, och jag funderar över några saker som några har sagt. För att inte apostrofera ska jag inte säga namnen, utan ni får fundera över det själva.

Företrädare för Miljöpartiet säger, och det här är lite intressant, att bilparkeringen kan ligga en bit från bostaden. Man kan bo på ett ställe och ha bilen på ett annat. Min fråga är: Hur långt från bostaden har Miljöpartiet tänkt sig att parkeringen ska ligga? Om jag bor i Farsta, ska jag då ha bilen parkerad på Norrmalm? Nej, det är inte möjligt – eller är det det? Ska jag använda det fantastiska gröna kortet för att hämta min bil? Vad vet jag? Det skulle jag vilja ha svar på.

Någon annan sade i början av den här debatten om de här plåtsakerna att det skulle vara en skatteväxling. Jag tror att någon här inne sade så här: Lägre inkomst på skatt och högre skatt på parkering. Det måste väl ändå ha varit en felsägning, för Miljöpartiet ska ju vara med i den rödgröna ratatouilleröran och återställa skatten. Hur går detta ihop? Det undrar jag. Den frågan vill jag ha svar på.

En annan intressant sak som man kan läsa i motionen är: ”Vad man dock inte har satsat på är bilpooler där medlemmarna i bilpoolen inte äger en bil...” Men för sjutton, om jag vill starta en bilpool så gör väl jag det! Kan det inte vara så att människor faktiskt inte vill ha en bilpool? De kanske vill ha en egen bil. Det har ni inte tänkt på.

Jag tycker vidare att slutklämman är lite kul. Nej, den är inte kul – den är förskräcklig. Man ska betala för att ha bil, var det en företrädare för er på den andra sidan som sade. Jag tror att det var någon från Miljöpartiet. ”Man ska betala för att ha bil.”

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 154

E i e H e r l i t z (mp): Jag antar att Moderaterna tycker att man ska ta ut det pris som motsvarar värdet av parkeringsplatsen. Det är i dag kraftigt subventionerat. Även i garagen är det subventionerat, eftersom en stor del av de faktiska parkeringskostnaderna kommer på folks hyra.

Det vi vill är att höja p-avgifterna så att de hamnar i en ungefärlig marknadsmässig rimlighet, och vi vill också omstrukturera parkeringen så att det blir förhållandevis dyrt att parkera på gatorna och förhållandevis billigare att parkera i garage. På så sätt trycker man bilarna från gaturummet och ned i parkeringsgaragen.

När det gäller att leta parkering tror jag att man ska sätta upp ett så stort pris att det fortfarande finns platser lediga. Då behöver man inte leta efter p-platser.

Anförande nr 155

B i r g i t t a H o l m (m): Det är intressant att man inte svarar på frågorna jag ställer. Man stoppar huvudet i sanden. Hur var det nu med skatteväxlingen, Miljöpartiet? Ni skulle ju vara med och återställa skatten. Hur var det nu med parkeringsavgifterna och bostaden? Hur långt var det? Jag vill ha svar på detta!

Anförande nr 156

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag fick höra här i bakgrunden att svaret på frågan finns på s. 130. Däremot hade jag inte tänkt svara på den frågan.

Jag blir lite konfys i sådana här diskussioner. Jag brukar inte diskutera just den här typen av frågor, eftersom det finns andra som är större experter på detta. Men eftersom vi får påståenden om att Miljöpartiet är emot Stockholms bilister vill jag säga att vi är för en höjning av kostnaden för parkering. Vi har också hört att Moderaterna och alliansen just har höjt kostnaden för parkering. Vad är vi för och emot?

Det jag ser är att Miljöpartiet är för en hållbar stad för alla stockholmare. Det gäller fotgängare, kollektivtrafikanter, bilister och cyklister. Det är det som är det intressanta. Om man tittar på de olika trafikåtgärderna kan man se att en utbyggnad av kollektivtrafiken är bra också för bilister. Trängselskatten som alliansen skrek om

väldigt mycket tidigare, världen skulle gå under om vi hade något så förfärligt, har gjort livet mycket bättre för bilisterna i dag. Framkomligheten fungerar mycket bättre i dag.

När det gäller parkeringspolitiken är det också en fråga om någonting som kan vara och är bra även för bilister. En poäng i politiken är att skapa en hållbar stad för alla människor som ska leva i Stockholm. Det är inte en stad bara för bilister eller cyklister eller kollektivtrafikanter. Vi måste hitta någon sorts rimlig balans i det här rummet.

Anförande nr 157

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Att Miljöpartiet sägs vara emot Stockholms bilister är något som Paul Lappalainen är oerhört förvånad över. Hur kan du, Paul Lappalainen, tro att någon ens kan misstänka att ni skulle vara emot bilister i Stockholm? Ni som har jobbat så väldigt mycket *för* bilisterna, för att göra det lättare för dem och fixa parkeringsplatser för dem och öka framkomligheten för dem. Hur kan ni ens tro att vi sitter här och skapar någon form av konspirationsteori?

Det är kanske förmätet av mig, men jag tror faktiskt inte att ni gillar bilar och bilister.

Anförande nr 158

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är helt klart att man inte gillar bilismen när den förstör miljön, när den skapar mer problem för stockholmare. Om vi skulle leva i en folkpartistisk värld skulle det bara finnas bilar. Då skulle det bara finnas miljöförstöring.

Vi kan gärna slänga sådana anklagelser fram och tillbaka, men tyvärr tycker jag att det är lite löjligt, i synnerhet när jag fick stå ut med de här konstiga debatterna kring trängselavgifterna som skulle leda till världens undergång men som stockholmarna senare röstade för, inklusive Stockholms bilister. De insåg nämligen att det också var bra för dem.

Anförande nr 159

J o n a s N i l s s o n (m): När Paul Lappalainen skulle gå upp och svara på en fråga hänvisade han till s. 130. Det ville jag kolla, och då noterade jag att det bara finns 85 sidor i motionen. Det kanske är lite symptomatiskt för Miljöpartiet att hänvisa till s. 130 som inte ens finns. Det är ungefär som i vissa biltrafikpolitiska frågor; man är knappt på samma planet.

Miljöpartiet är faktiskt för en höjning av parkeringsavgifterna med 250 miljoner kronor. Det handlar inte bara om innerstaden utan även om ytterstaden. Man vill slopa Förbifart Stockholm. Man vill sänka parkeringsnormen till 0,5. Man vill stoppa Österleden. Man vill höja trängselskatten och utveckla den. Man vill införa trängselskatt på Essingeleden. Man vill minska antalet parkeringsplatser med 5 procent per år, stänga fler gator i Stockholm, stoppa Norra Länken – i princip överallt och på alla områden vill man göra det jobbigare och svårare för stockholmare att köra bil.

Detta ökar utsläppen, för 70 procent av utsläppen från en bil kommer från söktrafiken. Glöm inte det!

Anförande nr 160

Paul Lappalainen (mp): Det är jättekul att höra från Moderaterna om någonting. Jag är inte säker på vad det är, för det som kommer fram är egentligen: Vad har man gjort under den här mandatperioden? Jo, man har följt i Miljöpartiets fotspår. Vi har trängselskatten – det är genomfört. Den största kollektivtrafiksatsningen någonsin säger man – jättetrevligt, men det kommer från tidigare majoriteter. Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet har pratat om detta.

Det jag har saknat är Moderaternas politik. Ni kan hålla på med vilken skrämselpolitik som helst, men hälften av de satsningar som ni har diskuterat är inte bra, tyvärr.

Anförande nr 161

Jonas Eklund (mp): Jag ska börja med att förtydliga en sak. Paul fick sig s. 130 tillslängt på väg upp i talarstolen. Det är alltså s. 130 i reservationerna till budgeten, där det har framgått tydligt sedan flera månader hur vi från Miljöpartiet vill ha det med kommunalskattesatsen i Stockholm och skatteväxlingen, så det borde inte komma som en överraskning för någon.

Jag ska tala om lagligheten i det här. När den borgerliga majoriteten inte vill genomföra ett bra förslag säger man gärna att detta redan görs av någon. Så brukar det heta, och om man inte kan påstå att det redan görs säger man att det inte går att göra. Och om man inte kan påstå att det inte går att göra säger man att det är olagligt.

Jag har tagit fram SFS 1957:259, Lag om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats m.m. I 2 § står det: ”I den omfattning som behövs för att ordna trafiken får en kommun ta ut ersättning i form av en avgift för rätten att parkera på sådana offentliga platser som står under kommunens förvaltning och som kommunen har upplåtit för parkering.”

Det är alltså i den omfattning som behövs för att ordna trafiken. Det är alltså inte en självkostnadsprincip, Ulla Hamilton, utan man får ta ut den avgift som behövs för att trafiken ska flyta på ett bra sätt och naturligtvis även för att andra trafikanter än bilister ska kunna ta sig fram och trivas i trafikutrymmet och på gatorna. Om Stockholm vill ordna trafiken så att till exempel våra vackra esplanader på Östermalm, våra kajutrymmen och våra gator över huvud taget inte belamras av bilar utan att vi kan njuta av att vara på våra gator och med bil snabbt ta oss dit vi ska med bil i staden och faktiskt snabbt hitta en ledig parkeringsplats, kan man behöva höja parkeringsavgifterna så att det finns incitament att parkera i garage i stället för att ta upp vårt gatuutrymme.

Jag vill alltså påstå att det inte alls är olagligt att höja parkeringsavgifterna för att få en människovänlig gatumiljö. Att Moderaterna inte vill få en människovänlig gatumiljö genom höjda parkeringsavgifter är en helt annan sak.

Anförande nr 162

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill framföra mina tvivel på att man skulle acceptera att det från den ena dagen till den andra blir 250 miljoner kronor dyrare att ordna trafiken i Stockholm eller vad det var. Det är det som det handlar om; det måste ligga i proportion till vad det handlar om i sammanhanget. Det ni föreslår är en kvarts miljard ökade kostnader på bilisterna i Stockholm, och det tror jag inte är försvarligt när det gäller att bedöma proportionalitetsprincipen när det gäller trafikens anordnande. Det är det jag har synpunkter på.

Anförande nr 163

J o n a s E k l u n d (mp): Tidigare påstod Ulla Hamilton att det här inte skulle vara lagligt. Nu tycker hon att det skulle vara en för stor höjning för snabbt och därför inte lämpligt, som jag förstår det. Men att det skulle vara olagligt förstår jag inte alls, för det här är verkligen vad som skulle behövas för att ordna trafiken på ett rimligt sätt, särskilt i Stockholms innerstad.

Jag drar alltså slutsatsen att Moderaterna inte vill detta. I andra sammanhang har den moderatledda majoriteten inte tvekat att göra saker som ganska tydligt framstår som olagliga, till exempel när man tar ifrån rektorer deras rätt att bestämma hur skriftliga omdömen ska utformas. Det är en annan historia, men när det gäller trafikpolitiken vågar man inte utmana lagens bokstav. Jag tycker att det är ganska talande.

Anförande nr 164

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Tack ordförande och oppositionen! Jag försökte skriva ned lite grann från era motioner och uttalanden här. Jag vet inte om jag har fattat saken rätt.

Cecilia Obermüller! Ska bilen enbart få vara parkerad hos mekanikern? Är det det enda stället där Miljöpartiet anser att det är okej att ha bilen parkerad? Man ska inte få parkera vid kyrkogårdar, inte vid skolor, inte vid dagis. Man ska utvärdera hur man ska få parkera vid infartsparkeringar. Det måste väl betyda att ni vill minska eller slopa dem också, antar jag.

Enligt Miljöpartiet och Vänstern ska bilen bort från gatorna och ned i garagen – som inte heller får finnas. Det ska vara mycket billigare att parkera i garagen, men det ska vara så dyrt att ingen vill parkera där utan det finns platser kvar.

Bilarna ska bort från innerstaden, till ytterområdena. Men där ska det vara så dyrt att parkera att man inte vill göra det där heller. Parkeringsintäkterna ska höjas med 250 miljoner – en kvarts miljard – för bilisterna ska stå för sina egna kostnader. Är det inte så att bilisterna gör det via bilskatt, bensinskatt, boendeparkeringsavgifter och p-avgifter? Om ni nu är inne på det här med marknadskrafter och att var och en ska betala för sig, ska i så fall även cyklister och fotgängare stå för sina kostnader beträffande cykelbanor, gångbanor och så vidare? Ni på vänstersidan som tycker om att höja skatter och införa skatter, ska ni införa cykelskatt och gångskatt också, nu när man kan ha stegräknare och mäta avstånd på sin cykel?

Jag tycker att det är mycket som inte riktigt hänger ihop med hur det ska fungera i praktiken. Ska det få finnas några människor i staden över huvud taget? Ska man få röra sig där någonstans eller ska alla ut på landet någonstans, ut till grottorna? Ska vi bara ha fotgängare och hästskjutsar igen? Jag vet inte riktigt hur ni har tänkt er det hela, för å ena sidan ska ni ha en tät och sammanhållen stad. Å andra sidan får det inte finnas någon stad, för man får inte lov att röra sig i staden – i alla fall inte horisontellt. Vi kanske bara ska få vara i hissar? Det blir kanske tillåtet. Men å andra sidan säger ni nej till alla höghus och sådant också, så det går inte heller. Ni kanske får avskaffa människorna över huvud taget och införa någon begränsning på något sätt.

Anförande nr 165

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Borgarnas reaktionära och bakåttävande trafiklösningar får utlopp i sådana här vulgära anföranden som Berthold Gustavssons. Vi har inte sagt att vi ska ta en kvarts miljard från bilisterna. Vi tycker, som du alldeles riktigt påpekar, att det är viktigt att det inte finns alltför många bilar parkerade i de områden där människor rör sig, till exempel kring skolor och på andra offentliga platser där människogrupper rör sig. Det är viktigt.

Jag tycker att du i stället ska svara på frågan om vad ni tänker er för åtgärder för att minska utsläppen och öka framkomligheten, inte bara för bilisterna som ni vurmar för, utan även för övriga samhällsmedborgare.

Anförande nr 166

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Jag kan svara på din fråga, fast det är egentligen ni som står med bollen.

Vi bygger cykelbanor. Vi bygger gångbanor. Vi bygger förbifarter så att vi ska slippa ha så mycket bilar i innerstaden.

Men ni säger nej till detta. Förbifarter får inte heller finnas. Det ska tydligen finnas städer utan en enda gata, utan en enda väg, utan en enda förbifart eller någonting. Alla andra städer ska ha det men inte Stockholm.

Det här med bilpoolsbilar är också väldigt konstigt. Alla andra bilar tar plats när de kör. De tar plats när de parkeras, och de släpper ut avgaser. Men bilpoolsbilar är på något sätt annorlunda. De tar ingen plats där de kör, de behöver inte parkeras och de släpper inte ut några avgaser. Hur detta hänger ihop har ni inte riktigt kommit fram till. De behöver inga gator. De behöver inga parkeringsplatser. De behöver ingenting. Ändå höjer ni dem till skyarna.

§ 23 Motion om en bilfri innerstad (utl. 2008:97)

Anförande nr 167

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Nu får vi tillfälle att fortsätta denna debatt. Vi i Vänstern har nämligen en vision om hur en bra stad ska vara att leva i för både barn och vuxna. Man ska kunna leva och arbeta i hela staden, både i innerstaden och i förorten. Det finns i dag en hel del hinder för att det ska bli en riktigt bra stad. Det gäller olika sorters infrastruktur. Det gäller att kollektivtrafiken måste byggas ut och förbättras, särskilt i förorten. När det gäller innerstaden ser vi att det största problemet i dag är den ökande biltrafiken. Vår vackra månghundraåriga stad byggdes inte för en sådan biltrafik.

Det går att göra något radikalt åt detta. Vårt förslag är att påbörja en utredning och planera för en innerstad fri från onödig privatbilism för miljöns och för människornas skull. Det vi uppskattar mest i vår stad – vatten, grönska, vackra byggnader, livligt gatuliv, kultur och handel – är inte förenligt med en ökande biltrafik. Det är inte heller den långsiktigt hållbara miljön i staden. Många äldre städer i Europa har insett detta och infört allt större bilfria zoner kombinerat med en förbättrad kollektivtrafik. Varför ska vi i Stockholm komma sist?

Vi känner igen majoritetens motargumentation från när vi i den förra majoriteten drev igenom den största trafikreformen på många år. Trängselavgifterna, som ni då men inte nu längre, konstigt nog, kallade biltullar – debatterades på snart sagt varje fullmäktige i fyra år. Det var ingen ände på allt elände som skulle drabba stockholmarna. Handeln skulle gå omkull. Småbarnsföräldrar skulle inte kunna komma till dagis. Torghandeln skulle läggas ned. Det skulle bli outhärdlig trängsel i kollektivtrafiken. Gamla skulle inte få sin hemtjänst. Barn skulle inte komma till dagis och så vidare. Hela innerstaden skulle tömmas genom dessa trängselavgifter.

Ni garanterade – glöm inte bort det! – stockholmarna att ni aldrig skulle införa detta, och ni krävde en folkomröstning för att visa hur hemskt stockholmarna skulle tycka att det var.

Men, kära borgare, det gick ju riktigt bra. Stockholmarna röstade för detta, och sedan har det varit väldigt tyst från er. Ni har visserligen devalverat värdet av försöket genom att inte satsa på att bygga ut kollektivtrafiken, och det är alltför många avdragsmöjligheter. Men ändå. Då fick vi släpa er baklänges in i framtiden, och det är bara en tidsfråga tills det sker igen. För när det gäller vår miljö och vår framtid måste vi komma med moderna lösningar.

Vi är glada att det här förslaget har lett till många påpekanden i remissvaren om att mycket mer måste göras i vår stad för att minska biltrafiken. Det måste till fler gånggator och fler infartsparkeringar, och vi måste uppmuntra cyklande. Problemet är bara att ingenting görs.

Vi tycker inte att en bilfri innerstad ska proklameras i morgon, om ni nu trodde det. Vi vill börja utreda möjligheterna. Det finns många frågor att lösa kring det här, men

om vi inte börjar någonstans står utvecklingen still. Den går inte framåt, den går bakåt. Ni i den nuvarande majoriteten har väldigt tydligt prioriterat privatbilismen i staden, och vi tycker att det är fel. Trafikolyckorna har ökat, utbyggnaden av cykelleder står stilla, utbyggnaden av gångator som Götgatan har stoppats, Citybanan har försenats. Vi går i fel takt i Stockholm!

Mikael Söderlunds svar på vår motion känns tyvärr inte seriöst. Han slår åt alla möjliga håll, och de problem han pekar på i stadsmiljöerna handlar inte om att det är för lite biltrafik och för lite gångstråk, utan snarare att man har anpassat de här miljöerna alldeles för mycket efter bilismens krav. Det är många förorter som är fulla av ödsliga parkeringsplatser och garage, omgivna av trafikleder. I innerstäderna finns det stora sår i stadsbilden efter riven kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Jag kan rekommendera er en avhandling som delades ut här i fullmäktige för några veckor sedan. Den är skriven av Per Lundin och heter *Bilsamhället*. Den är utgiven på stadens eget förlag och visar hur planerarna allt sedan 50-talet närmast har framställt bilismens krav och behov som en framstormande naturkraft utan att ställa de nödvändiga kritiska frågorna. Jag håller absolut med Mikael Söderlund om att det inte är något problem att människor rör sig här, utan det är en förutsättning för ett rikt stadsliv. Men i dag hindras människor från att röra sig av en ökande och en alltmer störande biltrafik.

Alla politiska majoriteter har begått många misstag tidigare i stadsplaneringen, men det är ju inget skäl att fortsätta att blunda för den kunskap som finns i dag om bilsamhällets problem. Vi föreslår många åtgärder. En av dem är att börja arbetet med en bilfri innerstad. Vi undrar: Vad föreslår ni? Man brukar säga att den som inte är en del av lösningen är en del av problemet, och vi tycker att det i väldigt hög utsträckning gäller er och er kortsynta trafikpolitik.

Jag yrkar bifall till motionen och till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 168

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Det här är en fantastisk motion, speciellt när man tänker på hur den kom till. Det var en grupp studenter som i ett kommunikationsexperiment lade fram förslaget om en bilfri innerstad och gick runt bland partierna och pratade om det här. Döm om min förvåning när det verkligen kom en motion om detta bara några veckor senare! Det är sannerligen fantastiskt.

Om man inte riktigt vet vad man ska börja med kan man börja med att säga så här: Det är inte särskilt realistiskt att förbjuda 320 000 invånare i Stockholms innerstad att ha möjligheten att köra bil till och från sina bostäder – sannerligen. Det är inte jag som säger detta, men jag håller med om allt i innebörden. Orden kommer från Socialdemokraternas särskilda uttalande till den här motionen. Jag förstår att Socialdemokraterna är brydda över den här motionen med tanke på att de vill styra staden tillsammans med Vänsterpartiet. Är det den här typen av stad vi får om det går så illa? Det tror jag att många stockholmare kommer att undra om den här motionen är ett vallöfte från Vänsterpartiet.

Det är min första fråga: Är detta något ni kommer att driva i valet 2010? Den andra frågan lyder: Vad säger ni till de boende i innerstaden som har bil? Vid vilken tull ska 100 000 bilar parkeras? Hur kommer det att se ut i stadsbilden?

Dessa frågor skulle jag vilja ha svar på, och det tror jag att stockholmarna också vill.

Anförande nr 169

A n n M a r i E n g e l (v): Först vill jag ta er ur villfarelsen att detta har något med ett studentprojekt att göra. Frågan om en bilfri innerstad har vi som har arbetat i miljörörelsen ända sedan 70-talet drivit i olika omgångar, och vi tyckte att det var dags att återigen ta upp den här frågan som blir allt mer akut.

När det gäller dem som bor i innerstaden kan du ju fråga invånarna i Gamla stan. Där är det de själva som har drivit igenom att de inte vill ha biltrafik på sina gator. Det finns väldigt många stockholmare i dag som inte vill ha dålig luft och biltrafik på sina gator och som skulle acceptera andra lösningar. Vi föreslår att man ska börja utreda det här, och det är klart att innerstadsbornas bilinnehav är en del av den frågan.

Om du frågar de flesta stockholmare i dag om vad som är det stora problemet för dem i innerstaden tror jag att de svarar den starka biltrafiken.

Anförande nr 170

P e r A n k e r s j ö (c): 70-talet pratar Ann Mari Engel om, och jag tycker sannerligen att det här är ett förslag som hör hemma på 70-talet. Det har hänt en del sedan dess, inte minst invasionen av miljöbilar som kom på 1990-talet och nu på 2000-talet och som översvämmer staden, vilket är väldigt positivt. Ni säger att ni inte är emot bilar och bilister i Vänstern, miljövänstern och allt vad det är, för det är inte bara ni i Vänsterpartiet som vill genomföra de här förslagen. Men det stämmer inte – ni är emot bilar, och det här förslaget är verkligen någonting som understryker det.

Anförande nr 171

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Ankersjö talar om miljöbilar, men då har han glömt bort att bilismen har många negativa effekter, inte miljöförstöring. Den är visserligen viktig, men jag skulle inte vilja ha så här mycket bilar som det är i dag ens om de gick på elektricitet. Man blir ju lika lätt ihjälkörd av en bil som går på elektricitet som av en som går på bensin. Gatubullret som väldigt mycket orsakas av däcken mot asfalt blir kvar. Stadens olika kvaliteter drunknar på det sättet i bilarna.

Jag tycker att man ska betydligt fler gågator; ungefär hälften av gatorna i innerstaden skulle kunna vara gågator. Man behöver inte komma fram till varje port med bilen. Dessa gågator skulle då kunna vara lugna och tysta. Barnen skulle kunna leka där utan att vara rädda för att bli påkörda av någon. Om man går där på gatan hör dyker en massa kvaliteter upp. Man hör röster och dörrar som stängs, fågelkvitter – en rad kvaliteter som vi i dag har glömt bort att de faktiskt en gång i tiden har funnits i staden.

Flera av partierna viftar bort en bilfri innerstad som orealistiskt. Jag skulle vilja använda ett socialdemokratiskt begrepp som jag tycker väldigt bra om. Det var Ernst Wigforss som talade om ”provisoriska utopier”. Man sätter alltså upp en utopi, men det är inte meningen att man precis ska genomföra den. Den ska vara ett riktmärke åt det håll man vill gå. Hur vi ska kunna få en bilfriare innerstad är ett lite diffust mål i framtiden.

Det är inte så konstigt, det här. När city planerades planerade man faktiskt att 90 procent av resorna till city skulle gå med kollektivtrafik och endast 10 procent med bil. Ser man på innerstaden i stort är det nu ca 50-50 av det totala antalet resor. Det finns alltså mycket att ta av. Det ansågs realistiskt att endast 10 procent till city skulle gå med bil. Den tanken kan man utsträcka till hela innerstaden: att arbetsresor till innerstaden bara till väldigt liten del behöver gå med bil.

Man ska komma ihåg, och det är också en sådan där paradox där folk tänker fel, att minskar vi biltrafiken till och i innerstaden minskar den även på infartsvägarna och på Essingeleden. En stor del av Essingeledens trafik är i dag sådan som går till innerstaden. Minskar vi biltrafiken till innerstaden ökar vi också kapaciteten på Essingeleden, och då behövs inte Förbifarten.

Anförande nr 172

P e r A n k e r s j ö (c): Fru ordförande! Självklart finns det negativa aspekter med biltrafiken. Det är jag verkligen beredd att skriva under på, men det finns också positiva. Dem hör man inte speciellt ofta från er bänk. Det handlar om mer tid med familjen, att kunna resa och hälsa på släktingar som man vill, friheten att kunna ta sig till olika ställen, att skjutsa barnen till verksamheter och att kunna ta ett jobb längre bort. Det är saker som man kan göra med bil. Man kan självfallet också göra det med kollektivtrafik, men det finns olika tillfällen då man verkligen behöver en bil för att göra de här sakerna. Det kan handla om att kanske inte få träffa sina barn innan de går och lägger när man kommer hem på kvällen. Det tycker jag talar för att man ska tillåta bilar, hur sanslöst det än låter att prata om sådana saker.

Fördelarna överväger. Det finns nackdelar. Låt oss tillsammans arbeta mot bilismens nackdelar och inte förbjuda bilismen. Det är sanslöst. Det är inte så vi får teknikutvecklingen att sätta fart när det gäller bilar.

Anförande nr 173

E i e H e r l i t z (mp): Det är i och för sig viktigt att göra bilismen mer miljövänlig och mer människovänlig än vad den är i dag. När jag talar om bilismen menar jag massbilismen. Bil är ett bra transportmedel. Den är alldeles utmärkt, men det är för många av dem. De är så många i staden att det även är svårt att ta sig fram i staden om man kör bil.

Det handlar i stället om bilanvändningen som sådan, det vill säga att åka och hälsa på vänner och att åka ut på landet eller att transportera något tungt och skrymmande. Då ska man givetvis kunna använda sin bil även i innerstaden om man vill det. Det är alltså de här resorna som lika gärna kan företas med kollektivtrafik där man bara

transporterar sin fysiska person som inte behöver ske med bil. De kan ske med kollektivtrafik. Jag upprepar att när city planerades räknade man med att det skulle räcka med att 10 procent om de som kom in till city kom med bil. Resten skulle åka kollektivt. Jag utsträcker det till hela innerstaden.

Anförande nr 174

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Hur har du då tänkt dig att mina vänner som har bil med handikapptillstånd ska kunna röra sig i en bilfri innerstad? Benen växer inte ut igen på den som är benamputerad. Är det något som man inte gillar när man har en bil med handikapptillstånd så är det att vara det eviga undantaget, de stackare som just ska få åka där. De vill inte vara de där stackarna. De vill använda de moderna hjälpmedel som finns i dag för att kunna röra sig och vara som alla andra. Så är det. Så fungerar livet.

Jag undrar också i vilken tillvaro ni lever. Har ni promenerat hem en kväll på en gågata? Kände ni er trygga då? Kan ni tala om var den ligger?

Anförande nr 175

E i e H e r l i t z (mp): Jag känner mig väldigt trygg när jag går på gågator. Det är ofta många andra människor som dras dit eftersom man inte har den här störande bilismen där. När det gäller handikappfrågan är det självklart att man ska främja de handikappade och ge dem bättre parkeringsplatser där det är kortast gångavstånd eftersom många handikappade har svårt att röra sig. Jag tycker inte att det är något fel att det är ett undantag. Det finns så väldigt många undantag i samhället när det gäller övriga saker där man vill ge handikappade lite fler förmåner för att kompensera deras handikapp.

Anförande nr 176

G ö r a n O l j e q v i s t (kd): Fru ordförande, ledamöter! Vi behöver våra bilar. En storstad som Stockholm behöver en väl fungerande kollektivtrafik med både bilar och bussar. Vi behöver våra taxibilar, våra sopbilar och bilarna som tömmer pappersinsamlingar och glasinsamlingar. Vi behöver alla våra bilburna hantverkare. Vi behöver våra fullastade bilar med barn och allt vad vi ska ha med oss när vi åker ut till våra fritidshus i skärgården och ytterområdet. Vi behöver vår färdtjänst.

Ytterområdena skulle behöva ta hand om våra privatbilar om vi inte tillåts ha dem i innerstaden. Det är områden som förtätas. Där ska vi nu bygga bostäder, och det ska bli en stadslik miljö även där. Ska de ta hand om våra bilar? Ska vi åka ut till ytterområdena som snart har sin stadsbebyggelse? Då tvingas man i väg ytterligare en bit ut för att komma åt sin bil. Är det ett bra sätt? Nej, vi i Kristdemokraterna anser att bilen behövs. Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

A n n M a r i E n g e l (v): Det är tråkigt att det ska behövas, men jag måste tydligen undanröja ett missförstånd här. Det här handlar inte om alla bilar, utan det

handlar om privatbilar som kör i onödan i innerstaden. Det handlar naturligtvis inte om taxi, kollektivtrafik, nödvändiga transporter och handikappfordon. De behöver däremot komma fram i staden på ett sätt som de inte alls gör i dag.

Jag tycker att det är lite intressant när ni talar om vi och våra bilar. De som åker bil till arbetet i dag är till allra största delen män som är ganska välavlönade. De som åker kollektivt är kvinnor och barn. Det finns det hur många undersökningar som helst som pekar på. Vill vi gynna framkomligheten för kvinnor och barn i staden ska vi satsa på kollektivtrafik, inte på privatbilism.

Anförande nr 178

K a r l B e r n (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Jag saknar logiken i den här debatten. Jag hörde nyss Ann Mari Engel prata om att taxibilar och andra bilar naturligtvis ska få köra. Vad är det för skillnad mellan en taxibil och en privatbil? Är det inte så att det är bilägandet och ägarna som ni inte gillar? Det är dem ni vill ha bort. Om grosshandlare Knorre åker taxi från sin våning på Östermalm till Grands Taverna och sitter där och kakar, tar taxi till NK och sedan tar taxi förbi Bolaget och åker tillbaka till sin lägenhet igen, är inte det bilism? Varför ska han få åka bil? Det är ju samma sak. Ni är ologiska. Jag frågar: Varför får man inte detta?

Det fanns en riksdagskvinna, jag ska inte nämna henne vid namn men hon tillhörde den här sidan, som åkte taxi för ungefär 300 000 kronor på skattebetalarnas bekostnad. Hon hade mage att påstå att det var kollektivtrafik. Det är ju helt otroligt. Jag skulle vilja fråga: Hur många av er på den här sidan kommer i kväll att åka taxi hem? Är det inte bil? Den skitar ned lika mycket som alla andra bilar, och till råga på allt sitter det en person i den som absolut inte ska till det ställe som ni ska. Det är helt ologiskt. Jag skulle vilja veta vad det är som gör att man kan åka taxi. Det är inte barnfamiljer som gör det. Det är helt otroligt.

Bilen behövs. Även de som bor i innerstaden behöver ha sina bilar när de sopsorterar. De behöver åka till sopstationen med sitt avfall. Man behöver bilen. Ge mig ett svar! Varför ska taxibilar vara undantagna? Dessutom vill jag fråga: Hur många är det som tänker åka taxi härifrån i dag?

Anförande nr 179

A n n M a r i E n g e l (v): Jag försöker förstå hur du tänker, Karl Bern, och det är verkligen inte lätt. Man måste kunna förflytta sig med bil för nödvändiga transporter. Som tur är representeras inte så många av Stockholms invånare av den där grosshandlaren som du skildrade som åker mellan Berns och NK. Det handlar alltså om ett fåtal bilar. Det vi vill ha bort från innerstaden är den onödiga privatbilismen. Den innebär att man sitter var och en i bil och åker till sitt arbete fast man lika gärna kunde åka kollektivtrafik. Vi tror inte att folk åker taxi och betalar ganska dyra pengar om det inte är en nödvändig transport. Det är samma sak som att taxibilar undantogs från trängselavgifter.

Jag tror inte att de flesta människor här i staden bara använder sin bil för att transportera sina sopor till sopstationen. Ursäkta, men jag tror att det är en idyllisk

bild av hur folk använder sin privatbil. Jag tror att det är väldigt många onödiga resor, och de det är dem som vi skulle vilja stoppa.

Anförande nr 180

K a r l B e r n (fp): Herr ordförande! Det här med soporna var ett exempel. Jag ville prata till er på ert språk, och ni värnar ju om de här transporterna. Visst handlar det övervägande om höginkomsttagare. Det är inte fattiga människor som åker taxi. Det kan du inte påstå. De som verkligen är i behov av detta på grund av att de är handikappade får ju åka färdtjänst. Jag vill fortfarande få reda på varför ni tycker att taxibilar är kollektiv- och nyttotrafik. Det är så ologiskt så det är inte klokt. Jag vill ha ett svar på det.

Anförande nr 181

E i e H e r l i t z (mp): Taxi är ett transportmedel som används av i princip alla människor. Det är väldigt dyrt att åka taxi, och även de rika som du talade om ransonerar sina taxiresor kraftigt. Man åker taxi någon gång när man måste. Det har visat sig att folk är beredda att betala då.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 182

K a r l B e r n (fp): Vi kan konstatera att det är övervägande höginkomsttagare som åker taxi, och till råga på allt lär de få göra avdrag för de här taxikvittona sedan. Det är orättvist. Erkänn att det är bilägandet och bilägarna ni vill åt! Ni vill helt enkelt djävlas med dem.

Anförande nr 183

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag cyklar i dag till och från jobbet. Jag tycker att det är fantastiskt. Fler stockholmare borde ges möjlighet att cykla till och från arbetet. På tio år har antalet cyklister ökat till det dubbla, och mest i Stockholm. Jag pratar av egen erfarenhet, och i dag är utrymmet att cykla i Stockholms innerstad väldigt begränsat. Man cyklar med livet som insats i rusningstrafik och på grund av att cykelbanorna inte är underhållna på samma sätt som bilvägarna.

Ordförande, fullmäktige! Effekten av en bilfri innerstad skulle bli ökad hälsa för de flesta stockholmare genom minskat buller och utsläpp, bättre framkomlighet för nyttotrafiken, minskade olycksrisker för gångtrafikanter och cyklister. De samhälls-ekonomiska vinsterna skulle innebära att man inte skulle behöva betala en massa dyra vägprojekt och underhåll av dem. Dessutom skulle det öka antalet cyklister i Stockholm, som jag nämnde i början. Det skulle helt enkelt innebära större ytor för människor.

I dag är Västerlånggatan en bilfri gata, Karl Bern. Om du skulle införa genomfartstrafik för bilar där skulle det bli ramaskrin. Samma sak gäller Götgatsbacken. Närings-

idkarna, som du värnar om, skulle bli rasande. Er lösning på problemet är bakåtsträvande och reaktionär. Det löser ingenting.

Anförande nr 184

K a r l B e r n (fp): Det börjar bli roligt det här. Först och främst vill jag ta upp detta med elbilar. Jag tycker att det är jättebra. Elbilar och gasbilar är framtiden. Etanolbilar är faktiskt ett undantagsspår. Det finns en nackdel med elbilar. Ni sade att de inte är tysta. Problemet är att de är tysta. Fler olyckor kommer att inträffa på grund av att man inte hör dem.

Jag har noterat att du är ute och cyklar här i kväll, Mehdi. Jag undrar om du tänker cykla hem också.

Anförande nr 185

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker inte att du ska göra dig lustig över hur jag ska åka hem i kväll efter fullmäktigesammanträdet, Karl Bern. Jag har cyklat, jag har samåkt med folk och jag åker taxi. Det är skillnad på om du äger en bil, Karl Bern, och kör den regelbundet och om du av olika anledningar inte kan ha bil. Du skulle inte åka taxi i samma utsträckning till exempel. Det missförstår du totalt. De vanliga stockholmarna skulle inte ta taxi till och från jobbet i stället för att använda privat bil. Det existerar inte. Varför väljer du att misstolka det hela? Vi säger ja till nyttotrafiken, till exempel taxi, färdtjänst, utryckningsfordon, kollektivtrafik med mera. Ni väljer medvetet att raljera över förslag som vi lägger fram.

Anförande nr 186

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande! Jag vet att jag inte borde bli förvånad, men jag kan inte låta bli att bli annat än förvånad när jag hör den här hätska stämningen som uppstår hos majoriteten så fort man börjar diskutera förslag om hur vi ska kunna skapa en bättre och mer människovänlig stad. Tidigare i dag fick vi höra att kvinnors frigörelse var knuten till en ökning av bilanvändandet, trots att vi vet, Jonas Nilsson, att det är medelålders män med höga inkomster som i högst grad åker bil i Stockholm.

Vi vet att vi har en del problem som är knutna till bilanvändandet i den här staden. Det rör sig om klimatfrågan, trängsel i trafiken och buller. Vi måste på något sätt försöka hitta lösningar på detta. Det går inte längre att bara stoppa huvudet i sandlådan och säga: Jag ser inte, jag ser inte, jag ser inte. Vi har de här problemen. Vi försöker göra någonting åt dem.

Nu har vi föreslagit att vi ska utreda hur det här kan vara möjligt. Det handlar om en gradvis process som vi har börjat genom att vi har minskat ned trafiken och att det har blivit ett förbud för trafik på vissa gator i Gamla stan. Alla är nöjda med det. De som äger affärerna är nöjda med det. De boende är nöjda med det. De vill ha ett utökat förbud för trafik i Gamla stan. Jag kan inte riktigt förstå varför detta ska vara så himla svårt. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 187

J o n a s N i l s s o n (m): Herr ordförande! Det är klart att det är en jökla massa män som kör bil. Män tycker att det är kul att köra bil, precis som kvinnor tycker att det är kul att köra bil. Det är inte alls konstigt. Men det är helt otvetydigt så att bilen kanske har bidragit mer till kvinnors frigörelse, rent fysiskt och även mentalt, jämfört med hur bilen har bidragit till männens frigörelse. Det är inte en slump att kvinnor i Saudiarabien inte får köra bil. Kvinnor får inte köra bil i mansdominerade samhällen där kvinnan är en andra klassens figur. Det är inte alls konstigt.

Det är helt klart så att för väldigt länge sedan fick kvinnorna stanna hemma och det var männen som körde bil. Det är så i mindre utsträckning nu. Fler kvinnor kör bil, och de har väldigt stor nytta av bilen. Den är en frihetsmaskin för många kvinnor. Så är det.

Anförande nr 188

T o r h i l d L a m o (v): Jag har lite svårt att hålla mig för skratt. Jag ber om ursäkt. Jag vet inte riktigt var jag ska börja. Visst är bilen bra där bilen behövs. Jag kommer från en liten ort i norra Norge där det är väldigt ont om bussar. Där finns det ett värde i att ha en bil. Där finns det ett helt annat behov att köra bil. Där är det nödvändigt, för det är långa avstånd på ett helt annat sätt än det är i Stockholm. Vi har ett guldäge i Stockholm när det gäller att ha en väl utbyggd kollektivtrafik som också de flesta stockholmare nyttjar. Det är inte så himla svårt.

När det gäller detta med frigörelse är det faktiskt så att privatbilismen i staden även stoppar upp för kollektivtrafiken som kvinnorna använder sig av. Biltrafiken i Stockholm är snarare ett hinder för kvinnors frigörelse och möjligheter att ta sig fram i staden.

Anförande nr 189

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Någon använde uttrycket bäst för stockholmarna. Vem ska bestämma vad som är bäst för stockholmarna? Bäva månne stockholmarna om det är Vänsterpartiet eller Miljöpartiet. Ni har här i kväll fått ganska många argument för bilanvändandet. Det har ni också fått alla andra gånger när vi har haft en trafikdebatt här. Det handlar om ett bilanvändande med sans och måtta. Det är inte så att man svänger runt i staden bara för att det är kul att svänga runt i staden.

Ni har inte klarat av diskussionen om taxiåkandet. Ni har inte klarat av diskussionen om handikappbilar och undantagsmänniskor. Ni har inte heller klarat av diskussionen om den bristande tryggheten kvällstid på en tom innerstadsgågata. Det vore väldigt bra om du kunde tala om fördelarna med att gå där ensam på gågatan på kvällskvisten eller ständigt känna sig vara undantagen.

Anförande nr 190

T o r h i l d L a m o (v): Jag är lite förvånad över ditt ordbruk. Du pratar om undantagsmänniskor. Det blir jag väldigt förvånad över. Jag tycker inte att det visar särskilt mycket respekt för människor med olika behov.

Jag undrar också varför man inte kommer med andra förslag på hur vi ska minska det som är det största miljöproblemet i Stockholm, nämligen de utsläpp som bilarna orsakar, om det är så att man tycker att detta är ett så himla dåligt förslag. Vi vet att detta är det största miljöproblemet vi har i staden. Ni kommer inte med några förslag för att minska klimatpåverkan. Det tycker jag är lite sorgligt.

Anförande nr 191

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande! Torhild pratar om att det har varit lyckat att stänga av vissa gator för biltrafik. Det kan jag hålla med om. Det kan vara vitaliserande för de gatorna och kanske till och med för några kvarter runt omkring. Men vi pratar inte om några gator, utan ert förslag gäller hela innerstaden. Det är en viss skillnad. Ni tror att det leder till en mer levande innerstad. Jag tror faktiskt raka motsatsen. Jag tror att det blir en död innerstad. Vi kommer att få en helt annan struktur på den verksamhet som finns här, och då pratar jag inte om bilarna.

Sedan vände ni er emot vad begreppet massbilism innebär. Men vad är massbilism egentligen? Det fanns en tid då bara brukspatronen i varje stad eller by hade råd att åka bil. Alla barn samlades på gatorna och tyckte att det var en fin bil. Tänk om man blev rik en dag och kunde ha en sådan bil. Sedan blev situationen sådan att nästan alla svenskar kan ha en bil om man prioriterar att ha det. Det är inte längre det ni brukar kalla för en klassfråga, och detta är ni nu emot. Jag tror faktiskt att Karl Marx roterar i sin grav.

Anförande nr 192

T o r h i l d L a m o (v): Det är precis som du säger. Folk har uppskattat avstängningarna för biltrafiken i Gamla stan. Vi tror att vi skulle kunna utvidga detta. Vi kan börja med de andra gamla stadsdelar där det är väldigt svårt att ta sig fram med biltrafiken i dag. Jag tror att folk även i de stadsdelarna skulle uppskatta det här.

Vi har lagt förslag om att vi ska genomföra en utredning där vi kan titta på hur detta kan vara möjligt och vilka stadsdelar vi skulle börja med. Jag är lite förvånad över att Centern, som ändå har försökt att profilera sig som ett miljöparti på den borgerliga kanten, är så negativa till förslag som skulle minska bilismen i Stockholm.

Anförande nr 193

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, ledamöter! Vänstern säger inledningsvis att Stockholm byggdes för människor och inte för biltrafik. De människor som levde i Stockholm på 1400-talet är nu alla döda. Samma argument gällde tydligen avloppen på 1400-talet. Frågan är om vi fortfarande skulle kasta ut slaskhinken på gatan om Vänstern fick styra.

Ert argument är ett reaktionärt argument och tillhör det förflutna. Ni är förvisso ett bakåtsträvande parti, men det är en farlig väg att gå. Vi hör många glada tillrop i den här salen, men den här motionen är, precis som flera har sagt, en motion om en bilfri innerstad, och den är inget att skratta åt egentligen. Tänker ni ha en bilfri innerstad

som vallöfte 2010? Jag vill ha svar på den frågan. Vem bestämmer vilka bilar som kör i onödan?

Jag har fått lära mig att man skriver en brödtext när man skriver motioner. Sedan har man att-satser, och det är att-satserna man fattar beslut om. När ni argumenterar använder en del av er brödtexten i sin argumentation och en del av er använder att-satserna.

I att-satserna står att man ska uppdra åt staden att snarast utreda hur en bilfri innerstad kan bli en möjlighet. Vidare står det att man ska uppdra åt staden att se över situationen för kollektivtrafiken och bygga spårväg, tunnelbana etcetera. Dessutom står det, och detta är det viktigaste, att man ska uppdra åt staden att se över situationen för de boende in innerstaden gällande bilinnehav, parkering och möjlighet till transport till bostaden etcetera. Innebär det att om man bor i innerstaden och har bil kommer det någon och kollar detta likt en tv-pejlare?

Om man inte läser att-satserna utan tittar i brödtexten – ni som inte vet vad en brödtext är får väl fråga varandra – står det: Undantag från den bilfria zonen ska ges åt taxi, färdtjänst och utryckningsfordon. Undantag ska även göras för transporter med mindre lastbil i området, men då fordras särskilt tillstånd. Hur kommer Bruce Springsteen till Globen från Arlanda? Ska ha åka i tre små lastbilar med all sin utrustning eller ska han åka taxi? Hur blir det med presidenten? Ska han åka liten lastbil eller taxi? Hur ska Säpo åka? Hur ska kungen åka? Det är kanske ointressant för er eftersom ni inte vill ha någon kung, men ni kanske vill ha en president. Hur ska Konsum få varor till sina butiker? Ni säger ju att vi ska ha en bilfri innerstad i er motion. Hur ska barnen som bor i innerstaden och ska i väg på sina matcher åka? Hur ska landslaget i olika sporter kunna ta sig till olika platser i Stockholm när det fordras särskilda blanketter för att få åka liten bil? Svara på dessa frågor här i kväll! Bifall till vårt förslag.

Anförande nr 194

A n n M a r i E n g e l (v): Kära Birgitta! Du har mycket att ligga och oroa dig över. Vi oroar oss inte så väldigt mycket över alla de här frågorna. De är fel ställda från början. Jag tror att de allra flesta här i salen förstår vad vi menar när vi säger att Stockholm inte är byggt för en väldigt stark biltrafik eftersom det är en medeltida stad. Då menar vi att man kan ta hänsyn till den stadskärnan, vilket man gör i många andra städer i Europa. I Paris har man till exempel börjat stänga av väldigt många gator för biltrafik. Vi tycker att det är ett väldigt positivt exempel.

När du läste våra att-satser glömde du att läsa andra delen av den första där det står hur viktigt är att detta sker i etapper med början i de äldre delarna av staden. Det är det vi har pratat om här.

Globen ligger väl inte i innerstaden, så Bruce Springsteen ska nog lyckas ta sig dit på både det ena och det andra sättet. Den nyttotrafik som vi talar om ska självfallet kunna ta sig fram. Detta skapar en mycket bättre framkomlighet för den, precis som trängselavgifterna gjorde. Jag upprepar att vi inte säger att detta ska proklameras i

morgon i hela innerstaden. Vi ska utreda den här möjligheten steg för steg, men vi förstår att få panik vid tanken på att en enda bil ska försvinna från staden.

Anförande nr 195

B i r g i t t a H o l m (m): Ni har skrivit en motion om en bilfri innerstad. Om ni inte hade skrivit en motion om en bilfri innerstad utan en motion om att ni skulle vilja stänga av vissa gator hade det varit en annan motion. Då hade man inte behövt ställa de här frågorna. I att-satserna står det inte så. Du måste väl kunna skriva en motion när du sitter i kommunfullmäktige.

Anförande nr 196

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Ibland finns det förslag som skjuter en bra bit över målet, och jag tycker att det här är ett exempel på detta. Persontrafiken på väg står i dag för ca 18 procent av koldioxidutsläppen, och den andelen kommer troligtvis att minska i takt med att vi får fler miljöanpassade fordon och ökat utbud av biobränslen i landet och inte minst i den här regionen. Var tredje bil i dag som har boendeparkeringsstillstånd i Stockholm är en miljöbil.

Relativt sett är det den tunga trafiken som är det stora problemet. Det är också ett ökande problem. Här måste vi vidta åtgärder som flyttar över långväga lastbilstransport till järnväg och närsjöfart. Då bör vi även införa kilometerskatt på lastbilar.

Det är också intressant att konstatera att globalt utgör transportsektor ungefär 13 procent av de samlade utsläppen av klimatgaser. Vi har alltså betydligt större problem internationellt sett med industri, energiproduktion, avskogning och annat. Verkliga åtgärder med effekt vore att se till att energiproduktionen i våra kraftvärmeverk sker med biobränslen. Internationellt handlar det om att på motsvarande sätt minska mängden fossila bränslen i energiproduktionen och hos industrin. Vi måste arbeta både nationellt och internationellt.

Att stänga av hela eller delar av Stockholms innerstad skulle däremot innebära stora samhällsekonomiska kostnader som dramatiskt också minskar våra möjligheter att vidta nationella och internationella åtgärder för en bättre miljö. Vi anser att vi måste vidta miljöåtgärder som ger verkliga miljöeffekter och ingenting annat.

Anförande nr 197

A n n M a r i E n g e l (v): Det var väldigt många nödvändiga saker som du räknade upp, Jan Valeskog. Vi har också föreslagit att man måste göra detta för miljöns skull. Så fort man diskuterar miljöfrågor finns det tyvärr en tendens att säga att det är bättre att någon annan gör detta, och helst någon annanstans. En del av de här sakerna kan inte vi göra, men det vi kan göra är att påverka bilismen i vår egen stad. Det handlar om många olika aspekter, utsläpp, buller, framkomlighet och att få en mänsklig, levande och trivsamt stad. Som vi har sagt ett antal gånger handlar det inte om med en gång, i ett svep, stänga av all trafik i innerstaden. Det handlar om att påbörja en minskning av privatbilismen så att del efter del av staden kan bli bilfri. Det står så i våra att-satser. Det kan alla som kan läsa se. Jag tror att du tolkar detta på fel

sätt. Ni har väldigt svårt att leva med idén att man ska minska bilismen. Vi tror att det är alldeles nödvändigt för framtiden.

Anförande nr 198

Jan Valeskog (s): Vi har en gemensam uppfattning när det gäller en rad miljöproblem. Vi har bland annat diskuterat partiklarna från biltrafiken mycket här i salen. Där måste vi vidta åtgärder. Det är helt riktigt. Men vi måste sätta rätt enheter på problemet och få de effekter vi vill ha. När det gäller klimatgaserna har det här förslaget i princip ingen betydelse. Det är viktigt, som vi pratade om när det gällde den förra motionen, att det är bilar som rullar som ska betala för sina miljöeffekter både med skatter och med trängselavgifter. Förslag som omöjliggör för folk ha bilar kan vi aldrig stödja.

Anförande nr 199

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Jag vill bara instämma i mycket av det som Jan Valeskog sade i sitt inlägg och önska honom hjärtligt lycka till i arbetet med att svänga Vänsterpartiet och Miljöpartiet i de här frågorna.

Anförande nr 200

Berthold Gustavsson (m): Herr ordförande! Du pratar om att onödig biltrafik ska förbjudas och att man kör i onödan, Ann Mari Engel. Jag undrar om bilisterna ska ansöka inför varje resa. Ska varje bilist tilldelas ett visst antal resor? Ska det i så fall inrättas en bilresetilldelningsmyndighet? Ska myndigheten avgöra när bilisten får använda en av dessa få resor? Hur långt i förväg måste ansökan lämnas in? Hur lång tid beräknar ni att det ska ta att behandla ansökan? Hur mycket ska denna hantering kosta? Hur stor ska avgiften vara för bilisten? Hur ska kontrollen gå till när det gäller huruvida det är en onödig resa eller en nödvändig resa?

Mehdi Oguzsoy, du säger att fler borde ges möjlighet att cykla. Vem förbjuder någon att cykla? Eller menar du att fler borde ges möjlighet att cykla genom att vi ska tilldela dem cykel och cykelhjälmar av skattemedel?

Eie säger att det är så dyrt att åka taxi och att höginkomsttagare inte heller åker taxi för det kostar för mycket. Jag vet att det finns höginkomsttagare som bor i innerstaden som har räknat på detta, Eie. De har sålt bilen och åker mer bil i innerstaden nu än tidigare därför att det kostar faktiskt så mycket att ha en privatbil också. Man kan åka jättemycket taxi för de pengarna. Var inte så jättesäker på att antalet bilrörelser kommer att minska dramatiskt bara för att man förbjuder privatbilister och får fler taxibilar i stället. De släpper också ut avgaser. De tar också upp plats. De måste stå stilla någon gång ibland också, tror jag. Det är inte så jätteenkelt att det bara är att växla över.

Även i det här ärendet undrar jag hur det förhåller sig med bilpoolsbilar. Hör de till nyttotrafiken? Får de köra i innerstaden? Behöver inte de något tillstånd från bilresetillståndsmyndigheten? Hur ska ni förhålla er till dessa olika saker?

Anförande nr 201

A n n M a r i E n g e l (v): Vi förstår att ni måste ta till sådana här egna små mardrömmar att leka med eftersom ni inte kan föra en seriös debatt om en fråga som vi tycker är ett reellt problem. Jag skulle önska att du stället tog till dig modern forskning och utveckling och studerade hur man kan lösa de här frågorna i stället för att raljera med förslag som du vet inte har någon som helst förankring i det som vi har föreslagit.

Jag tror att det måste upprepas igen att de flesta taxiresor i Stockholm är färdtjänst, skolskjuts och en del andra nyttoresor. Vi vill inte peka ut att bara färdtjänsten ska få åka. Taxi är ett färdmedel som alla människor då och då har behov av, och det gäller inte minst skolskjuts, färdtjänst och handikapptransporter. Det tycker vi tillhör detta.

Hur man ska göra med bilpooler tillhör väl de frågor som får utredas. Vi har inte sagt att detta kan införas utan att man utreder det grundligt. Ta till dig vad modern forskning och utveckling i världen skriver om detta i stället för att stå här och raljera!

Anförande nr 202

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Du må tycka att jag raljerar, men jag använder bara dina egna ord. Det var ett exakt citat av vad du har sagt, nämligen att de kör i onödan och att det är onödig biltrafik. Hur ska du kunna avgöra från det ena fallet till andra vilket som är nödig biltrafik och vilket som är onödig biltrafik. Du säger att det bara är dessa typer av taxiresor. Då har du inte varit ute i Stockholmsnatten när människor åker till och från krogar och så vidare. Du har kanske sett hur det ser ut här utanför när alla KF-ledamöter åker hem. Det är ganska många som åker taxi då också har jag upptäckt. Hur ska du hålla koll på när det är en nödig eller onödig resa? Ska poliserna avsätta en massa tid och resurser till det?

Anförande nr 203

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag har svårt att sätta fingret på vilken tidsera Berthold Gustavsson lever i och vilken fantasivärld herr Gustavsson lever i. Om jag tolkar hans analys av vår motion rätt verkar han leva långt före bilismens era. Därför känns det konstigt att han ställer sådana här frågor över huvud taget.

Jag kan upplysa er om att staden har hyrcyklar, och det har varit väldigt framgångsrikt. Det började vi med under den tid som vi styrde staden. Vad jag förstår har du inte kommit med något förslag om att man ska avskaffa dem. Du värnar om bilisternas framkomlighet och säger att den alltid måste upprätthållas. Stadens cykelnät är underdimensionerat med tanke på den ökade efterfrågan som finns hos stockholmarna. De kan inte cykla på grund av säkerhetsrisker. Det verkar som om detta inte existerar. Hur ska du ha det, Berthold?

Anförande nr 204

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Jag tycker att dina påståenden är lite märkliga. Jag använde bara de argument som ni har fört fram från talarstolen här, till exempel

att man kör i onödan. Det är vi som har sett till att det finns en väldig massa hyrcyklar på en väldig massa ställen i staden. Det fungerar med hjälp av sponsring. Det är vi som bygger en väldig massa cykelvägar. Vi tycker att alla olika transportmedel ska få finnas. Det är där vi skiljer oss väsentligt åt. Ni vill förbjuda vissa transportmedel medan andra ska få finnas. Det ska inte ens vara så att man kan få köra runt staden, utan man ska avskaffa bilismen över huvud taget. Det blir väldigt svårt att få en storstad att fungera då.

Anförande nr 205

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har försökt att lyssna på det som har sagts tidigare om att vi som sitter på den här sidan måste förstå det här med motioner, brödtext och sådant. Jag tyckte att jag hittade svaren på alla de frågor som ni ställde i att-satserna. Vi föreslår därför kommunfullmäktige att uppdra åt staden att snarast utreda hur en bilfri innerstad kan bli möjlig. Det innebär inte att man ska ha alla svaren färdiga i en motion. Man ska uppdra åt staden att se över situationen för kollektivtrafiken och bygga ut spårväg, tunnelbana, pendeltåg och båttrafik efter behov. Man ska uppdra åt staden att se över situationen för de boende i innerstaden gällande bilinnehav, parkering, möjlighet till transport till bostaden etcetera. Är det helt orimliga frågor att utreda i en stad där det är väldigt mycket trafik, där vi anser att vi ska minska trafiken och där vi alla ser att trafiken orsakar problem?

Anförande nr 206

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Den som skriver en motion, står bakom en motion eller argumenterar för en motion måste ju också vara medveten om vad man menar med en motion. Läger man fram en motion måste man ha ett syfte. Man vill väl inte utreda en sak som man inte vill ska få något resultat? Skriver man att man ska utreda en bilfri innerstad måste man väl mena att det ska vara en bilfri innerstad. Det är utifrån de argumenten som vi försöker påvisa vilka konsekvenser det kommer att få. Ska onödiga resor ställas mot onödiga resor? Då måste man också på något sätt kunna avgöra vilka som är nödvändiga och vilka som inte är nödvändiga. Det måste vara i logikens riktning. Du som är jurist måste väl kunna tolka sådana saker, Paul Lappalainen?

Anförande nr 207

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag har med en liten hjälp i debatten. Det har varit en väldigt polariserad debatt där man som vänster är bilhatare. Jag tog med ett skydd här när jag går i in den debatt som jag tycker periodvis har varit ganska fördummande med tanke på det problem vi har framför oss.

Jag är bilägare. Jag tror att jag är en av de många moderna stockholmare som säger att vi måste ha ett alternativ till bilen, och det brådskar. Vi måste faktiskt börja ta en seriös debatt om klimatfrågan. Hur ska vi kunna klara innerstaden om några år när vi inte har bensin och de miljötillgångar som vi i dag använder? Allt detta har det raljerats om från den här talarstolen. Det tycker jag är bekymmersamt. Man säger att vi måste utreda detta. Vi ser hur våra fina stadsbyggnader raderas. Vi kan se hur vår miljö förstörs. Vi säger att vi måste titta på ett alternativ. Vi säger inte ens att det ska

vara färdigt i detalj hur det ska se ut. Men vi vet en sak, nämligen att om vi fortsätter som nu har vi ingen bilism, ingen kollektivtrafik och ingen mänsklighet heller.

Anförande nr 208

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Vi jobbar väldigt mycket för att förbättra miljön i innerstaden. Det gör vi inte genom att lägga fram förslag om att man inte ska ha bilar i innerstaden. Däremot jobbar vi för att man ska kunna ha elbilar i innerstaden. Vi jobbar för att man ska kunna cykla på ett bättre sätt i staden. Vi jobbar för att rusta upp de cykelbanor och cykelvägar som finns så att man som stockholmare ska få bättre möjligheter att ta sig fram på olika sätt. Vi försöker att öka framkomligheten för kollektivtrafiken. Vi försöker öka framkomligheten för bilarna. Vi försöker också se till att de som går i staden i dag får bättre möjligheter att ta sig fram. Vi jobbar på alla olika områden, och vi tror inte att en bilfri innerstad är lösningen på det här problemet. Men detta innebär inte att vi bara jobbar för bilisterna. Vi jobbar för alla typer av trafikanter som finns i Stockholm. Det är viktigt att vi gör det framöver också. Vi ser också möjligheterna med teknikutvecklingen på bilområdet. Den är fantastisk, och det måste man komma ihåg i det här sammanhanget.

Anförande nr 209

S u s a n n a B r o l i n (v): Det har vi gjort i vår majoritet också. Vi var nog de som drev det här med cykelvägar mest. Nu sitter alla säger alla att de här gjort det. Ibland kan det vara så att om man jobbar för allt blir det ingenting, Man måste våga prioritera. I den här staden har man under alldeles för lång tid prioriterat bilen före kollektivtrafiken. Någon dag måste vi vända och säga att vi tar kollektivtrafiken och alternativen före bilen. Vi måste uppmuntra dem som vill finna andra alternativ till miljöbilar. År efter år har vi sett att oljebolagen har köpt upp intressen och lagt ned de här alternativen medan politiker inte har vågat fatta beslut och säga att detta är den framtid vi vill ha. Vi har tagit ett första litet steg, och det förtjänar mer än att bara raljeras över.

Anförande nr 210

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! När vi skrev den här motionen visste vi förstås att inget är så heligt för den vite mannen som hans bil. Det finns en väldigt stark rör-inte-min-bil-rörelse. Den har vi hört många tala för här i kväll. Vi trodde nog inte heller att ni skulle godkänna den här motionen. Vi tycker att det är viktigt att påbörja den här diskussionen. Vi måste komma framåt i den här frågan.

Ni har redan rört er ganska mycket på den där sidan. Det var inte många år sedan som ni fnös åt cykelbanor och utökad kollektivtrafik. Elbilar var någonting som man kunde skratta åt. De skulle inte lösa några problem. Nu ser ni själva att detta är en del av lösningen, och det är jättebra. Men ni säger att alla trafikslag måste få finnas. Visst måste de det, men de får faktiskt inte plats på precis samma plätt, och särskilt inte på de trånga gatorna i Stockholms innerstad. Där måste man prioritera.

Då tycker vi att privatbilism i innerstaden är onödig. Du förstår nog också, Karl Bern, att det inte handlar om att man ska bedöma om varje resa är onödig eller inte. På en hel del gator tillåter man inte privatbilism, och då kan man i stället tillåta transporter, nyttotrafik och gående människor. En sak som jag över huvud taget inte har förstått är att det skulle vara otryggt med gågator. Något otryggare än en motorled med framrusande bilar kan man väl inte tänka sig. En tät trevlig stad där det rör sig många människor dygnet runt, där det är fullt med handel, krogar, kultur, social gemenskap och där människor vågar röra sig är en trygg stad. Där finns det inte plats för ännu fler bilar. Det måste vi konstatera.

Vi har påbörjat en diskussion om detta. Vi är alldeles säkra på att den kommer att fortsätta länge. Vi är också säkra på att så småningom kommer även ni på den där sidan att inse att det faktiskt är nödvändigt att begränsa privatbilismen i den här staden. Tack för debatten! Det hade varit roligt att få den lite mer seriös. Vi ser fram emot en fortsatt debatt. Vi har nämligen en vision om vad vi vill med den här staden. Vi har en vision, och det har vi hört väldigt lite av från er sida, och det beklagar vi. Vi återkommer med vår vision om en bra stad för alla.

Anförande nr 211

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande! Jag har full respekt för att ni tycker så här, men det som oroar mig är det som faktiskt står i motionen. Det gäller främst den tredje att-satsen där man skriver att man ska uppdra åt staden att se över situationen för de boende i innerstaden gällande bilinnehav. I den yttersta förlängningen kan det här innebära att man förbjuder folk i innerstaden att inneha bil för att man ska få den här bilfria innerstaden. Om det är det man menar tycker jag att man är inne på ett väldigt farligt område. Det oroar mig.

Sedan står det att man ska ge tillstånd för mindre lastbilar. Tänk er försörjningen till krogar, stora varuhus och arbetsplatser! Jag tror att man måste ha en helt annan syn på detta med mindre och stora lastbilar. Det står mindre lastbilar, och läser man motionen blir man lite orolig. Jag tror att vi i så fall får nöja oss med sur mjölk och ljummen öl i hemmen. Jag tror inte att man klarar transporterna med mindre lastbilar. De två sakerna i er motion oroar mig.

Anförande nr 212

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tror att jag kan stilla din oro, Barry. Med detta menar vi naturligtvis inte att man ska förbjuda folk att ha bil, utan vi menar att om man förbjuder privat biltrafik på vissa gator måste man se var de som bor där ska ha sina bilar. Vi menar att det är ett problem. Man måste fråga sig hur den situationen ska se ut. Alla som bor i innerstaden har inte bil, men man måste se över situationen och fundera på var man kan ha parkeringsgarage och så vidare. Det är så vi menar. Vi vill lyfta upp den frågan. Det står att man ska se över situationen för de boende. Det är inte mening att någon ska förbjudas att ha bil. Man ska förbjudas att köra den på vissa gator. Då är frågan hur man ska lösa det.

Vi menar att nyttotrafik ska undantas. När vi säger mindre lastbil är det för att markera att det inte bara gäller småbilar utan även lastbilar. Jag tror inte att mjölk

körs till hemmen med långtradare. Varutransporter måste naturligtvis komma fram. Det har gått att lösa på de gator som i dag är befriade från biltrafik, till exempel i Gamla stan och Götgatsbacken. Det går att lösa.

Anförande nr 213

K a r l B e r n (fp): Först måste jag ge en eloge till Jan Valeskog och Barry Andersson. Om du inte vill lyssna på mig, Ann Mari, kan du väl lyssna på de två herrarna. De verkar ha vettiga idéer.

Jag har hela tiden ställt en fråga här och inte fått svar. Nu har du chansen att svara på den. Ni sade att det är så bra att vi inte har bilar i Gamla stan. Det är alldeles riktigt. Men varför ska man få köra med taxibilar där? De skitar ju ned lika mycket som alla andra plus att det sitter en gubbe i som inte har någonting där att göra egentligen. Ge mig en förklaring till varför taxibilar ska undantas!

Sedan säger du att vi inte har några andra alternativ. Då vill jag säga att det finns andra alternativ. Jag skulle vilja ge Miljöpartiet en eloge för att de har framfört ett förslag som vi håller på och undersöker, nämligen att man förbjuder bilar utan avgasrening att köra in i staden. Det tycker jag är det första steget vi ska ta. Sedan har borgarrådet förklarat detta med gas- och elbilar.

Anförande nr 214

A n n M a r i E n g e l (v): Det finns många andra saker vi ska göra för miljön och många lösningar, och det här är en. Jag kan inte förstå din oerhörda fixering vid taxibilar. Kan du inte förstå att om en taxibil kör omkring i staden en dag och 50 olika människor åker i den är det en bil i stället för 50 bilar? Människorna väljer att åka taxi en bit när de behöver det i stället för att köra omkring med varsin bil. En stor del av taxiresorna handlar om färdtjänst och skolskjutsar. En del handlar om folk som väljer att förflytta sig med taxi mellan två punkter, men då kör de ju inte en egen bil. Det blir betydligt färre bilar. Det är ett mycket rationellare sätt att använda bilen än att var och en använder sin privata bil.

Anförande nr 215

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande! Ann Mari Engel pratade tidigare om trängselskatten och sade felaktigt att alla borgerliga partier var emot den. Centerpartiet var för den då och är det fortfarande. Frågan är egentligen var Vänsterpartiet står i den frågan i dag. Ert förslag är faktiskt ett underkännande av hela trängselskattesystemet. Ni avslöjar er därmed. Ni argumenterar som om ni vill begränsa trafiken samtidigt som ni tar steget mycket längre och vill ta bort trafiken. Det är det som står i motionen. Trängselskatten är bra, men det verkar inte ni tycka längre. Det är tur att Socialdemokraterna har varit tydliga i den här frågan. Vi får hoppas att de vidhåller det även när makten hägrar.

Anförande nr 216

A n n M a r i E n g e l (v): Om du vill veta vad vi tycker om trängselskatter kan jag berätta att det står så här: Trängselavgifter ska användas i de första etapperna för att reglera och minska trafiken men bör på sikt, om hela innerstaden bli bilfri, placeras på infartsleder och tvärgående leder för att minska belastningen på dessa. Det var svaret på din fråga.

Jag ber om ursäkt om du kände dig apostroferat som borgerligt parti, men eftersom ni inte fanns med i fullmäktige under den förra perioden glömde vi bort er, vilket är lätt gjort.

Anförande nr 217

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande! Jag vill understryka att det finns mycket pengar att tjäna här eftersom vi inte behöver bygga ut de här trafiklederna. Jag försökte ta upp det i mitt förra anförande, men då var tiden slut. Det har visat sig att upp till 50 procent av trafiken på Essingeleden och på infartsleder i dag har sina mål i innerstaden. Minskar trafiken som har innerstaden som mål minskar trafiken automatiskt på lederna. Då behöver man inte bygga ut så många stora nya leder som jag vet att borgerligheten vill. Vi får alltså kapacitet över för genomfartstrafiken. Det kommer inte att behövas någon förbifart alls. Det tycker jag att ni som alltid vill spara så mycket pengar borde vara glada över. Det är i och för sig viktigt att spara pengar.

Anförande nr 218

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vill bara säga att vi behöver infartslederna än mer om ni tänker stänga av hela innerstaden. Ska man flyga över innerstaden? Eller hur har ni tänkt er att man ska ta sig genom vår stad?

Anförande nr 219

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Ann Mari Engel tar upp detta med taxi igen. Vilken värld lever du i? Du säger att barn, ensamma mödrar, skolbarn och handikappade sitter i taxibilarna. Är det skolskjutsar man åker från krogarna på kvällarna? Nej, det är inte så. Det är till största delen välbärgade män som sitter i dessa.

Jag ser att tiden lider och ni med den. Jag har en privatbil parkerad på kommunens parkering. Jag kommer att knöla in fyra ledamöter av varierande färger i den och åka söderut. Ni kommer att ta en taxi härifrån. Tänk på det!

Anförande nr 220

A n n M a r i E n g e l (v): Jag förstår inte detta hat mot taxi, Karl. Du verkar ha ett horn i sidan mot taxi. Om du i de kommande förhandlingarna om en bilfri innerstad särskilt vill förbjuda taxi får vi väl ta en diskussion om det då. Försök inte lägga ord i min mun som jag inte har sagt. Jag har inte sagt att det sitter mest barn och ensamma kvinnor i taxibilarna. Jag har sagt att taxi används av många människor i många situationer, bland annat för hemtjänst och skolskjutsar. Naturligtvis åker många hem

från krogen i taxi. Jag säger att det skapar mindre trängsel och är bättre för miljön att många människor under en dag använder en taxi i stället för att var och en använder sin egen privata bil.

Anförande nr 221

K a r l B e r n (fp): Då vill jag återigen säga att en taxi tar lika mycket plats som en privatbil. Det är detta det är frågan om. Jag har fortfarande inte fått något svar på varför taxibilar ska undantas från det här. För någon timme sedan började jag med att säga att jag tycker att det är ologiskt att undanta en viss del. Det verkar som om ni har ett annat motiv med att förbjuda biltrafiken i Stockholms innerstad. Det går ju att lösa på ett annat sätt, som jag har redovisat här i kväll.

Anförande nr 222

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Folkpartiets företrädare tycker att det är orättvist att bara de välbärgade ska ha tillgång till taxiresor. Det klingar falskt. Ni är inte direkt kända för att stå för en rättvis fördelning av samhällets resurser.

Ordförande, fullmäktige, åhörare, stockholmare! Vi har hört många raljerande yttranden och stolliga kommentarer från den borgerliga sidan. Borgarna har inte bidragit sakligt och tillfört en vital dimension till det här nog så viktiga ämnet massbilism som vi har diskuterat här.

Miljöborgarrådet hävdar att man har gjort satsningar på cykelnätet. Mig veterligen är det tvärtom. Ni har till exempel inte rustat upp markeringarna på de delarna av cykelbanorna som korsar biltrafik och övrig fordonstrafik. Ni hävdar att framkomligheten ska öka för alla trafikanter. Hur kan det vara möjligt när olika intressenter tävlar om samma yta, Ulla Hamilton? Ni pratar om miljöbilar, något som ni tidigare tyckte var bara nonsens. Miljöbilar i all ära, men de kommer inte att lösa infarktproblemen i Stockholms stad.

Anförande nr 223

K a r l B e r n (fp): Jag vill först påpeka att jag inte har någonting emot taxibilar, utan här är det fråga om att det är ologiskt att undanta en viss del som skitar ned lika mycket. Jag har inte fått någon logisk förklaring. Kom inte och påstå att det är skolbarn som sitter i de här taxibilarna! Det är inte så. Det är bara att titta efter. Välkommen på ett besök i verkligheten!

Anförande nr 224

M e h d i O g u z s o y (v): Taxi har blivit ett mantra för Karl Bern i kväll. Du missförstår det hela. Det säger sig självt, Karl Bern, att om du har en tillgång till en bil kontra om du måste hyra en blir nyttjandegraden annorlunda. Om du har en egen bil kommer du att använda bilen i högre utsträckning. Om du måste ta en taxi blir det mindre. Så enkelt är det. Svårare än så är det inte.

Anförande nr 225

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det var ett ganska tydligt svar på Karl Berns fråga om man var emot privatbilismen eller inte. Det var ganska tydligt i det uttalandet att man var emot privatbilismen. Sedan påstås det att vi tycker att miljöbilar är nonsens. Det är ett nonsensuttalande. Vi har aldrig någonsin påstått att miljöbilar är nonsens. Det är precis tvärtom. Vi har satt upp ett mycket tydligt mål för hela staden att vi ska 100 procent miljöbilar. Vi jobbar hårt för att se till att det finns olika alternativ på det här området.

När det gäller cykelbanor rekommenderar jag läsning av ett ärende som kommer att tas upp i trafiknämnden den 20 januari.

Anförande nr 226

M e h d i O g u z s o y (v): Jag ber om ursäkt för att jag generaliserade, Ulla Hamilton, men alla radikala miljöförslag som vi på vänstersidan lägger bemöts som nonsens. Det gäller till exempel den här motionen som är ämnad att minska bilismen i Stockholms stad. Jag ska vara mer nyanserad. Ni säger nej till alla förslag som är ämnade att minska miljöproblem, trängsel och alla problem som massbilismen medför.

Anförande nr 227

J o n a s E k l u n d (mp): Jag ska inte säga någonting som är partipolitiskt åtskiljande utan bara komma med en reflexion. Ibland reflekterar jag över varför det är så få på åhörarläktarna vid debatterna. Jag tänker fortsätta att fundera på det på väg hem med det transportmedel som jag väljer för att ta mig hem. Jag tänker inte avslöja vilket. Jag tänkte att övriga ledamöter kanske också vill fundera på det och tänka på hur debatterna kan göras mer intressanta för den politiskt intresserade medborgaren i fortsättningen.